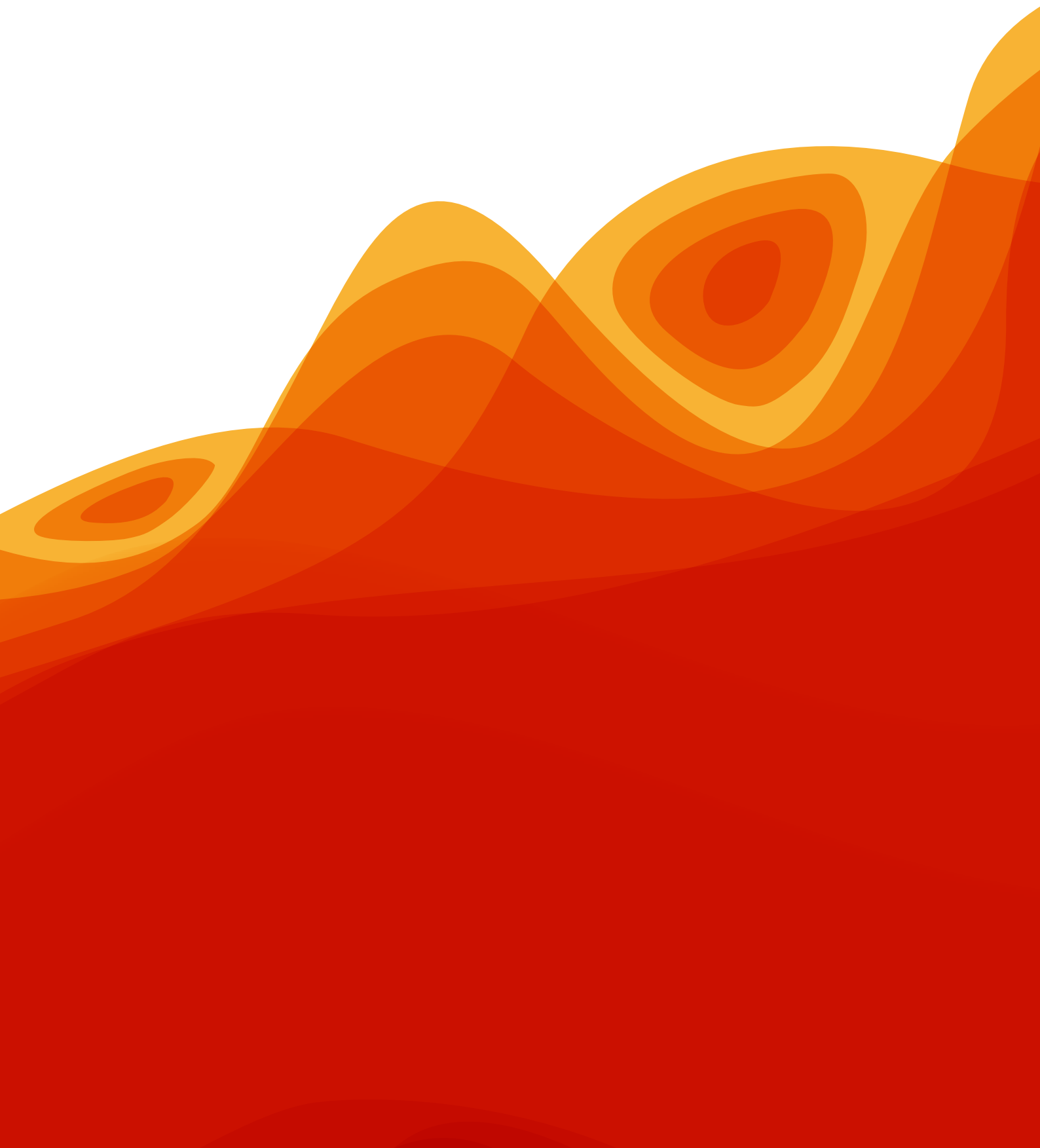
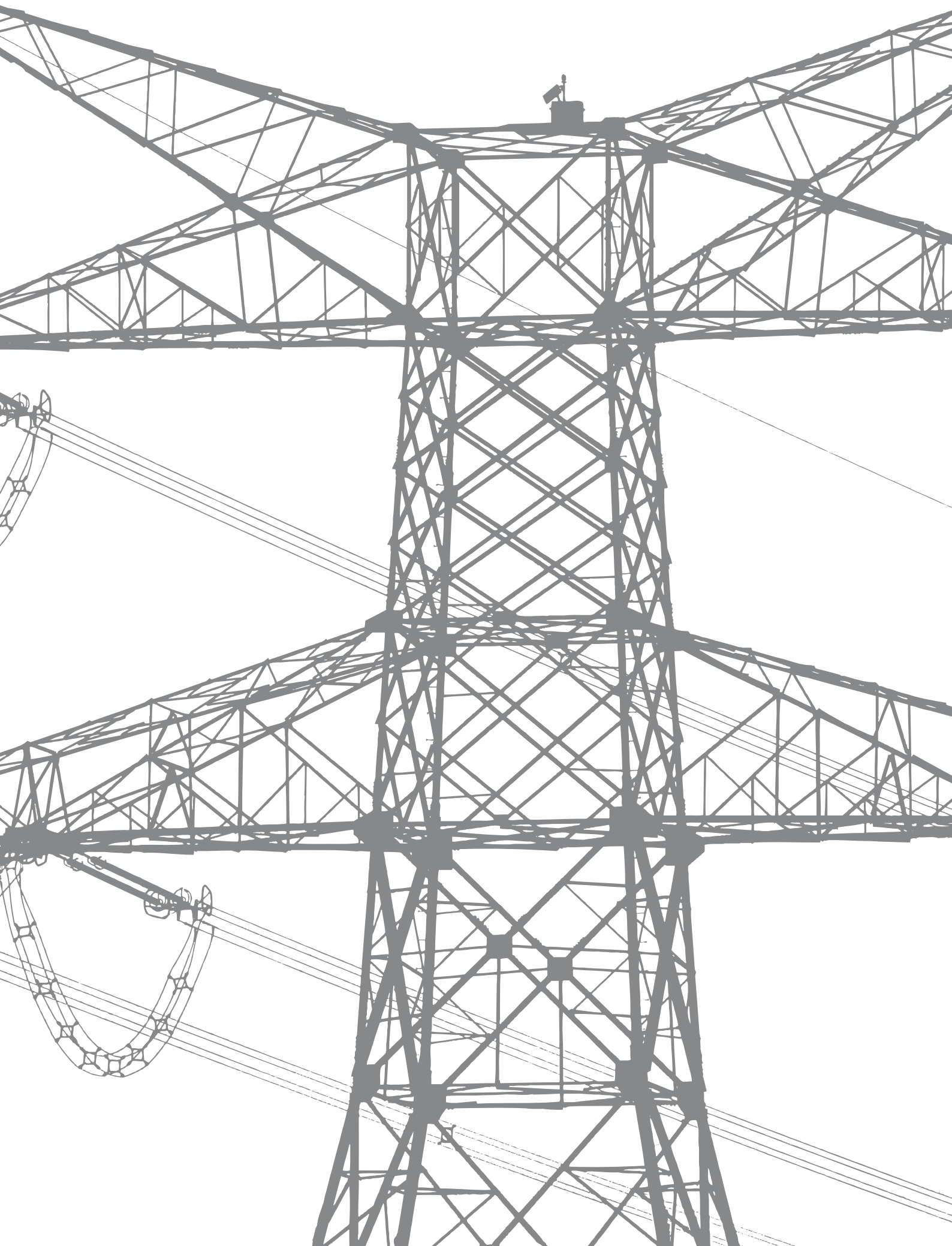

Tevékenységi Jelentés
2008

Tartalomjegyzék

1. Vezérigazgatói köszöntő	4
2. Az MVM Csoport konszolidált pénzügyi és műszaki kulcsmutatói	7
3. Az év legfontosabb eseményei	9
4. Stratégia	13
4.1 Az MVM Csoport jövőképe	14
4.2 A stratégia célrendszere	15
4.3 Az MVM Csoport stratégiában rögzített fontosabb feladatai	16
4.3.1. Az MVM Zrt. tőzsdeképességének megteremtése	16
4.3.2. Az MVM Csoport működési hatékonyságát és eredményességét rövid távon is javító intézkedések	16
4.3.3. Az MVM Csoport üzleti értékét, eredményességét, piaci részesedését jelentős mértékben növelő, hosszabb távon realizálódó intézkedések	17
5. Vállalatirányítás	19
5.1. A cégcsoport felépítése	20
5.2. Az Igazgatóság, a Felügyelő Bizottság és a menedzsment tagjai	21
5.3. Az elismert vállalatcsoport tagjai és működése	26
5.4. Az MVM Zrt. szervezeti felépítése	27
5.5. A „felelős vállalatirányítási rendszer” (Corporate Governance) felépítése	28
5.6. Kockázatkezelési Rendszer	29
6. Gazdasági környezet és pénzügyi eredmények	31
6.1. Makrogazdasági környezet	32
6.2. Szabályozási környezet	33
6.3. Az európai és a magyar villamosenergia-piac 2008-ban	40
6.4. Pénzügyi eredmények	51
6.5. A leányvállalatok fő pénzügyi adatai	58
7. Üzletágak	61
7.1. Termelés	63
7.2. Kereskedelem	77
7.3. Átviteli rendszerirányítás (TSO). A MAVIR ZRt.	81
7.4. Egyéb tevékenységek	82
8. A társaságcsoport kiemelt fejlesztései	85
8.1. A társaságcsoport által előnyben részesített beruházási területek	86
8.2. Tervezett jelentősebb beruházások, befektetések	86
8.3. Megvalósítandó és folyamatban lévő kiemelt projektek	87

Vezérigazgatói köszöntő

Tisztelt Olvasó!

A most mögöttünk hagyott időszak - részben - szerves folytatása mindannak, amit a megelőző évben elértünk. Előző jelentésünkben a 2007-es esztendőt az MVM Csoport új növekedési pályára állásának éveként jellemeztük, olyan időszakként, melyben visszafordíthatatlan változásokat élt meg Magyarország legjelentősebb nemzeti tulajdonú energetikai cégcsoportja. 2008-ban a cégcsoport tovább erősítette a hazai energetikában elfoglalt pozícióját. Példaképp említhető a hazai villamosenergia-szektor egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó történése: az MVM több lépcsőben történő részesedésszerzése az áramszolgáltató társaságokban. Ezen kívül említhetném a liberalizált magyar villamosenergia-piac 2008-as évének minden bizonnyal egyik legjelentősebb és szintén az MVM-hez köthető eseményét, a hosszú távú áramvásárlási szerződések felbontását.

Ki kell emelni, hogy a tulajdonos döntése alapján minden idők legjelentősebb osztatélfizetésére került sor az MVM-nél, a közel 40 milliárd forint állami bevétel jól szemlélteti az áramtársaság jelentőségét a nemzetgazdaságban.

Ugyanakkor nem lenne teljes a kép, ha nem adnánk számot a társaságcsoporthoz tartozó gazdálkodását és egész működését befolyásoló azon tényezőkről, melyek az elmúlt időszakban esetenként komoly akadályokat gördítettek az MVM által megkezdett úton való haladás elé. Mindezek ellenére a 2008-as üzleti évet lezáró közgyűlés megnyugtató képet vázolt fel mindazokról az erőfeszítésekről, amelyeket a társaságcsoporthoz vezető testületei kifejtettek annak érdekében, hogy az MVM továbbra is a magyarországi biztonságos áramellátás legfőbb

„Az MVM vezetése mindent megtesz azért, hogy a mögöttünk hagyott időszak tanulságait levonva, eredményeit megőrizve lépjen tovább.”

„Partnereink visszajelzései egyértelműen visszaigazolták az előző év során választott megoldás helyességét, ezért idén is közös kiadvány-csomagban mutatjuk be az MVM Csoport tevékenységét.”

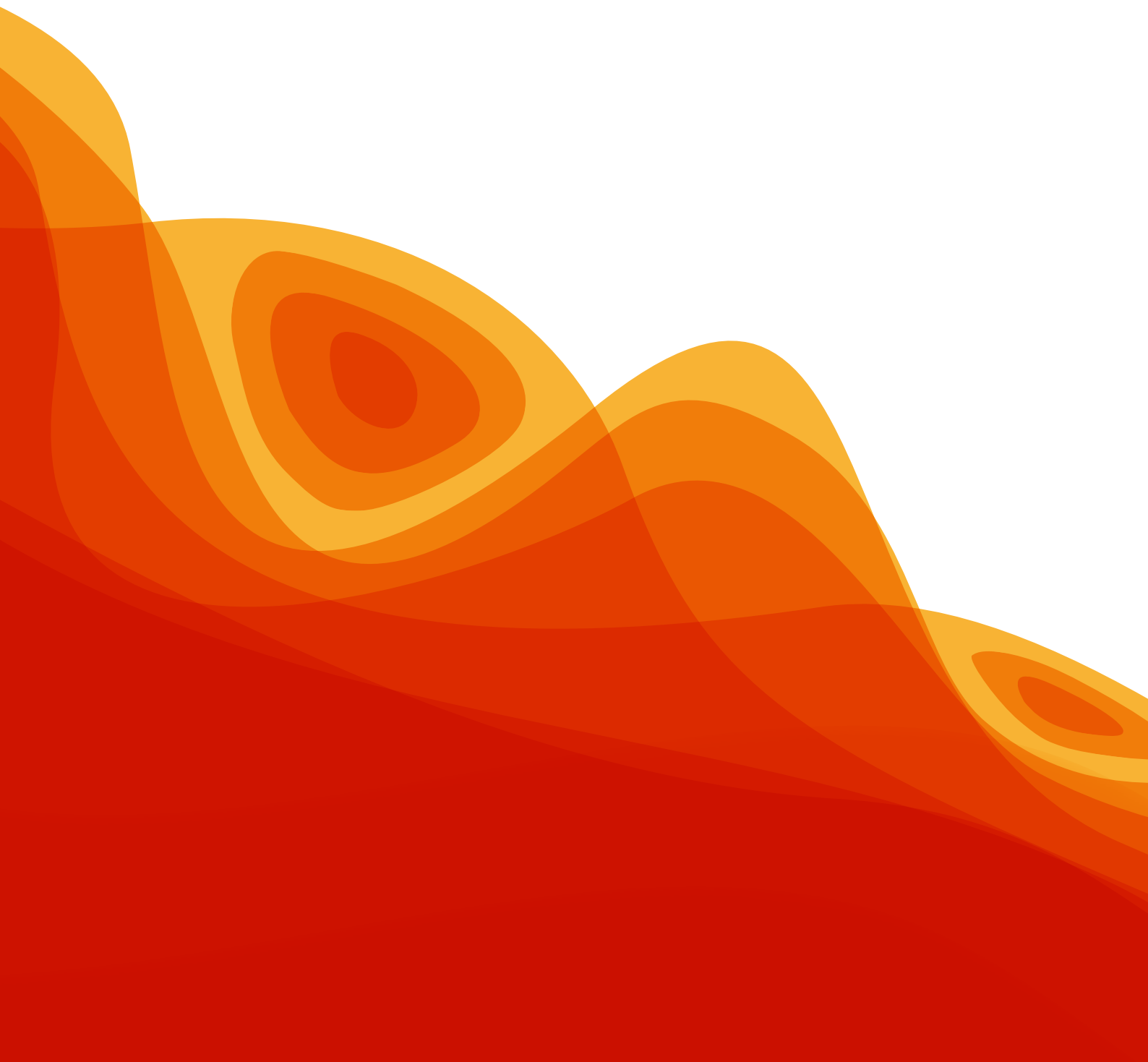
biztosítéka, egyben a hazai gazdaság egyik legerősebb pillére, tekintélyes és elismert szereplője maradjon. A jelentésben minderről részletes képet tárunk olvasóink elé. Bemutatjuk többek között a cégcsoport aktualizált stratégiáját, melyet a gazdasági válság kihívásaira adandó válaszként fogadott el az MVM 2008 novemberében tartott rendkívüli közgyűlése.

Ma az MVM már előre tekint: a hazai ellátásbiztonság érdekében elengedhetetlen fejlesztésekre koncentrál. Tovább folytatjuk együttműködésünket jelenlegi partnereinkkel, de új szakmai kapcsolatokat is építünk a kínálókozó lehetőségek kiaknázása érdekében. Biztos vagyok benne, hogy az előttünk álló időszak számos alkalmat fog kínálni az MVM pozitív, a piac fejlődése és a fenntartható energiaellátás elérése érdekében tett előremutató kezdeményezéseinek közzétételére. Az MVM vezetése mindent megtesz azért, hogy a mögöttünk hagyott időszak tanulságait levonva, eredményeit megőrizve lépjen tovább. Mindehhez komoly támaszt nyújt a 2008-as évet szándéka-

ink szerint nyíltan és árnyaltan bemutató éves jelentés, amelyben immár második alkalommal számolunk be a Magyar Villamos Művek Társaságcsoporthoz éves tevékenységéről, a korábbi évek gyakorlatától eltérően, egységes szerkezetben. Partnereink visszajelzései egyértelműen visszaigazolták az előző év során választott megoldás helyességét, ezért idén is közös kiadvány-csomagban mutatjuk be az MVM Csoport tevékenységét, adjuk közre pénzügyi beszámolóját és számolunk be a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettségéről. Úgy véljük, hogy a három kiadványt tartalmazó jelentés-csomag átfogó és hű képet nyújt arról az útról, amit az MVM 2008-ban megtett. A tanulmányozásukhoz tartalmas időtöltést kívánok!

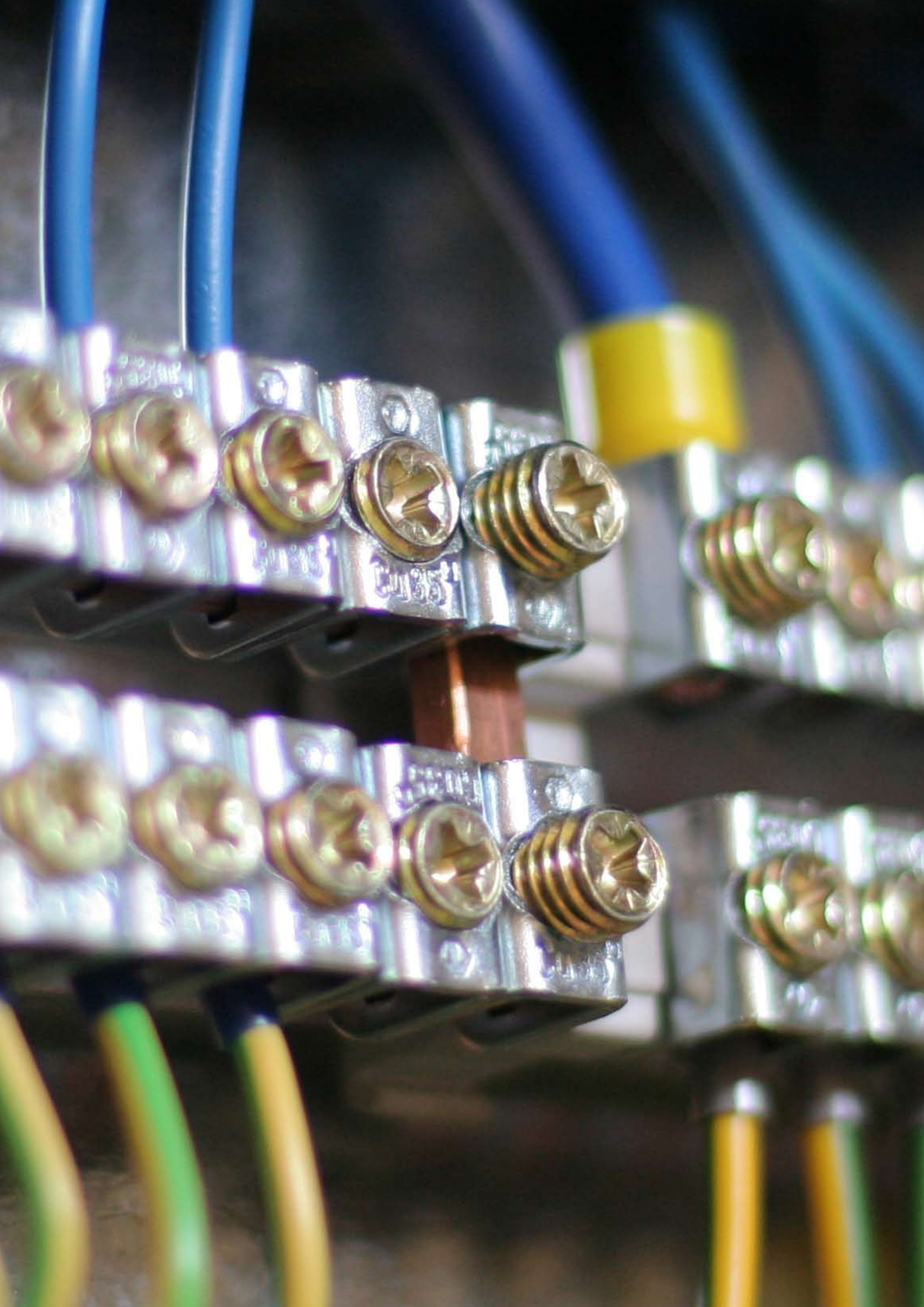
Mártha Imre
vezérigazgató

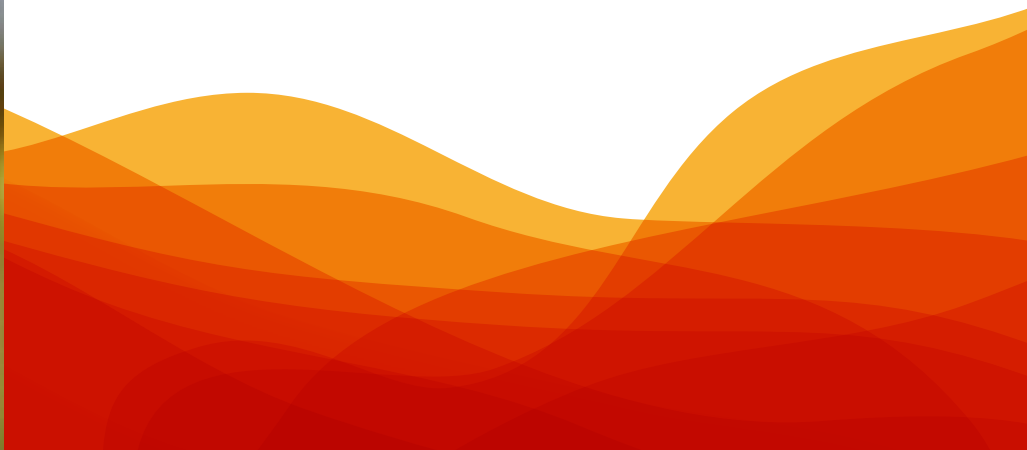

2. Az MVM Csoport konszolidált pénzügyi és műszaki kulcsmutatói

Kiemelt mutató	Mérték-egység	2004	2005	2006	2007	2008	Változás (%) 08/'07
Erőművek beépített teljesítőképessége	MW _e	2 686	2 586	2 591	2 684	2 754	2,60%
Termelt villamos energia (bruttó)	GWh	13 477	15 685	15 225	16 625	16 963	2,03%
Értékesített villamos energia	GWh	32 254	33 291	32 046	35 645	33 252	-6,71%
Vásárolt villamos energia	GWh	11 066	11 119	11 200	20 483	18 276	-10,77%
Értékesített hőmennyiség	TJ	2 650	2 614	2 500	3 296	4 571	38,66%
Értékesítés nettó árbevétele	Mrd Ft	412,10	443,10	502,33	627,80	721,24	14,88%
EBITDA	Mrd Ft	31,89	29,87	20,86	62,26	88,22	41,70%
EBIT	Mrd Ft	-0,34	-1,77	-12,26	28,69	51,91	80,93%
Adózott eredmény	Mrd Ft	-0,43	-1,09	1,80	36,33	39,66	9,17%
Összes eszköz	Mrd Ft	562,55	597,53	672,88	722,67	785,21	8,65%
Saját tőke	Mrd Ft	389,75	395,44	399,59	434,90	451,29	3,77%
Bruttó pénzügyi adósság (hitelállomány)	Mrd Ft	103,49	106,29	117,08	75,66	74,45	-1,60%
Nettó pénzügyi adósság (hiteláll.-pénzeszköz)	Mrd Ft	97,15	90,86	69,38	-12,28	1,79	-
Befektetett eszközök aránya	%	78,80	76,38	70,54	69,00	72,02	-
Eszközarányos eredmény (ROA)	%	-0,08	-0,18	0,27	5,03	5,05	-
Sajáttőke-arányos eredmény (ROE)	%	-0,11	-0,27	0,45	8,35	8,79	-
Árbevétel-arányos nyereség (ROS)	%	-0,11	-0,25	0,36	5,79	5,50	-
Egy részvényre jutó adózott eredmény (EPS)	Ft	-17	-43	72	1 451	1 584	9,17%
Nettó adósság / saját tőke	-	0,25	0,23	0,17	-0,03	0,00	-
Nettó adósság / EBITDA	-	3,05	3,04	3,33	-0,20	0,02	-
EBITDA / fizetett kamat	-	3,50	3,86	2,62	11,71	17,71	51,32%
Működési cash flow	Mrd Ft	40,04	36,95	62,10	134,05	59,45	-55,65%
Beruházások	Mrd Ft	n.a.	39,51	42,94	60,32	58,22	-3,48%
Átlagos állományi létszám	fő	7 945	7 569	8 240	8 942	8 553	-4,35%

3. Az év legfontosabb eseményei

„A társaságcsoporthoz részt vett a villamosenergia-rendszer új működési modelljének kialakításában és folytatta a teljes piacnyitásból adódó feladatok megvalósítását.”

2008. 01. 01.

Teljes egészében hatályba lépett a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: „új VET”), ezzel az MVM Csoport villamosenergia-ellátásában betöltött szerepe alapvetően megváltozott. A társaságcsoporthoz részt vett a villamosenergia-rendszer új működési modelljének kialakításában és folytatta a teljes piacnyitásból adódó feladatok megvalósítását.

2008. 01. 11.

A Magyar Villamos Művek Zrt. nyerte az ELMŰ Nyrt. 10,54%-os részvénycsomagjának értékesítésére kiírt pályázatot. A befektetés jelentősen növelte a cégcsoport értékét, így az akvizíció a stratégiai célok megvalósításának elemeként, többek között a tőzsdeképeség elérését segítő lépésként értékelhető.

2008. 03. 20.

Az Országgyűlés elfogadta a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát.

2008. 04. 06.

Vásárosnaményban, ünnepélyes keretek között elhelyezték a 230 MW-os kombinált ciklusú – „Heller Erőmű” alapkövét.

2008. 04. 17.

Az Országgyűlés, a 2008-tól 2020-ig terjedő időszakra vonatkozó energiapolitikáról szóló 40/2008. (IV.17.) számú határozatával, jóváhagyta az állam energetikai irányelveit.

2008. 05. 09.

A Magyar Villamos Művek Zrt. megtartotta évzáró rendes közgyűlését, ahol a tulajdonosok jóváhagyták azt az adásvételi szerződéstervezetet, amely a Vértesi Erőmű Zrt. eladását készíti elő, a System Consulting részére.

2008. 05. 29.

A Magyar Villamos Művek Zrt. önálló céget alapított annak érdekében, hogy tovább élénkítse a hazai árampiacot. Az új társaságot POWERFORUM Zrt. néven jegyezte be a cégbíróság, működésének alapja az „MVM Piac-tér” néven immár hatodik éve működő, webes technológián alapuló kereskedési platform.

2008. 06. 04.

Az Európai Bizottság meghozta eljárást lezáró határozatát, a C41/2005 számú, állami támogatásra vonatkozó vizsgálat ügyében, amely rendelkezett az erőművekkel fennálló hosszú távú megállapodások (HTM-ek) hat hónapon belüli felbontásáról, az egyes ügyletek alapján élvezett illegális állami támogatások megállapításáról, ezek visszafizetési kötelezettségéről. A határozat megerősítette az MVM-nek a HTM-ek helyzetének rendezése érdekében tett erőfeszítései helyességét, egyben sürgető kényszert jelent mindazon termelőkkel fennálló szerződéses kapcsolatok kezelése tekintetében, amelyek nem képesek a megállapodások módosítására.

2008. 06. 30-tól 12.31-ig

Az MVM Csoport az erőművi társaságok egy részével új, piacconform kereskedelmi szerződéseket kötött. A HTM a Pannon Hőerőmű Zrt.-vel 2008. június 30-án megszűnt. Az AES Tisza Kft.-vel kötött szerződés 2008. december 31-én, a Parlament által elfogadott 2008. évi LXX. törvény alapján szűnt meg. 2008. 07. 31-ével az MVM Zrt. nagykereskedelmi leányvállalata, az MVM Trade Zrt. levélben értesítette a Dunamenti Erőmű Zrt.-t, hogy a Ptk. 312.§ (1) bekezdése alapján, a közöttük 1995 októbertől fennálló, hosszú távú áramvásárlási szerződést (HTM) 2008. december 31-től megszűntnek tekintik. Ezt követően, a HTM alapján az MVM Trade a Dunamenti Erőműtől nem vásárolt villamos energiát. A lépés jelentősen hozzájárul az Európai Bizottság által júniusban hozott, a HTM-ekben lévő tiltott állami támogatás megszüntetését előíró határozatának teljesítéséhez.

2008. 06. 30.

Az új VET módosította a „jelentős piaci erővel rendelkező engedélyes” (JPE) fogalmát, azzal a céllal, hogy elősegítse a hazai villamosenergia-piaci verseny kibontakozását. A Magyar Energia Hivatal - piacelemzés alapján - az MVM Trade ZRt.-t, a villamosenergia-nagykereskedelem és a kiegyenlítő szabályozás érdekében beszerzett tartalékok piacain, „jelentős piaci erővel rendelkező társaság”-nak minősítette. A június 30-án meghozott 727/2008 sz., valamint a 739/2008 sz. (illetve az ezt módosító 963/2008. sz.) határozataiban emiatt különböző kötelezettségeket szabott ki a társaságra, többek között átlátható értékesítési kötelezettséget írt elő részére. A határozat árképlettel rögzítette a 2008., illetve a 2009. évben az egyetemes szolgáltatóknak értékesített villamos energia éves átlagárát. A hivatal „jelentős piaci erővel rendelkező engedélyes”-ként azonosította az MVM GTER ZRt.-t is az üzemzavari tartalékpiacra.

2008. 09. 02.

A jogszabályi környezet további fontos változása, hogy a Kormány a 2119/2008. (IX.2.) számú határozatában előírta, hogy az MVM Zrt. csökkentse tulajdonosi befolyását a MAVIR ZRt. átviteli rendszerirányítási tevékenységére.

2008. 09. 17.

A Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. levelében meghatározta az MVM Zrt. stratégiai célkitűzéseinek alapját képező tulajdonosi elvárásokat.

2008.09.30.

Mártha Imre, a Magyar Villamos Művek Zrt. vezérigazgatója és Valaska József, a Mátrai Erőmű Zrt. igazgatóságának elnöke aláírta az új, 400 MW kapacitású lignittüzelésű blokkot megvalósító projektársaság, a Mátrai Villamos Művek Termelő Zrt. vegyesvállalati szerződését. Az új - Visontán épülő, a mátrai és a bükki lignitvagyonra alapozott - erőművet létesítő társaságban az MVM Zrt. 74,9%, míg a Mátrai Erőmű Zrt. 25,1% tulajdoni aránnyal rendelkezik.

2008. 10. 14.

Az MVM Zrt. és a Miskolc város önkormányzata tulajdonában lévő MIHŐ Kft. aláírták a MIFÜ Kft. üzlet rész értékesítésére vonatkozó adásvételi megállapodást.

2008. 10. 27.-28.

Az MVM kereskedelmi leányvállalatának áramárverésén a teljes felkínált árammennyiség elkelt. Az értékesítés átlagára alatta maradt Magyar Energia Hivatal által hatóságilag előírt árkorlátnak, a legértékesebb termékfajta biztos, hogy teljes egészében hazai fogyasztókhoz került.

2008. 11. 07.

Az MVM Zrt. Közgyűlése - a megfelelő feltételek rögzítésével - a Mátrai Villamos Művek Termelő Zrt. létesítésének helybenhagyása mellett jóváhagyta az Euroinvest Zrt.-vel és a Bakonyi Erőmű Zrt.-vel kötendő szindikátusi szerződést, amely szerint az MVM Zrt. 50,5%-os tulajdonrészt szerez a Bakonyi Kombi ciklus Kft.-ben. Az ajkai telephelyen 2 egységből álló, összesen 116 MW beépített teljesítőképességű, nyíltciklusú erőmű létesül. A közgyűlési határozatok meghatározták a befektetések alapvető feltételrendszerét (saját tőke/hitel arány, minimális tőkearányos megtérülés) is.

A Közgyűlés - szigorú előfeltételek teljesítéséhez kötve - jóváhagyta a Szerencsen létesülő 49,54 MW-os szalmatüzelésű biomassza erőműbe történő befektetést. A projekt megvalósítására a BHD Hőerőmű Zrt.-ből egy lépéses kiválasztással létrehozott társaságban történő tőkeemelés révén kerül sor. A befektetés mértéke a projekt igényeinek megfelelően 5,0-5,2 milliárd forint közötti, ellenértékeként az MVM Zrt. minimum 67,8% tulajdoni hányadot szerez.

A Közgyűlés jóváhagyta továbbá az MVM Csoport keretében, az MVM Informatika Zrt. által megvalósítandó adatközponti beruházás tervezetét, legfeljebb 25 Mrd Ft-os beruházási költséggel és minimálisan 10%-os megtérüléssel. A beruházás célja az informatikai szolgáltatások színvonalának emelése a csoporton belül, valamint a külső informatikai piacon tapasztalható vevői igények kielégítése. A tervek szerint két, egymástól geográfiai elkülönülő adatközpont létesülhet (Budapesten, illetve Pakson), abból a célból, hogy az elsődleges adatközpontban bekövetkező esetleges katasztrófa esetén, az üzletmenet a másodlagos adatközpontban tovább folytatódhasson.

2008. 12. 05.

A stratégiában kitűzött vertikális növekedési célokkal összhangban, az MVM Zrt. 8,6%-an növelt tulajdonrészét az ÉMÁSZ Nyrt. áramszolgáltató társaságban.

4. Stratégia

„A MVM Rt. Közgyűlése 2005-ben fogadta el a társaságcsoporthoz közléptávú üzleti stratégiáját, amely a működési környezet jövőben várható bizonytalanságára való tekintettel, a gördülő stratégiaalkotás keretében évente felülvizsgálatra és aktualizálásra kerül.”

A MVM Rt. Közgyűlése 2005-ben fogadta el a társaságcsoporthoz középtávú üzleti stratégiáját, amely a működési környezet jövőben várható bizonytalanságára való tekintettel, a gördülő stratégiaalkotás keretében évente felülvizsgálatra és aktualizálásra kerül. Az aktualizált stratégia továbbra is alapvetően a következő 3-5 évre terjed ki, de meghatározza az elkövetkező 10 év fő stratégiai fejlődési irányait is.

Az előző évi aktualizált stratégia elfogadását követően bekövetkezett, a csoport szintű működést és a 2008. évi aktualizált csoport szintű stratégia kialakítását érdemben befolyásoló, legfontosabb változásokat a 3. fejezet tartalmazza.

4.1 Az MVM Csoport jövőképe

A 2005-ben elfogadott stratégiában meghatározott célok megvalósulása, a működési feltételek változásai miatt, késedelmet szenved, de a jövőkép és célrendszer változatlan.

„Az MVM tagvállalatai révén Magyarország legnagyobb villamosenergia-nagykereskedője, valamint számottevő részesedéssel rendelkezik a közvetlen fogyasztói értékesítés piacán is.”

Az MVM Csoport mint Magyarország nemzeti villamos társaságcsoporthoz, versenyképes stratégiai holdingként a hazai villamosenergia-piac domináns, integráltan működő résztvevője, amely szerepet vállal a régió villamos energetikájában is. A Csoport az alábbi főbb területeken fejti ki tevékenységét:

- **Villamosenergia-kereskedelem:** Tagvállalatai révén az MVM Magyarország legnagyobb villamosenergia-nagykereskedője, valamint számottevő részesedéssel rendelkezik a közvetlen fogyasztói értékesítés piacán is. Az MVM Csoport - megfelelő jövedelmezőség esetén - részt vesz az egyetemes szolgáltatásban is.
- **Villamosenergia-termelés:** az MVM Csoport a Paksi Atomerőmű Zrt. és a megvalósítandó erőművi beruházások révén meghatározó szerepet tölt be a magyar piacon. Az MVM Csoporton belüli termelői portfólió fejlesztésének alapvető célja az MVM kereskedelmi versenypozíciójának javítása.
- **Átviteli rendszerirányítás (TSO):** A villamosenergia-szolgáltatás folyamatosságát biztosító átviteli rendszerirányításban az előírt tevékenység-szétválasztási szabályok maradéktalanul érvényesülnek.
- **Befektetések a régió villamosenergia-piacán:** A nemzetközi befektetések elsődleges célja az MVM kereskedelmi, termelői portfóliójának javítása, piaci pozíciójának erősítése, a tulajdonosi érték növelése, különös figyelemmel a villamosenergia-rendszer szabályozásával és az ellátásbiztonsággal kapcsolatos követelményekre.
- **Az állami felelősségvállalások érvényesítésének elősegítése:** A Csoport piaci eszközökkel támogatja a hosszú távú nemzeti energiapolitikához kapcsolódó állami feladatok megvalósítását.

4.2 A stratégia célrendszere

A stratégia azokat a fő célokat határozza meg, amelyek elérésével biztosítható a társaságcsoporthoz előzőekben vázolt jövőképek megvalósítása. E kiemelt célok öt nagy területre bonthatóak:

4.2.1. Mind az egyes társaságok, mind az MVM Csoport egészének működése feleljen meg Magyarország és az EU jogszabályi előírásainak.

4.2.2. A Csoport járuljon hozzá aktívan az állami feladatok és kötelezettségvállalások teljesítéséhez.

A többségében állami tulajdonban levő MVM Csoport ennek a célnak a megvalósításához egyrészt piaci értékének növelése, a tőzsdeképeség elérése révén, másrészt a nemzeti energiapolitika, az ellátásbiztonsági célok és a fenntarthatóság elvei érvényesítésének elősegítésével járulhat hozzá.

4.2.3. Az MVM Csoport segítse elő a piacnyitást feltételeinek teljesítését és ezzel párhuzamosan erősítse és diverzifikálja a piaci jelenlétét. Ennek eszközei:

- A Csoport tartsa fenn meghatározó nagykereskedői szerepét a belföldi villamosenergia-kereskedelemben és javítsa pozícióját a regionális piacon.
- Növelje a közvetlen fogyasztói értékesítés volumenét, nagyobb számú versenypiaci fogyasztó közvetlen elérésével.
- Megfelelő jövedelmezőségi feltételek esetén engedélyesként vegyen részt az egyetemes szolgáltatásban.
- A rendszerszabályozás és az optimális rendszerműködés követelményeit szem előtt tartva bővítse termelői portfólióját, javítva a Csoport jövedelmezőségét és kereskedelmi lehetőségeit.
- Vállaljon szerepet az iparágat érintő műszaki kutatási és fejlesztési tevékenységben.
- Építsen ki stratégiai partnerkapcsolatokat a villamosenergia-iparágban.
- Növelje az MVM Csoport elismertségét, javítsa megítélését az üzleti partnerek, fogyasztók körében.

4.2.4. Tartsa fenn a Csoport pénzügyi stabilitását és teremtsen meg az önfinanszírozó működés feltételeit.

Az MVM Csoport egyes társaságainál ezeket a gazdasági célokat rövid távon el kell érni, valamint kezelni és rendezni kell az elmúlt időszakban felhalmozódott pénzügyi problémákat. Középtávon a csoportszintű jövedelmezőségnek el kell érni az iparági átlagot (legalább 8%-os saját tőkearányos adózás előtti eredmény), amelyet kiegyensúlyozott gazdálkodással – a csoportszintű hatékonyság javításával, a működési költségek csökkentésével – hosszú távon is fenn kell tartani.

4.2.5. Alakítsa ki olyan csoportszintű irányítási és szervezeti struktúrát (stratégiai holding), amely – az integrált működés révén – lehetővé teszi a csoportszintű optimum elérését.

Az egyes társaságok működésében is ennek az elvnek kell érvényesülnie. A jogszabályok adta lehetőségekkel élve, az előírt függetlenség maradéktalan biztosítása mellett, érvényesítse tulajdonosi érdekeit a rendszerirányítás területén. A megújuló szervezetben javuljon a munkakultúra és erősödjön a munkavállalók elkötelezettsége az MVM Csoport céljai iránt.

A stratégiában rögzített jövőkép, illetve az ennek elérését szolgáló célrendszer megvalósítása konkrét feladatokat állít az MVM Zrt. és a Csoport valamennyi tagvállalata elé.

„A részvényértéket elsősorban a fő üzletágak eredményessége határozza meg, ezért kiemelt feladat az alaptervékenységek bevételeinek növelése.”

4.3 Az MVM Csoport stratégiában rögzített fontosabb feladatai

Az MVM Csoport elsődleges fontosságúnak tekinti az alábbi stratégiai feladatok megvalósítását:

- **A tőzsdeképesség megteremtése:** A gazdasági célok eléréséhez szorosan kapcsolódik az MVM Zrt. és a MAVIR ZRt. tőzsdeképességének megteremtése.
- A pénzügyi lehetőségek megteremtése és a stratégiai partneri kapcsolatok révén **a társaságcsoporthoz tartozó portfóliója**, elsősorban saját tulajdonú, magyarországi termelőegységekkel bővíthető. Ennek részeként kell - egyebek mellett - folytatni és befejezni a Paksi Atomerőmű teljesítményének növelésével és az üzemidejének meghosszabbításával összefüggő feladatokat, a nukleáris biztonság maximális biztosítása mellett.
- A társaságcsoporthoz **nagykereskedelmi pozícióinak fenntartása**, a végfogyasztók részére történő értékesítés piacán a részesedésének növelése, valamint érdemi piaci részesedés megszerzése a regionális villamosenergia-piacon.
- Üzleti alapon történő **részvétel a megújuló energiaforrások hazai energetikai hasznosításában**. A magyarországi lehetőségeket, az MVM Csoport adottságait, valamint a rendszerszabályozási szempontokat is figyelembe véve elsősorban biomassza tüzelőbázisú erőművek, szélenergiák, valamint hulladékháztartási erőművek létesítése, illetve az azokban való részvétel tűzhető ki célként.

- Az egyenlő versenyfeltételek megteremtő szabályozás kialakításának szakmai támogatása.

4.3.1. Az MVM Zrt. tőzsdeképességének megteremtése

Az MVM Zrt. kiemelt célként kezeli a tőzsdei bevezetésre való alkalmasság és a társaság transzparens működésének megteremtését, ami stratégiai értelmezésben az alábbiakat jelenti:

- a társaság, illetve a társaságcsoporthoz üzleti értékét növelő, a tervezett bevezetési legmagasabb részvényárfolyam elérését biztosító intézkedések megtétele,
- a tőzsdei bevezetésről határozó tulajdonosi döntés esetén, a tőzsdei bevezetés jogi és adminisztratív feltételeinek való megfelelés.

Az üzleti és ezzel együtt a részvényértéket már rövid távon is növelik azok az intézkedések, amelyek által javul a jövedelmezőség, csökkennek a működési kockázatok, javulnak a hosszú távú potenciális növekedési lehetőségek. A hosszabb távon realizálódó intézkedések közül a legfontosabbak a beruházások, de itt említendő a részvények eredményes értékesítését elősegítő jövőképek és a kapcsolódó marketingstratégia kidolgozása, valamint a társaságcsoporthoz működését érintő tartalmi és formai követelmények meghatározása.

A tőzsdei bevezetésről határozó tulajdonosi döntés esetén válnak időszzerűvé a jogi és adminisztratív teendők.

4.3.2. Az MVM Csoport működési hatékonyságát és eredményességét rövid távon is javító intézkedések

A részvényértéket elsősorban a fő üzletágak eredményessége határozza meg, ezért kiemelt feladat **az alaptervékenységek bevételeinek növelése**.

A **működési költségek csökkentése** közvetlenül javítja a társaságcsoporthoz jövedelmezőségét. Ezért folytatni kell a megkezdett hatékonyságnövelő feladatok végrehajtását, elsősorban az egyes társaságok belső működési hatékonyságának javítását, és a kijelölt szolgáltatások, feladatok csoportszinten közösen, központi koordinációban történő ellátásának megvalósítását.

A **működési transzparencia** egyrészt a társaságcsoporthoz belső működésének, másrészt a külső működési környezet és feltételek átláthatóságát jelenti. A belső működés megfelelő transzparenciáját a társaságcsoporthoz saját hatáskörben kell megteremtenie. A külső működési feltételek átláthatóságának javítása elsősorban a jogalkotó feladata, azonban

a Csoportnak szakértői szinten részt kell vennie a jogalkotói munkában, konstruktív javaslatokkal, lehetséges megoldások kidolgozásával segítenie kell az optimális megoldás kialakítását.

A társaságcsoporthoz belső működési átláthatóságát is javítja, hogy a Magyar Villamos Műveket mint „**elismert vállalatcsoporthoz**”-ot jegyezték be, és elfogadták a csoportszintű szabályzatokat. Az irányítás hatékonyságának javítása érdekében megkezdődött a társaságcsoporthoz stratégiai holdingként való működéséhez szükséges vezetői információk rendszer kialakítása. A csoportszintű stratégiai és gazdasági kontrolling rendszereket a közeli jövőben kell létrehozni.

A külső működési transzparencia szempontjából korábban alapvetően három tényező befolyásolta negatívan a társaságcsoporthoz üzleti értékét:

- a társaságcsoporthoz részben hátrányosan érintő korábbi szabályozás,
- a teljes piacnyitáshoz kapcsolódó bizonytalanság,
- az EU Bizottságnak az állami támogatásra, valamint a versenykorlátozó magatartásra vonatkozó vizsgálata.

Az új VET és végrehajtási rendeletének, valamint a további, végrehajtási jellegű alacsonyabb szintű jogszabályok kihirdetésével és az EU vizsgálat lezárásával nagyrészt megszűnt az iparágat eddig jellemző bizonytalanság. A jelenleg hatályos szabályozás mindazonáltal – elsősorban a jelentős piaci erővel rendelkező engedélyesek azonosítására és korlátozására vonatkozó szabályok – még mindig nem biztosítja maradéktalanul a hatékony verseny kialakulásához elengedhetetlen, diszkriminációmentes, a szereplők számára egyenlő versenyfeltételeket teremtő és könnyen átlátható működési környezetet.

4.3.3. Az MVM Csoport üzleti értékét, eredményességét, piaci részesedését jelentős mértékben növelő, hosszabb távon realizálódó intézkedések

A társaságcsoporthoz tőzsdei bevezetésének sikeressége szempontjából nagy jelentőségűek a jövőbeni, illetve már megkezdett beruházások, mert ezek jelentősen javítják a csoport eredményességét, növelik üzleti értékét. A beruházásoknak és befektetéseknek – elsősorban a villamosenergia-kereskedelem céljait szem előtt tartva – a csoport alaptevékenységeihez kell kapcsolódniuk, és Magyarország mellett a régió más országaiban is megvalósulhatnak. Tekintettel arra, hogy közép és hosszú távon csak Magyarországon akár 6 000 MW-nyi pótlólagos erőművi kapacitás kiépítése válhat szükségessé, a beruházásokon belül kiemelt feladat a termelői portfólió bővítése, erőművi beruházások megvalósítása.

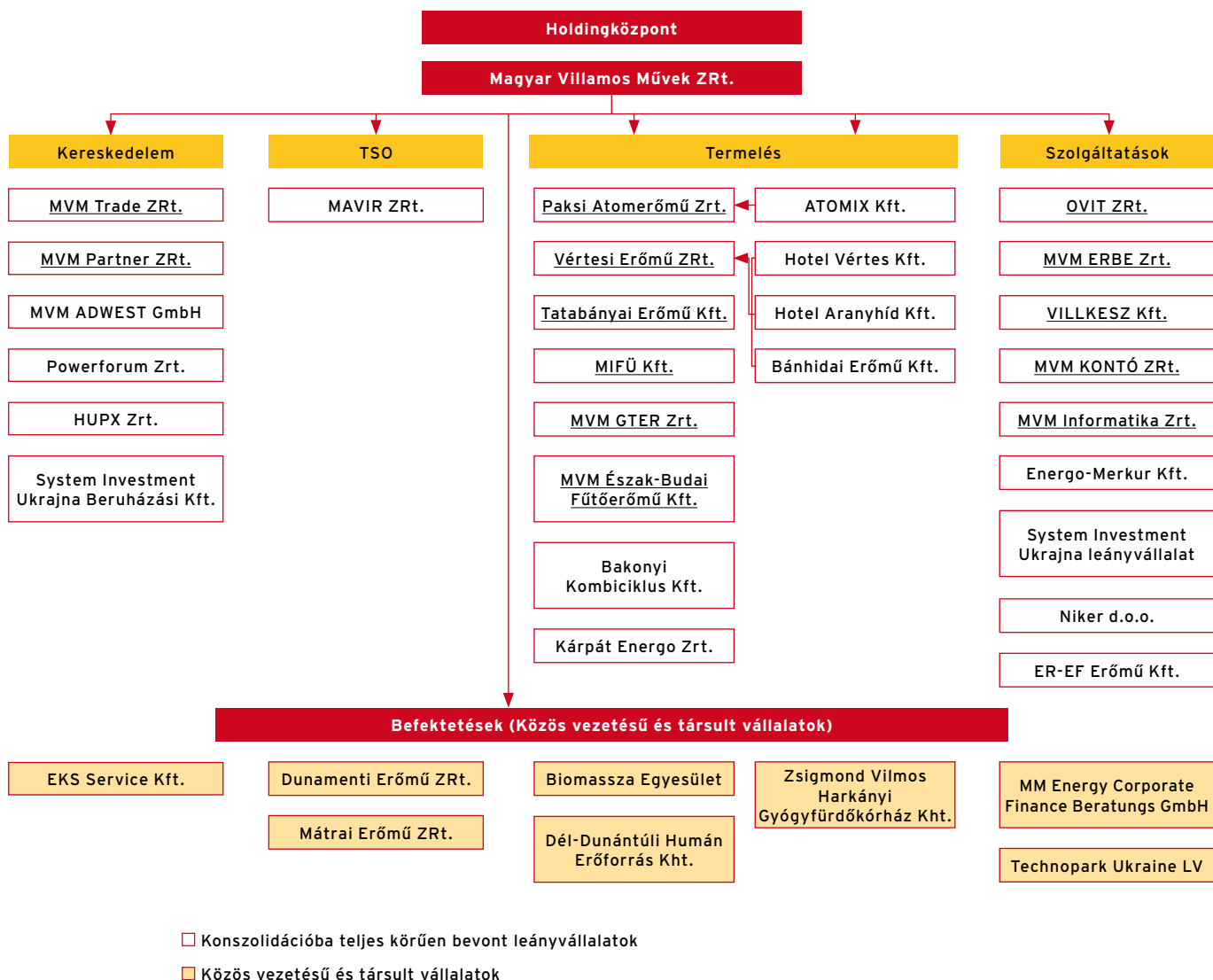

5. Vállalatirányítás

„Az MVM Zrt. és az általa irányított társaságok együttesen alkotják Magyarország nemzeti villamos társaságcsoportját, az MVM Csoportot.”

5.1. A cégcsoport felépítése

1. ábra: A társaságcsoporthoz tartozó szervezeti ábrája
(az elismert vállalatcsoport tagjait aláhúzás jelöli)

Az MVM Zrt. és az általa irányított társaságok együttesen alkotják Magyarország nemzeti villamos társaságcsoportját, az MVM Csoportot. A Csoport versenyképes

stratégiai holdingként a hazai villamos-energia-piac meghatározó, integráltan működő résztvevője, mely szerepet vállal a régió villamos energetikájában is.

5.2. Az Igazgatóság, a Felügyelő Bizottság és a menedzsment tagjai

Az Igazgatóság névsora:

Az Igazgatóság elnökei:

Vásárhelyi István (elnök)	2008. 01. 08-tól 2008. 05. 09-ig
Lengyel Gyula (elnök)	2008. 05. 13-tól 2009. 05. 28-ig

Az Igazgatóság tagjai:

Dr. Kocsis István (vezérigazgató)	2008. 05. 31-ig
Mártha Imre (vezérigazgató)	2008. 06. 01-től
Dr. Deák Péter Ferenc	2008. 01. 07-ig
Dr. Gordos Péter	2008. 05. 09-től 2008. 06. 02-ig
Kamarás Zoltán	2008. 05. 10-től
Dr. Karl Imre	2008. 05. 09-ig
Kovács József	2008. 01. 07-ig
Molnár László	2008. 01. 07-ig
Novák János	2007. 06. 01-től
Nagy Csaba	2008. 01. 08-tól 2009. 05. 28-ig
Nagy József	2008. 05. 10-től
Pál László	2008. 05. 10-től
Dr. Virág Miklós	2008. 01. 07-ig
Dr. Voszka Éva	2008. 05. 09-ig
Dr. Jakab Marianna	2008. 11. 07-től 2009. 05. 31-ig

A Felügyelő Bizottság névsora:

Miklós László (elnök)

Bakonyi György	
Dr. Börcsök Dezső	
Gudra Tamás	
Filip György	
Dr. Mihályi Péter	2008. 05. 31-ig
Prágai Pál	
Dr. Szegedi Gyula	2008. 05. 10-től
Vargáné Stöckler Ágnes	
Kovács József	2008. 05. 09-től 2009. 05. 31-ig

„A Csoport versenyképes stratégiai holdingként a hazai villamosenergia-piac meghatározó, integráltan működő résztvevője, mely szerepet vállal a régió villamos energetikájában is.”

A menedzsment névsora:

Mártha Imre

2008. 06. 01-től vezérigazgató
kereskedelmi vezérigazgató-helyettes
2008. 05. 31-ig,

Mártha Imre 1975-ben született Kisvárdán. 1996-ban szerzett közgazdász diplomát a Cambridge-i Egyetemen. Ezt követően dolgozott az Eurocorp International Finance Rt.-nél, illetve a Westdeutsche Landesbank Investment Rt.-nél, majd az Enron Europe Limited londoni irodájában volt magyarországi képviselő. 2001-től az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság Energetikai és Infrastruktúra Igazgatóságán volt ügyvezető igazgató.

2003 és 2006 között az MVM Rt. kereskedelmi igazgatója, majd 2006. augusztus 1-től kereskedelmi vezérigazgató-helyettes és az MVM Trade ZRt. vezérigazgatója. Nevéhez fűződik az MVM Csoport kereskedelmi tevékenységének piackonform, az EU-előírásoknak és az európai versenyügyi gyakorlatnak megfelelő átszervezése, a kereskedelmi üzletág - a nagykereskedelem és a közvetlen fogyasztói értékesítés - szakmai felügyelete (MVM Trade, MVM Partner, MVM ADWEST). Az elmúlt évek során a vezetésével zajlottak az MVM kapacitásárverései. 2008. június 1-től látja el MVM Zrt. vezérigazgatói tisztét.

Dr. Kocsis István

vezérigazgató 2008. 05. 31-ig

Dr. Kocsis István 1952-ben született Pustavámon. 1976-ban végzett a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán, egyetemi doktori fokozatát is itt szerezte (1985). 1991-ig a Gépészmérnöki Kar oktatója. A '90-es évek elején az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban a hazai ipart felügyelte, az ipar kormányzati szintű válságkezelését irányította. Ezt követően az állami vagyont kezelő szervezetet vezette. A '90-es évek végén az egyik legjelentősebb európai energetikai vállalatcsoportnál, az RWE-nél illetve hazai leányvállalatainál töltött be vezető pozíciókat.

2002-től a Paksi Atomerőmű Rt. vezérigazgatója, majd 2005 januárjától 2008 júniusáig az MVM Zrt. vezérigazgatója. Gazdasági vezetői megbízatásai mellett számos tudományos-szakmai és társadalmi szervezet vezetőségi tagja, illetve elnöke.

Dr. Gerse Károly

törzskari vezérigazgató-helyettes

Dr. Gerse Károly 1944-ben született Budapestben. 1967-ben végzett a BME Gépészmérnöki Kar Erőgépész Szak Hőerőgépész ágazatán, doktori címét is itt szerezte 1977-ben, 1986 óta a műszaki tudományok kandidátusa.

1967 és 1972 között az Energiagazdálkodási Intézet műszaki gyakornoka, energiafelügyelője, majd hőtechnikai előadója. 1972 és 1977 között a BME Gépészmérnöki Kar Kalorikus Gépek Tanszék tanársegéde, 1986-ig egyetemi adjunktusa. 2005 óta címzetes egyetemi tanár.

1987 és 1992 között a Magyar Villamos Művek Tröszt műszaki tanácsadója, majd az MVM Rt. Erőművi Üzemviteli Osztályvezetőjeként fontos szerepe volt a szabályozási változásokban, a villamosenergia-ipar privatizációjának előkészítésében. 2002-ig a társaság kereskedelmi igazgatójaként a kereskedelmi tevékenységért, Üzemi Szabályzatért, szabályozási kérdésekért volt felelős. E pozíciójában jelentősen hozzájárult a villamosenergia-piac liberalizációjához, többek között az optimális piaci struktúra, befagyott költségek, piaci erőfölény kérdéseinek vizsgálatával. 2003-tól általános vezérigazgató-helyettes. 2006 óta törzskari vezérigazgató-helyettesként a társasági, szabályozási és energiapolitikai kérdésekkel foglalkozik.

Dr. Karl Imre
stratégiai vezérigazgató-helyettes

Dr. Karl Imre 1957-ben született Bonyhádon. 1983-ban a Nehézipari Műszaki Egyetemen okleveles gépészmérnöki, 1988-ban a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen okleveles közgazdász, majd 2006-ban a Corvinus Egyetemen politológus diplomát szerez.

1990-ig a Péti Nitrogénműveknel anyagellátási vezető, ezt követően 1994-ig vállalkozóként dolgozik. 1996 és 2002 között országgyűlési képviselő, a Gazdasági Bizottság és a Közbeszerzési Bizottság alelnöke, az Európai Unió Bizottság tagja. 2004-ig a Miniszterelnöki Hivatalban politikai főtanácsadó.

2005 óta az MVM Rt. stratégiai igazgatója, illetve vezérigazgató-helyettese, feladata az MVM Csoport stratégiájának kidolgozása, illetve részvétel a vállalatcsoport stratégiai irányításában és az üzletfejlesztési ügyek vitele.

Kovács József
termelési vezérigazgató-helyettes

Kovács József 1963-ban született Szolnokon. 1987-ben szerzett okleveles gépészmérnöki diplomát a gödöllői Szent István Egyetemen. Diplomamunkáját ösztöndíjasként Hollandiában írta.

Első munkahelye a Paksi Atomerőmű Vállalat. Kezdő mérnökként az üzemviteli területen ismerte meg az atomerőmű teljes működését. Primerkörüi gépészként, főgépészként, majd blokkügyeletesként sajátította el a speciális atomerőműves ismereteket. 1994-ben az atomerőmű legmagasabb - átfogó - mérnöki feladatát végző ügyeletes mérnökké nevezték ki. 10 éves üzemviteli gyakorlat után, 1997-ben lett az atomerőmű reaktorainak biztonságos üzemeltetéséért felelős Reaktor Osztály vezetője.

2003. február 1-től az atomerőmű üzemviteli igazgatója. 2005. január 13-tól 2009. március 23-ig a társaság vezérigazgatója. 2006. augusztus 17. óta a Magyar Villamos Művek Zrt. termelési vezérigazgató-helyettesi pozícióját tölti be.

Lehőcz Balázs Gábor
gazdasági vezérigazgató-helyettes
2008. 06. 06.-tól

Lehőcz Balázs Gábor 1976-ban született Budapesten. 1999-ben szerzett közgazdász diplomát a Külkereskedelmi Főiskolán, majd 2003-ban a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen. Szakmai pályáját 1999-ben a Citibank Rt.-nél kezdi, majd 2000-től már a villamos energia iparágban, gazdasági szakértőként folytatja pályafutását az ELMŰ Rt.-nél, majd 2001-től vezető beosztásban az ELMŰ Rt., az ÉMÁSZ Rt. és a Sinergy Kft. értékesítés kontrolling területét irányítja. Ezt követően egy évig az ELMŰ és az ÉMÁSZ Rt.-nél kiemelt fogyasztói értékesítés vezető, majd 2006-ig a Magyar Áramszolgáltató Kft. értékesítési vezetője. 2006 és 2008 között a társaság csoport egyik kereskedelmi leányvállalata az MVM Partner Energiakereskedelmi ZRt. vezérigazgatója, 2008-tól a cég igazgatóságának elnöke. 2008. június 6. óta az MVM Zrt. gazdasági vezérigazgató-helyettesi pozícióját tölti be.

Nevéhez fűződik az MVM társaságcsoporthoz irányítási és kontrolling koncepciójának továbbfejlesztése, a Vezetői Információs Rendszer bevezetése. Gazdasági vezérigazgató-helyettesként feladata az MVM Csoport befektetési és üzletfejlesztési projektjei gazdasági vonatkozású feladatainak koordinálása.

Molnár László
gazdasági vezérigazgató-helyettes
2008. 06. 04-ig

Molnár László 1960-ban született Bölcskén. 1983-ban végzett ipari tervezőelemzőként a Janus Pannonius Tudományegyetemen, majd 1990-ben ugyanitt vállalati komplex tervező-elemző, szakközgazda minősítést szerzett.

Szakmai pályáját a Paksi Atomerőműnél beosztott közgazdászként kezdte 1983-ban, majd 1985-től a Tervezési- és Munkaügyi Osztály vezetője. 1992-től Gazdálkodási és Kontrolling Főosztályt vezeti, majd 2003 óta az erőmű gazdasági vezérigazgató-helyettesi tisztét látja el. 2005 és 2008 között a Magyar Villamos Művek Zrt. Igazgatóságának tagjaként, gazdasági vezérigazgató-helyettesként irányította a központi cash-pool kialakítását, működtetését, valamint a pénzügy-számvitel és az informatika holding-szintű megszervezését, a központi beszerzés kialakítását.

Holló Vilmos
vezérigazgatói főtanácsadó

Holló Vilmos 1955-ben született Gyöngyösön. 1976-ban végzett a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola Erősáramú Karán, majd 1983-ban közgazdász diplomát szerzett. 1976-tól 1979-ig az ÉMÁSZ-nál kiviteli tervező, később üzemgazdász, majd 1983-tól az ÉMÁSZ gazdasági vezérigazgató-helyettese. 1987 és 1992 között a Gagarin Hőerőmű gazdasági vezérigazgató-helyettese.

1992-től az MVM Rt. gazdasági igazgató-helyetteseként részt vett az MVM átalakításában, privatizációjának előkészítésében. 1995 és 1999 között az MVM Rt. befektetési, ill. vagyongazdálkodási igazgatója, 1999-től stratégiai igazgató. 2001-től az MVM Zrt. vagyongazdálkodási igazgatójaként feladatai közé tartozott az erőművi, hálózati, beruházási, privatizációs és portfóliókezelési szervezetek irányítása, ezt követően 2006 óta vezérigazgatói főtanácsadó. 2002-2007 között, irányítása mellett létesültek a miskolci és a tatabányai gázmotoros erőmű egységek, az Észak-Budai Kogenerációs Fűtőerőmű és a Miskolci Kombinált Ciklusú Erőmű. 1997-től a Vértesi Erőmű Rt. Igazgatóságának elnöke, majd 2006 óta a Felügyelő Bizottság elnöki tisztségét látta el, amely időszak alatt menedzselte a retrofit programot. 2006 óta a MIFÚ Kft. és az Észak-Budai Fűtőerőmű Kft. egyik ügyvezetője, 2007-től az MVM GTER Zrt. Igazgatóságának elnöke.

Somogyi Tamás
biztonsági igazgató 2008.11.30-ig

Somogyi Tamás 1946-ban született Budapesten. 1964-ben érettségizett a Villamosenergiaipari Technikumban, majd bevonulásáig elektrikusként dolgozott az OVIT-nál. 1966-tól hivatásos tiszti szolgálatban dolgozik a Belügyminisztériumban. 1990-ben ezredesi rendfokozatot kapott és kinevezték a Terrorelhárítási Szolgálat vezetőjének. 1994-től a Katonai Biztonsági Hivatal főigazgatójának első helyettese, dandártábornok. 1995-ben a Köztársasági elnök vezérőrnaggyá nevezi ki. 1995 és 1998 között a Miniszterelnöki Hivatalban helyettes államtitkár. Egyetemi és főiskolai diplomája van, mindkettő „summa cum laude” minősítéssel. 1984-ben társalgási szintű nyelvizsgát tett orosz nyelvből.

1998-ban nyugállományba vonult, 2000-ig a Security Audit Biztonsági Kft. ügyvezető igazgatója volt. 2002-ben került a Magyar Villamos Művek Zrt.-hez mint biztonsági igazgató, ezt a beosztást 2008. november 30-ig töltötte be.

Nagy Géza

biztonsági igazgató 2008. 12. 01-től

Nagy Géza 1964-ben született Cegléden, ahol középiskolai tanulmányait is végezte. 1986-tól a Belügyminisztérium hivatásos állományú tiszthelyettese, majd tisztje. 1995-től a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok különböző szakterületeinek vezető beosztású munkatársa. 2005-től hivatásos pályafutásának befejezéséig a Miniszterelnöki Hivatal biztonsági tanácsadója, ezredes. Szakirányú főiskolai diplomákkal, és spanyol középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. 2007-től a Magyar Fejlesztési Bank bankbiztonsági igazgatóságának vezető beosztású munkatársa volt. 2008. december 1-jén kerül a Magyar Villamos Művek Zrt.-hez mint biztonsági igazgató, és jelenleg is ezt a beosztást tölti be.

Dr. Izsáki Mihály

vezető jogtanácsos, jogi és igazgatási osztályvezető

Dr. Izsáki Mihály 1957-ben született Tatabányán. A Pécsi Tudományegyetem Jogtudományi Karán 1984-ben szerzett jogi diplomát. Iparági tevékenységét a Vértesi Erőműben illetve annak jogelődeinél kezdte 1986-ban. 1996-ban lett az MVM Rt. Jogi és Igazgatási Osztályának osztályvezető-helyettese.

1997-től a Budapesti 5000. Ügyvédi Iroda munkatársaként a Társaság jogi képviselését látta el.

2002-ben visszatért az MVM Rt.-hez. A jogi és igazgatási területet vezeti, ellátja a társaság vezető jogtanácsosi feladatait is.

Részt vett az MVM Zrt. engedélyesi tevékenységének átalakításában, a kereskedelmi társaságok megalapításában, szakmai irányításával került kialakításra az MVM Csoport mint „elismert vállalatcsoport”.

Tringer Ágoston

kommunikációs osztályvezető

Tringer Ágoston 1966-ban született Budapesten. 1990-ben szerzett erősáramú villamosmérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd 1994-ben PR szaküzemgazdász végzettséget a Külkereskedelmi Főiskolán.

1990 szeptemberében a Magyar Villamos Művek Tröszt Villamos Osztályán kezdte pályáját, majd 1992 óta a PR Iroda, a későbbi Kommunikációs Osztály munkatársa. 2003 októbertől az osztály vezetője; emellett ellátja az MVM szóvivői feladatait, szervezi a cég sajtókapcsolatait. Az MVM Csoport elismert vállalatcsoporttá alakulása óta az általa irányított szervezet koordinálja a társaságcsoporthoz tartozó kommunikációs tevékenységét. A kommunikációs szervezet vezetőjeként felelősségi körébe tartozik a társaság nagyrendezvényeinek megszervezése, az MVM hivatalos és PR-célú kiadványainak elkészítése, a társaság külső (internet) és belső (intranet) online megjelenésének formai és tartalmi szempontú működtetése.

5.3. Az elismert vállalatcsoport tagjai és működése

Az irányítási rendszer átalakításának jogi keretrendszerét a 2006. július 1-jével hatályba lépett, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény – az új Gt. – biztosítja. A törvény az „elismert vállalatcsoport” intézményének bevezetésével lehetőséget adott arra, hogy az elkülönült – anyavállalat-leányvállalat jellegű viszonyban álló –, de üzleti értelemben közös irányítású cégek egységes üzletpolitikai koncepció alapján működhessenek. Ennek során az „el-

ismert vállalatcsoport” uralkodó tagja, a csoport stratégiai céljainak elérése érdekében, egységes eszközrendszer alkalmazásával irányítja a társaságcsoporthoz tartozó vállalatokat.

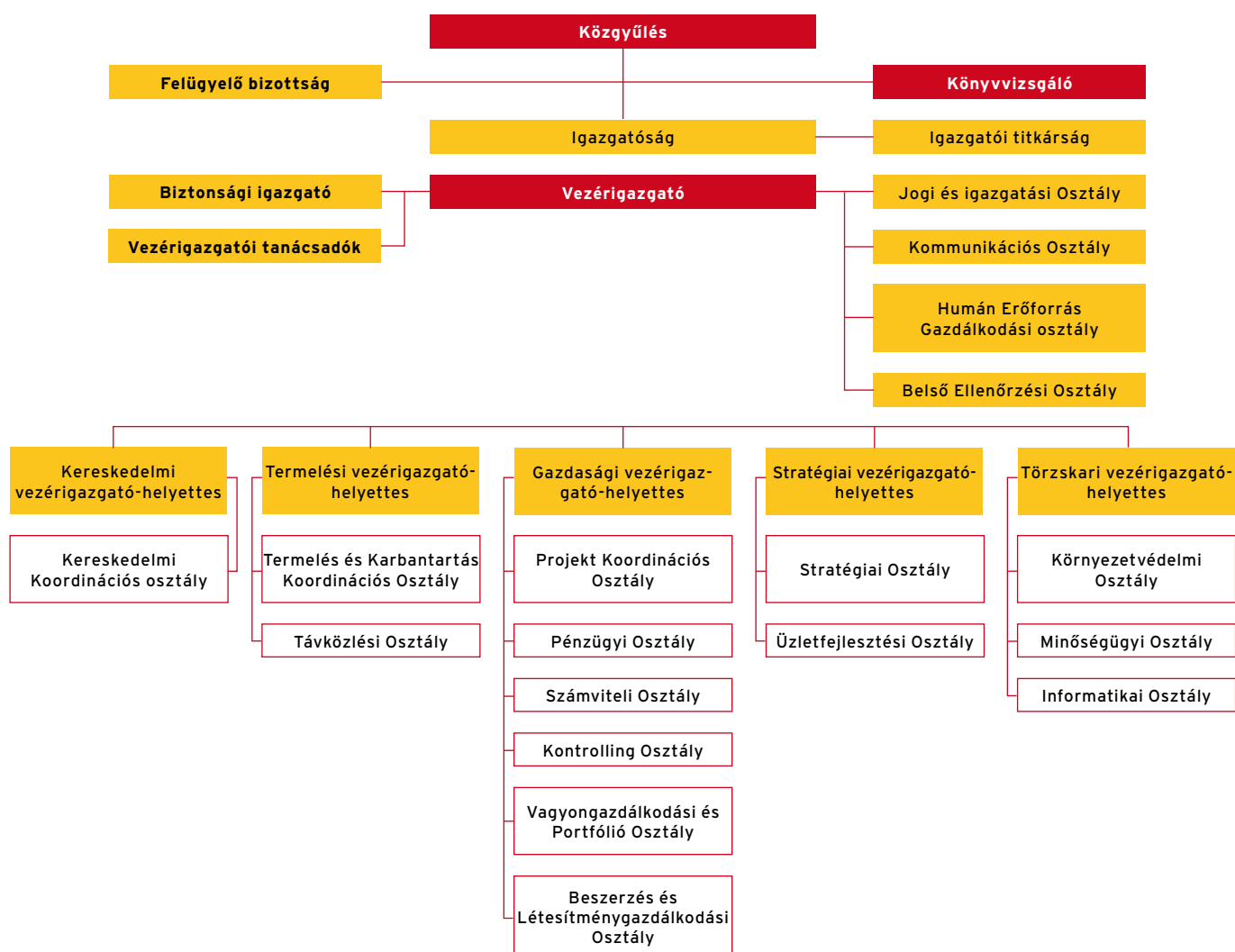
Az elismert vállalatcsoport tagjai közé tartozó leányvállalatok nevét az 1. ábrán aláhúzással megjelöltük, valamennyien a konszolidációba teljes körűen bevont társaságok.

Az új irányítási rendszer nem cél, hanem egy korszerű eszköz, a cégcsoport versenyképességének javítása, értékének növelése érdekében. Az átalakulás a teljes piacnyitás idejére egy lényegesen rugalmasabb, a piaci kihívásokra gyorsan és hatékonyan válaszolni képes cégcsoport létrejöttét alapozza meg. Az új irányítási rendszer ugyanakkor semmilyen módon nem érinti az egyes leányvállalatok engedélyesi tevékenységét, elsődleges célja a csoportszinten hatékony üzleti működés biztosítása.

A MAVIR ZRt., amely a magyarországi átviteli rendszerirányító társaság, bár tulajdonilag a cégcsoport tagja, speciális helyzeténél fogva nem része az elismert vállalatcsoportnak.

„Az MVM Zrt. kizárólag „A” sorozatú törzsrészenyvényt bocsátott ki, amelyek azonos jogokat biztosítanak a részvényesek számára.”

5.4. Az MVM Zrt. szervezeti felépítése

„Az MVM Zrt. működésének keretfeltételeit és jogi környezetét a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) jelöli ki. Az MVM Zrt. Alapszabálya ennek alapján, ezzel összhangban határozta meg a társasági működés szabályait.”

5.5. A „felelős vállalatirányítási rendszer” (Corporate Governance) felépítése

Az MVM Zrt. működésének keretfeltételeit és jogi környezetét a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) jelöli ki. Az MVM Zrt. Alapszabálya ennek alapján, ezzel összhangban határozta meg a társaság működési szabályait.

5.5.1. A közgyűlés

A közgyűlés a társaság legfőbb szerve, amely a részvényesek összességéből áll. A részvényesek a jogaikat a közgyűlésen gyakorolják. Az MVM Zrt. kizárólag „A” sorozatú törzsrészcékeket bocsátott ki, amelyek azonos jogokat biztosítanak a részvényesek számára. A társaság évente egyszer, május 31-ig tart rendes, és szükség szerint rendkívüli közgyűlése(ke)t. Rendkívüli közgyűlés összehívását az Igazgatóság kezdeményezheti. A részvényesek legalább 5%-ának kérésére az Igazgatóság köteles a közgyűlést összehívni.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyeket a Gt., illetőleg az MVM Zrt. Alapszabálya rögzíti. A Gt.-ben megállapított kizárólagos hatáskörök (az alapszabály megállapítása és módosítása, a társaság átalakulása, megszűnése vagy működési formájának megváltoztatása, az igazgatósági, felügyelő bizottsági tagok és a könyvvizsgáló megválasztása és visszahívása, a számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása, osztalékfelosztás, részvények átalakítása, átváltoztatható kötvény kibocsátása, alaptőke felemelése vagy leszállítása) mellett

az alapszabály számos egyéb kizárólagos hatáskört állapít meg a közgyűlés számára. Ezen jogkörök döntően a társaság gazdálkodásának (meghatározott értékhatár feletti befektetés, eszközértékesítés, hitelfelvétel, kezesség- vagy garanciavállalás) szorosabb tulajdonosi kontrollját hivatottak biztosítani, különös tekintettel a jelenleg meghatározó állami tulajdon védelmére is.

5.5.2. Az Igazgatóság

Az Igazgatóság a társaság ügyvezető szerve, amely legfeljebb 7 tagból áll. Tagjait a közgyűlés választja, elnökét a tagok maguk közül választják.

Az Igazgatóság képviseli a társaságot harmadik személyekkel szemben, kialakítja a társaság munkaszervezetét, gyakorolja a munkáltatói jogokat a vezérigazgató felett, és dönt mindazon ügyekben, amelyeket a Gt., az MVM Zrt. alapszabálya, illetve az Igazgatóság Ügyrendje a kizárólagos hatáskörébe utal. Ez utóbbi jogkörök – hasonlóan a közgyűlés kizárólagos döntési jogosítványaihoz – alapvetően a társaság gazdálkodása feletti ellenőrzést hivatottak biztosítani.

5.5.3. A Felügyelő Bizottság

A Felügyelő Bizottság 6-9 tagból áll, közülük 2-3 tagot az Üzemi Tanács jelöl ki. A Felügyelő Bizottság tagjait a közgyűlés választja, elnökének személyére az Állami Számvevőszék tesz javaslatot.

A Felügyelő Bizottság ellenőrzi a társaság ügyvezetését. Köteles továbbá megvizsgálni a közgyűlés ülésének napirendjén szereplő valamennyi üzletpolitikai jelentést, a számviteli törvény szerinti éves beszámolót és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslatot, valamint minden olyan előterjesztést, amely a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az érintett kérdésekben a közgyűlés csak a Felügyelő Bizottság jelentésének ismeretében hozhat érvényes határozatot.

5.5.4. A könyvvizsgáló

A közgyűlés által választott könyvvizsgáló feladata, hogy gondoskodjon a számviteli törvényben meghatározott könyvvizsgálat elvégzéséről. Ennek során mindenekelőtt azt kell megállapítania, hogy a gazdasági társaság számviteli törvény szerinti beszámolója megfelelő-e a jogszabályoknak, továbbá megbízható és valós képet ad-e a társaság vagyoni és pénzügyi helyzetéről, működésének eredményéről.

5.6. Kockázatkezelési Rendszer

5.5.5. Ügyvezetés, munkaszervezet

Az MVM Zrt.-t a vezérigazgató irányítja, aki a társaság első számú vezető állású munkavállalója. A vezérigazgató, az igazgatósági ülések közötti időszakokban, ellátja a társaság ügyvezetését és biztosítja a társaság operatív vezetését, továbbá gyakorolja a társaság alkalmazottai felett a munkáltatói jogokat.

Az MVM Zrt. munkaszervezetének felépítését és a működés alapvető szabályait a társaság Szervezeti és Működési Szabályzata állapítja meg.

A Társaság cégjegyzésére az Igazgatóság tagjai, illetve az Igazgatóság által cégjegyzésre felhatalmazott alkalmazottak jogosultak. Az Igazgatóság elnöke és a vezérigazgató önállóan, a többi jogosult együttesen jegyzi a céget.

„Az MVM Csoport kockázatkezelési politikájának alapelve, hogy a társaságcsoporthoz tartozó egyes, vagy jelentős részét érintő kockázatok kezelése központosítottan történjen.”

Az MVM Zrt. az elmúlt időszakban átalakította, korszerűsítette a társaságcsoporthoz tartozó kockázatkezelési tevékenységének kereteit: elkészült a kockázatkezelés elveit, a tevékenység szervezeti kereteit rögzítő Kockázatkezelési Politika. Ezt követően léptek hatályba a kockázatkezelési feladatok ellátására vonatkozó szabályozások.

Az MVM Csoport kockázatkezelési politikájának alapelve, hogy a társaságcsoporthoz tartozó egyes, vagy jelentős részét érintő kockázatok (pénzügyi kockázatok, partnerkockázatok) kezelése központosítottan, az anyavállalat kijelölt szervezeti egységének irányításával történjen.

Az egyes üzletágak, társaságok, szervezeti egységek specifikus kockázatainak (pl. termékár, működési, technológiai, egyéb kockázatok) kezelése az adott funkcionális terület felelőssége.

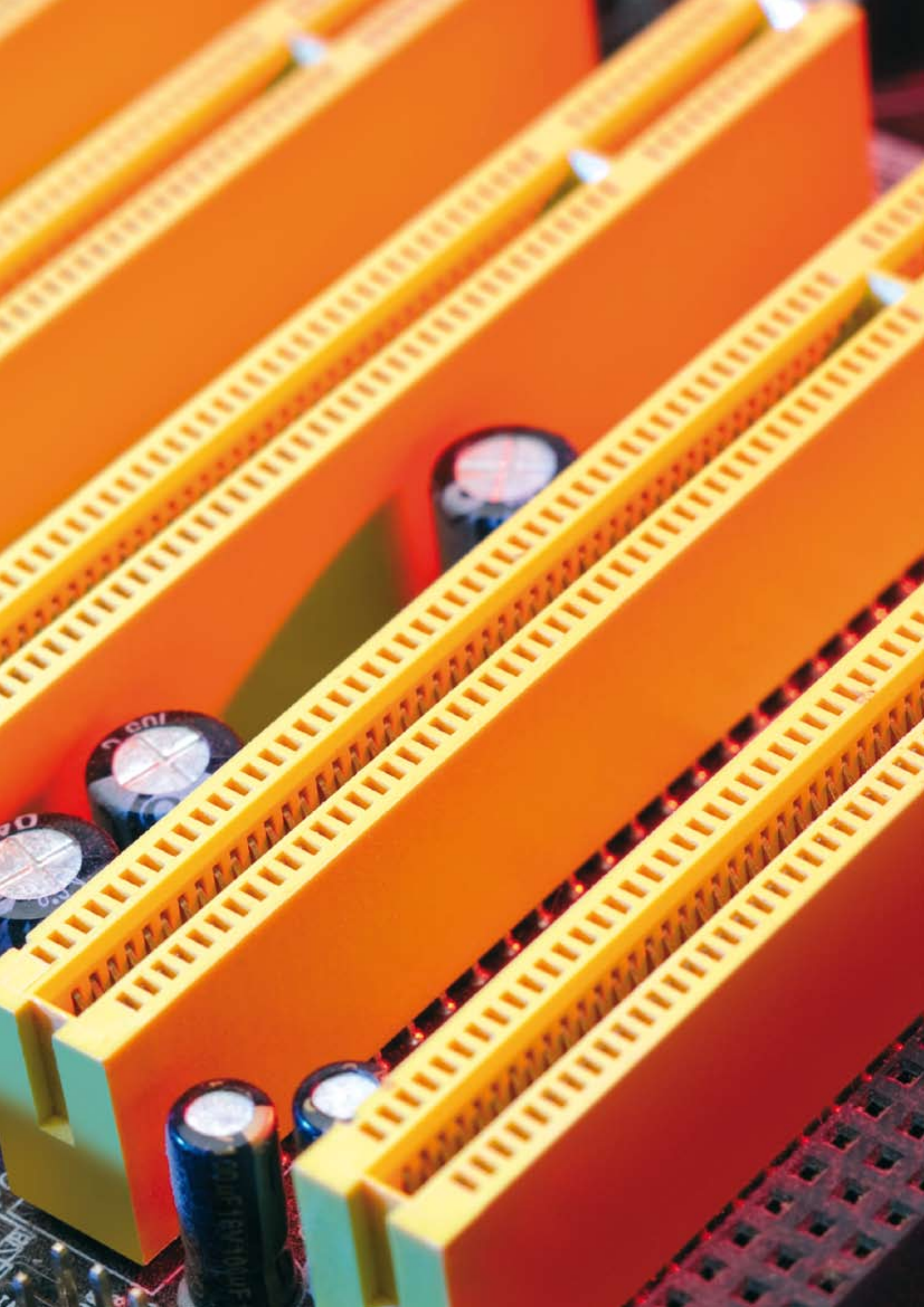
Egyes kiemelt kockázati területekre vonatkozóan a társaságcsoporthoz tartozó egyes, vagy jelentős részét érintő kockázatok kezelése központosítottan történjen.

• **Pénzügyi kockázatok:** A devizaárfolyam- és kamatkockázatok kezelése központosítottan, az MVM Zrt. Pénzügyi Osztálya által történik. A kockázatok mérése csoportszintű modell alapján történik, és az esetlegesen szükséges fedezeti ügyletek megkötéséről a csoportszintű kitételek elem-

zése alapján születik döntés.

• **Partnerkockázat:** Az MVM Zrt. által működtetett, központosított partnerkockázat-kezelő rendszer a Csoport kereskedelmi leányvállalataira terjed ki (hiszen a termelő és szolgáltató társaságok döntő részben a csoporttagok részére értékesítenek). Az üzleti partnerekkel szemben vállalható maximális hitelkockázati kitétséget (partnerlimit) az MVM határozza meg, a partner hitelképessége alapján. A kereskedelmi társaságok ennek figyelembevételével határozzák meg az alkalmazandó fizetési feltételeket.

• **Működési kockázatok:** A nukleáris alapú villamosenergia-termelést folytató Paksi Atomerőmű Zrt. és a rendszerirányítási (TSO) feladatokat ellátó MAVIR Zrt. nagyértékű technológiát üzemeltetve végeznek, kiemelt rendelkezésre állást igénylő tevékenységet. Ezen társaságoknál az operatív kockázatok megfelelő kezelése meghatározó szerepet játszik a társaságcsoporthoz tartozó egyes, vagy jelentős részét érintő kockázatok kezelése központosítottan történjen. Erre tekintettel, mindkét társaságnál átfogó minőségbiztosítási rendszer biztosítja a technológiai folyamatok szabályozottságát, az előírások teljes körű betartását, ezzel a működési kockázatok minimalizálását.

6. Gazdasági környezet és pénzügyi eredmények

„A világgazdaság lassuló növekedése, illetve visszaesése a magyar és a regionális gazdasági növekedésen keresztül, közvetetten hat az MVM Csoportra.”

„A 2007 nyarától kezdődően fokozatosan tovagyrúzó jelzálogpiaci válság 2008 során kiteljesedett, a világgazdaság egyetlen területét sem hagyva érintetlenül.”

6.1. Makrogazdasági környezet

6.1.1. Gazdasági növekedés

A 2007 nyarától kezdődően fokozatosan tovagyrúzó jelzálogpiaci válság 2008 során kiteljesedett, a világgazdaság egyetlen területét sem hagyva érintetlenül.

A világgazdaság egyik húzó motorját megtestesítő Egyesült Államokban a GDP növekedés lelassult (a 2007-es 2%-ról 1,5%-ra csökkent). Kínában a gazdaság növekedése szintén elmaradt a várt mértéktől (a 2007-es 11,9%-ról 9,8%-ra csökkent).

A világgazdaság lassuló növekedése, illetve visszaesése a magyar és a regionális gazdasági növekedésen keresztül, közvetetten hat az MVM Csoportra. A teljes 2008-as évre vonatkoztatva a magyar gazdaság teljesítménye 0,5%-kal bővült, ugyanakkor a GDP 2008 negyedik negyedévében 2,3%-kal csökkent az előző év utolsó három hónapjához képest.

6.1.2. Infláció

Az MVM szempontjából releváns, hazai inflációs környezetre a kereslet általános visszaesése és a jegybank inflációs célkitűzése gyakorolt együttes hatást. A 2007. évi átlagos 8,1%-os szintről a fogyasztói árindex 2008-ban 6,1%-ra mérséklődött. Az átlagos fogyasztói körében szereplő háztartási energia ár-növekedésének mértéke jelentősen csökkent (24,6%-ról 12,7%-ra).

Az ipari termelői árindex ellentétes irányba mozdult el: a 2007. évi 0,2%-os átlagos ár-növekedés 2008-ban 5,3%-ra nőtt.

A csökkenő fogyasztói árindex az előző évihez képest alacsonyabb átlagos bérfejlesztési igényt eredményezett, míg a magasabb ipari termelői árindex beruházási oldalon növelte a költségeket.

6.1.3. Kamatok

A lassuló gazdasági növekedés hatásai, valamint a - pénzpiaci bizonytalanságok eredményeképpen gyengülő forint okozta - inflációs nyomás enyhítésére a jegybank 2008-ban fokozatosan növekvő alapkamat-pályát alakított ki. A 2007 végi 7,5%-ról fél év alatt 8,5%-ra nőtt az alapkamat, majd októberben, egy drasztikus 300 bázispontos emelés után, a kamatszint 11,5%-on tetőzött. Év végére a kamatszintet az MNB 10%-ra csökkentette.

Az alapkamat változását követve az átlampapír-piaci referenciahozamok is növekedtek. Az MVM közép és hosszú távú befektetései szempontjából releváns, 10 éves referenciahozam a 2007 végi 7,1%-os szintről 2008 őszére 9,7% fölé emelkedett, majd az év végére 8,3%-ra csökkent. A referenciahozamokhoz kapcsolódóan, a szuverén magyar államadósság kockázati felára (CDS ára) 2008 októberében 6,05%-on tetőzött, amely

év végére 4% körüli mértékre szelődött, azonban az elmúlt évekhez képest még így is komolyan drágította a külső finanszírozás kamatfelárait.

A magasabb referenciakamatok, valamint a kockázatosabb gazdasági környezet miatti magasabb felárak az MVM számára - a likvid pénzeszközök kedvezőbb feltételek szerinti elhelyezése mellett - a külső hitelforrások jelentős drágulását eredményezték.

6.1.4. Devizaárfolyamok

A forint árfolyama 2008-ban jelentős kilengések (nagy volatilitás) mellett, összességében minden jelentős devizával szemben gyengült. Az euróval szembeni árfolyam az év eleji 250 körüli szintről év végére 265 HUF/EUR-ra növekedett. Az amerikai dollárral és a svájci frankkal szembeni gyengülés még jelentősebb, átlagosan 13%-os mértékű volt. Ugyanakkor - az év közepén a forint árfolyamsávjának eltörlése miatt kialakult erős forintba tekintettel, amely pl. az EUR-HUF devizapár esetén egészen a 229,11-es rekordszintig erősödött - az euró éves átlagárfolyama 251,25 Ft volt, amely lényegében megegyezik a 2007-et jellemző 251,31-es átlagárfolyammal. A forint árfolyamának gyengülése megnöveli a magas importhányaddal rendelkező beruházások forintban kifejezett költségét, a nagy volatilitás pedig jelentős árfolyamkockázatokkal terheli a tervezett üzletmenetet.

¹ Credit default swap = hitelkockázati csereügylet ára

6.1.5. Tüzelőanyag-árak

Az MVM Csoport és a hazai villamosenergia-rendszer szempontjából meghatározó jelentőségű a kőolaj- és gázbázisú erőművek tüzelőanyag-költségének, valamint a nukleáris fűtőanyag beszerzési árának alakulása.

A 2008-as év során a kőolaj világpiaci árában, egy kiugró növekedési időszakot követően, összeomlászerű csökkenés következett be. Míg 2008 elején 90 USD körül volt egy hordó kőolaj ára, addig július közepére ez az érték 140 USD fölé emelkedett. Ezt követően, az év végére, az olaj világpiaci ára a korábbi évek átlagának megfelelő 30 és 40 USD közé zuhant vissza.

Tekintettel a földgáz olajszármazékokhoz kötött árazására, annak nagykereskedelmi ára is hullámozott (a 2008 eleji Gazprom szállítások 200 USD/eNm³ körüli szintje év végére meghaladta az

500 USD/eNm³-t, majd 2009 elején 30%-kal csökkent).

A nukleáris üzemanyagok (U₃O₈) ára 2007-ben meghaladta a 280 USD/kg értéket is. Ez az érték 2008 elejére 70-80 USD közé csökkent, majd az év során tovább csökkenve elérte a 40-50 USD közötti szintet.

A villamosenergia-termelőknél változó jellegű költségként keletkezik a CO₂ kibocsátási egységek (kvóták) beszerzési ára is. Az ingyenesen allokált kvótákon felül szükséges CO₂ a technológiai adottságoktól függő mértékben terheli a villamos energia előállítását. A CO₂ kvóták jegyzési árai 2008 elején az ECX-en 20-25 EUR/t szinten mozogtak, év közben 30 EUR/t-ig emelkedve, majd az év második felében kezdődött csökkenés után 15 EUR/t körül álltak meg. 2009

elején a jegyzési árak 10 EUR/t alá is csökkentek. A csökkenő kvótaárak első sorban a szén-, másodsorban a szénhidrogén alapú termelés versenyképességének kedveznek.

6.1.6. Villamosenergia-árak

A hazai gazdasági növekedés lassulása, majd recesszióba fordulása a villamosenergia-igények vártnál kisebb növekedését eredményezte (az elosztóhálózatokból kiadott villamos energia mennyisége 2007-hez képest 0,45%-kal csökkent). Ez - egyéb okok mellett - a piaci árak csökkenése irányába mutatott (a régióban az év első felében tapasztalt színtről, az év végére kevesebb mint felére, kb. 35-40 EUR/MWh szintre esett a zsinórtermék ára).

6.2. Szabályozási környezet

A magyar villamosenergia-piac teljes körű liberalizációjára 2008. évben került sor. A hazai piacot szabályozó, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (VET) ugyanis teljesítéssel csak 2008. január 1-től lépett hatályba. A teljes piacnyitással minden fogyasztó számára lehetőség nyílt arra, hogy szabadon vásárolhasson villamos energiát a VET szerinti engedéllyel rendelkező villamosenergia-kereskedőtől,

termelőtől, szervezett villamosenergia-piacról, vagy határon keresztül történő beszállítás útján.

A közüzemi szolgáltatás megszűnése az MVM Zrt. leányvállalatának, az MVM Trade Zrt.-nek a működését is befolyásolta. A korábban közüzemi nagykereskedelmi feladatokat ellátó társaság a tevékenységét 2008. január 1-től általános villamosenergia-kereskedelmi tevékenységként folytatja.

„A VET hatályba lépésével a hazai szabályozás az uniós követelményeknek megfelelő követi a belső villamosenergia-piacra vonatkozó közös szabályokat.”

A VET hatályba lépésével a hazai szabályozás az uniós követelményeknek megfelelően követi a belső villamosenergia-piacra vonatkozó közös szabályokat, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2003/54/EK irányelvét.

2008-ban a hazai villamosenergia-piaci szabályozás jelentősen változott. Az új VET, a hatályba lépését követően, több alkalommal is módosult, a legjelentősebb változást a 2008. június 25-én kihirdetett, a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (GET) eredményezte. A GET-nek az új VET módosítására vonatkozó rendelkezései 2008. június 26-án, 2008. szeptember 1-jén, ill. 2009. január 1-jén léptek hatályba. A villamosenergia-törvény júniusi módosításával, többek között, megváltozott a kapacitás aukcióra és a „jelentős piaci erő”-re vonatkozó szabályozás, ami az MVM Csoport nagykereskedelmi, termelői és szolgáltatói tevékenységének várható eredményességét jelentősen rontotta.

6.2.1. A közüzem megszűnése, az egyetemes szolgáltatás bevezetése

A piac teljes megnyitásával egy időben a törvény megszüntette a - 2003. januári részleges piacnyitás óta fennálló - kettős piaci struktúrát, azaz a közüzemi és a versenypiac párhuzamosságát. A közüzem megszűnése ugyanakkor nem eredményezhette azt, hogy a felhasználóknak az alapvető szolgáltatásokhoz való joga sérüljön. Erre nyújt garanciát az egyetemes szolgáltatás bevezetése. Az egyetemes szolgáltatásra meghatározott garanciális feltételeknek elsősorban az a célja, hogy - más fogyasztói csoportoktól eltérően - a sérülékeny, elsősorban lakossági villamosenergia-fo-

gyasztók törvény által meghatározott védelemben részesüljenek egy liberalizált, változékonyabb piaci környezetben is.

Az egyetemes szolgáltatást méltányos, könnyen és tisztán összehasonlítható, átlátható árszabások alkalmazásával, termékcsomagok biztosításával kell megvalósítani. Az árszabást a villamosenergia-piaci egyetemes szolgáltatás árképzéséről, valamint az egyetemes szolgáltatás keretében nyújtandó termékcsomagokról szóló 44/2008. (XII.31.) KHEM rendelet határozza meg.

A VET kihirdetett változata értelmében „egyetemes szolgáltatás”-ra a lakossági fogyasztók, valamint a kisfeszültségen vételező, összes felhasználási helyük tekintetében együttesen 3*25 A-nél (2008. december 31-ig a 3*50 A-nél) nem nagyobb csatlakozási teljesítményű felhasználók jogosultak. A GET ezt az előírást, 2009. január 1-i hatállyal módosította:

- a lakossági fogyasztók, valamint a kisfeszültségen vételező, összes felhasználási helyük tekintetében együttesen 3*63 A-nél nem nagyobb csatlakozási teljesítményű felhasználók jogosultak „egyetemes szolgáltatás” keretében villamos energiát vásárolni,
- a külön jogszabály szerinti költségvetési szerv és közfeladatot ellátó intézménye, a helyi önkormányzat és közfeladatot ellátó költségvetési intézménye, a közfeladatot ellátó egyházi jogi személy, valamint a közfeladatot ellátó alapítványi fenntartású intézmény - az egyetemes szolgáltatóhoz tett igénybejelentése esetén - az egyetemes

szolgáltatásra vonatkozó árképzési szabályoknak megfelelő áron jogosult az egyetemes szolgáltatóval villamosenergia-vásárlási szerződést kötni. Jogosult továbbá a „végső menedékes” jogintézménye keretében biztosított ellátásra.

Az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan vezették be a „végső menedékes” fogalmát is. Amennyiben valamely egyetemes szolgáltató felhasználóinak ellátása veszélybe kerül (pl. az egyetemes szolgáltató gazdasági-pénzügyi ellehetetlenülése, fizetéseképtelensége, vagy a villamosenergia-ellátás fenntartásához szükséges villamos energia beszerzésének ellehetetlenülése esetén), az érintett felhasználók ellátásának biztosítására a Magyar Energia Hivatal (MEH) „végső menedékes” jelöl ki az egyetemes szolgáltatók és villamosenergia-kereskedők közül.

Az egyetemes szolgáltatásra jogosult szociálisan rászoruló vagy fogyatékkal élő fogyasztók, védendő fogyasztóként, a villamosenergia-kereskedők és az elosztóhálózati engedélyesek által meghatározott kedvezményben részesülhetnek. A szociálisan rászoruló fogyasztók elsősorban részletfizetésre, fizetési haladéokra, előre fizetős mérőre lehetnek jogosultak. A fogyatékkal élő fogyasztókat különösen a méréssel, leolvasással, számlázással, díjfizetési módokkal kapcsolatban illeti meg különleges bánásmód.

Az új VET szerint minden fogyasztónak külön villamosenergia-vásárlási és külön hálózathasználati, illetve hálózati csatlakozási szerződést kell kötnie. A külön hálózathasználati szerződést legkésőbb 2009. december 31-ig kell megkötni.

6.2.2. A jelentős piaci erővel összefüggő előírások kiterjesztése, kötelező aukció

Az új törvényi szabályozás bevezette a „jelentős piaci erővel (JPE) rendelkező engedélyes” fogalmát. A klasszikus versenyszabályoktól eltérően, a szabályozás a hangsúlyt nem az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező vállalatok által elkövetett visszaélések szankcionálására és a tisztességes piaci magatartásra helyezi, hanem magára az erőfölényes helyzetre mint a hatékony verseny kialakításának akadályára.

A VET 107. § (2) bekezdése szerint amennyiben a piacelemzés alapján, valamely vizsgált piacon a verseny nem kellően hatékony, a Magyar Energia Hivatal (MEH) „jelentős piaci erővel rendelkező engedélyes”-ként azonosíthatja azt az engedélyest, amelyik piaci erőfölényben van. A Hivatalnak, a jogszabály keretei között, jelentős eszközrendszer áll rendelkezésére az erőfölényes helyzet szankcionálására, amelynek módját és mértékét tág keretek között választhatja meg, a hatékony verseny kialakítása végett.

A MEH, a lehetőségekkel élve, a 2008. évben a nagykereskedelmi piacon végzett elemzése alapján, jelentős piaci erővel rendelkező társaságként azonosította az MVM Trade Zrt.-t (727/2008. sz., 739/2008. sz., illetve az ezt módosító 963/2008. sz. határozat), valamint rendszerszintű szolgáltatásokkal összefüggésben az MVM GTER Zrt.-t is (727/2008. sz. határozat).

A MEH határozataiban a következő kötelezettségeket szabta ki az MVM Trade Zrt. társaságra:

- Transzparens, nyilvános értékesítés (aukció) megtartását írta elő 2008. október 27-ére (a 2009. évi értékesítések vonatkozásában). Előírta továbbá, hogy a felajánlandó kapacitást és energiamennyiséget, a forrásösszetételt, valamint a lebonyolítási szabályzatot a társaság 2008. szeptember 1-ig jóváhagyásra nyújtsa be. A Hivatal előírta az árverésen értékesítendő villamos energia mennyiségét is. Az aukcióra bocsátott terméket igényfelmérés alapján kell bejelenteni, a transzparens értékesítés nélküli piaci részesedésnek 40% alá kell csökkennie. Az aukciót a Hivatal ellenkező határozatáig a következő években is folytatni kell.
- A határozat árképlettel rögzítette a 2008. évben az egyetemes szolgáltatóknak értékesített villamos energia éves átlagárát, továbbá a 2009. évben az egyetemes szolgáltatóknak értékesített villamos energia induló árát (ezt a Hivatal a 963/2008. sz. határozatában tovább csökkentette). A MEH rögzítette az érvényesíthető árváltozás mértékét, valamint az egyetemes szolgáltatói és az előírt árveréses villamosenergia-értékesítések együttes éves átlagárát (az egyetemes szolgáltatók és kereskedők súlyozott értékesítési átlagárát). Az árkorlát az egyetemes szolgáltatás esetében 16,5 Ft/kWh volt, amelyet a 2008. októberi, illetve 2009. januári gázáremelés hatásával kell helyesbíteni (azaz a 2009. évi további áremelések nem vehetők figyelembe). A súlyozott átlagár tekintetében az EEX (European Energy Exchange, Lipcse) 2008. január 1. és június 30. közötti, a 2009. évre vonatkozó futures ügyleteinek árai irányadók: a súlyozást 70% zsinórterhelésű (baseload) és 30% csúcsidőszaki

(peakload) termék figyelembe vételével kell elvégezni és a napi árfolyammal kell forintra átszámítani. 2008. december 16-án a MEH 963/2008. sz. határozatával módosította a 739/2008. sz. határozatban megállapított árkorlátot az MVM Trade - egyetemes szolgáltatók részére értékesített - villamos energia eladási árára vonatkozóan, és a korábban megállapított 16,5 Ft/kWh értéket, 15,6 Ft/kWh-ra csökkentette. Ez a 2008. IV. negyedévében számlázott 17,16 Ft/kWh értékhez képest 9,1% csökkentést jelentett.

A Magyar Energia Hivatal - 727/2008. számú határozatában - az MVM GTER Zrt.-t az üzemzavari tartalékok piacán jelölte meg „jelentős piaci erővel rendelkező engedélyes”-ként. A határozatban árkorlát alkalmazási kötelezettséget („ársapkát”) rendelt el a társaság számára, az indokolt költségek alapján meghatározott és a méltányos megtérülést figyelembevevő, költségalapú árak alkalmazásának előírásával, részletesen megadva az áralkulációs alapelveket, szempontokat is. A 727/2008. sz. határozat alapján a Hivatal 881/2008. sz. határozatával konkrét árkorlát alkalmazását írta elő az MVM GTER Zrt. részére. Ezzel annak szerződéses árait felülírva, a 2008. évi szerződésben rögzített árakhoz viszonyítva, mintegy 43%-kal csökkentette a MAVIR Zrt. által lekötött forrásokért fizethető kapacitásdíjat.

Az - MVM GTER Zrt. által is nyújtott - rendszerszintű szolgáltatásokkal összefüggésben a határozat a költségalapú árképzés melletti ajánlattételi kötelezettség előírásáról rendelkezett. Az ajánlatban az igazolt beszerzési (kapacitás-, energia-, indítási) díjak, valamint a szolgáltatás nyújtásához közvetve kapcsolódó, más módon meg nem térülő indokolt költségek vehetők figyelembe, de a szerződéses rendszer működtetési, adminisztrációs költségei, az esetleges kockázatok kezelési költségei nem.

6.2.3. Átviteli rendszerirányítás

A villamosenergia-ipari szabályozás mindenkori sarkalatos pontját jelentik a rendszerirányításra és az átviteli hálózat tulajdonára, üzemeltetésére vonatkozó rendelkezések. Nemcsak a magyarországi szabályozásban, hanem az Európai Unión belül is eltérő vélemények ütköznek, és különböző modellek ismeretesek, amelyek a rendszerirányítás szerepéből adódó függetlenséget különféle garanciákkal próbálják biztosítani.

Az Európai Bizottság - a piacnyitás előrehaladásával kapcsolatos elégedetlenségét ily módon is kinyilvánítva -, a 2007. szeptember végén nyilvánosságra hozott, ún. „Harmadik Energiacsomag”-ban a reguláció (2003/54/EK Irányelv) további módosítását javasolta. A javaslat a „tulajdonosi szétválasztás” (ownership unbundling) modelljét tekintve elsődleges prioritásként. A Bizottság a fejlődés legfőbb akadályát a hálózatokhoz való hozzáférésnél vélt diszkriminációban, a határkeresztező vezetékek lassú fejlesztésében látta, amit összefüggésbe hozott az integrált villamosenergia-ipari vállalkozások gazdasági ellenérdekeltségével. Megoldásként az integrált társaságok leányvállalatainak tulajdonosi szétválasztását, összeurópai hatáskörű szabályozó szervezet és európai rendszerüzemeltető létrehozását javasolták. Számos, eddig tagállami kompetenciát központosítanak, részben az előbb említett új szervezetekhez, részben a Bizottsághoz. Az előrehaladás gyorsítására a Bizottság bizonyos kérdésekben jogalkotói kompetenciákat is kaphatna.

Ebben a modellben az átviteli hálózat tulajdonosi és a rendszerüzemeltetői pozíciói egy önálló - a villamosenergia-termelési és szolgáltatási tevékenységet végző vállalkozásoktól független - vállalkozásban egyesülnének. A hazai szabályozásba történő átültetésének első lépéseként, a 2119/2008. (IX. 2.) számú határozatában a Kormány az MVM Zrt. számára előírta az átviteli rendszerirányítási tevékenységre vonatkozó tulajdonosi befolyásának csökkentését.

Az Európai Bizottság javaslati csomagjához mellékelt hatástanulmány nem terjed ki a piac működési korlátai okainak vizsgálatára. A javasolt „tulajdonosi szétválasztás” előnyeit a gyakorlati tapasztalatok nem igazolták. Azokban az országokban, amelyekben a szétválasztást megvalósították, a többiekhez képest nem mutatkozott mértékadó különbség a hálózati beruházások volumenében, az árak csökkenésében és a jobb műszaki működés sem volt igazolható. Miután a beruházások hajtóereje a várható profit, amennyiben ez a szabályozásból adódóan más befektetési lehetőségekhez képest alacsonyabb (a szabályozás csökkenti a hálózati tarifákat a tőke megtérülési elem alacsony értéken történő meghatározásával),

„A villamosenergia-ipari szabályozás mindenkor sarkalatos pontját jelentik a rendszerirányításra és az átviteli hálózat tulajdonára, üzemeltetésére vonatkozó rendelkezések.”

akkor ez gazdasági ellenérdekeltséget teremt. További fontos és mostohán kezelt körülmény, hogy a beruházások jelentős része a közvélemény és a helyi önkormányzatok ellenállása (a szükséges engedélyek hiánya) miatt késik, lehetetlenül el. A regionális tapasztalatok alapján, a legnagyobb elmaradás nem a hálózatok fejlesztésében, hanem a szabályozási környezet harmonizálásában mutatkozik. Hiányzott és jelenleg is hiányzik a harmonizálásra vonatkozó politikai szándék.

Miután a tulajdonosi szétválasztás jelentősen befolyásolná az integrált társaságok vagyonszerkezetét, nyolc tagállam alternatív javaslatot készített a független működés hatékonyságának biztosítására. A javaslat elsősorban arra alapozott, hogy a Bizottság által hiánnyolt hálózati, regionális piaci fejlesztések nem a függetlenség hiányából, hanem a regionális jogharmonizáció elmaradásából, a környezetvédelmi engedélyezés nehézségeiből és helyi ellenállásból adódnak. A független működést látványos elemekkel – felügyeleti biztos kijelölése, a testületi kinevezési jogok többségéről való lemondás, a tulajdonos állásfoglalásának a pénzügyi tervre (vagyonmegőrzésre) való korlátozása, különálló megjelenés (telephely, PR, stb.) – is garantálni javasolják.

2008 elején intenzív egyeztetés kezdődött a Bizottság, a Parlament és a különböző érdekképviselők között a szabályozási csomagról, hogy mindenki számára elfogadható, de az eredeti célok elérését elősegítő megoldás jöjjön létre. A Parlament 2008 júliusában a tulajdonosi szétválasztást preferálta, ugyanakkor a Bizottság és a Tanács elfogadhatónak tartotta a 8 tagállam pontosított javaslatát a független rendszerüzemeltető (ITO) létrehozására is. Az előbbieket mellett, a parlamenti képviselők javasolták a háztartási fogyasztók nagyobb védelmét, az ellátás biztonságának erősítését, a nagy termelő társaságok karcsúsítását is. A tagállamok elleneztek a nemzeti szabályozási jogosítványok központosítását. A Tanács

többször tárgyalta a tervezeteket, de a közös álláspont elfogadására végül is csak 2009. január 9-én került sor. Így hosszú egyeztetések eredményeként, 2009 tavaszán az Európai Parlament is elfogadta a módosítást.

6.2.4. A rendszerirányítási díj változása

2008-ban a MEH költség-felülvizsgálatot végzett a MAVIR ZRt.-nél, amelynek eredményeként több költségelemet nem ismert el, illetve a korábban elismert költségek mértékét (pl.: távközlési szolgáltatások) csökkentette. Végeredményben, amint a következő táblázat mutatja, a MAVIR rendszerirányítási díja jelentősen csökkent.

Jóllehet a JPE határozatok és a MAVIR ZRt. árfelülvizsgálatával összefüggő határozat is 2008. II. félévében született, ezek gazdasági hatásai elsősorban a 2009. évi gazdálkodásban jelentkeznek majd.

Normál, kedvezmény nélküli* (A1) lakossági tarifák (Ft/kWh)	2008	2009	Változás (%)
Állami vállalatok díjbevételei:			
Nagykereskedelmi termékár (MVM)	18,00	16,70	-7,2
Rendszerirányítási díjak (MAVIR)	1,67	1,00	-40,2
Összesen állami vállalatok	19,67	17,70	-10,0
Áramszolgáltatók díjtételei			
Egyetemes szolgáltatói árrés	1,90	2,28	20,0
Elosztói díjak	12,10	14,05	16,1
Összesen áramszolgáltatók	14,00	16,33	16,6
Egyéb árelemek (szénfillér, megújuló energiatámogatás)	2,34	3,02	29,3
Egyetemes szolgáltatói ár (ÁFA nélkül)	36,01	37,05	2,9

*110 kWh/hó lakossági fogyasztás felett Forrás: MEH

„A hatékony piaci verseny kereteinek kialakítása mellett, az uniós politikákkal és célkitűzésekkel összhangban, az új hazai szabályozás is nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a megújuló energiaforrásból és a hulladékból nyert energiával előállított, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia aránya növekedjen a villamosenergia-termelésen belül.”

6.2.5. Ellátásbiztonság és a klímavédelem

A villamosenergia-piac újraszabályozása mellett, a Bizottság, a Parlament és a Tanács intenzív tevékenységet folytatott az ellátásbiztonság és a klímavédelem kérdésében is. A különféle tervezetek közül az ellátásbiztonság szempontjából fontos, kritikus infrastruktúrára vonatkozó 2008/114/EC irányelvet – mellyel az infrastruktúra hátrányos tulajdonosi szerkezetét kívánják megelőzni – december 8-án elfogadták. A Tanács energia- és klímacsomaggal kapcsolatos, végleges kompromisszumokat tartalmazó javaslatát a december 11-12-i ülésen fogadták el és küldték meg a Parlament részére. A Parlament december 17-i ülésén első olvasatban jóváhagyta a CO₂ kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS) tökéletesítésével, kiterjesztésével, valamint a széndioxid-emisszió 2020-ig tartó csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalásokkal foglalkozó irányelveket. Továbbá döntést hozott a megújuló energia használatára vonatkozó irányelvről is. A klímacsomag része volt a szén-dioxid leválasztás, szállítás és tárolás (CCS) szabályait meghatározó irányelv is. Az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezmény és a Kiotói jegyzőkönyv aláírói 2008 decemberében, Poznanban intenzív tanácskozást folytattak, de nem értek el érdemi eredményt. Széles körű nemzetközi kibocsátás-csökkentési kötelezettségvállalás nélkül az európai klímacsomagnak csak korlátozott eredménye lehet, miután Európa összes szén-dioxid kibocsátása a globális kibocsátás 10%-os nagyságrendjében van. Ugyanakkor a kibocsátás-csökkentésből adódó esetleges kedvezőtlen gazdasági hatások ronthatják az európai ipar versenyképességét.

6.2.6. A megújuló energiaforrások támogatása és a kötelező átvételi rendszer

A hatékony piaci verseny kereteinek kialakítása mellett, az uniós politikákkal és célkitűzésekkel összhangban, az új hazai szabályozás is nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a megújuló energiaforrásból és a hulladékból nyert energiával előállított, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia aránya növekedjen a villamosenergia-termelésen belül. Ennek megfelelően a Kormány [214/2008 (X.31.) sz. határozatával] elfogadta az új stratégiát a megújuló energiahordozó-felhasználás növelésére. Az új villamosenergia-törvénnyel egyidejűleg a megújuló energiaforrások támogatási rendszere is átalakult. A megújuló energiaforrás, a hulladék mint energiaforrás és a kapcsoltan termelt villamos energia felhasználásának elősegítése érdekében a VET differenciált, kötelező átvételi rendszert hozott létre. Az új szabályozás az energiaforrásokra, a termelési eljárásokra, a technológiai sajátosságokra, az erőművi névleges teljesítőképességre, az energiaátalakítás hatásfokára, hatékonyságára, az egyes termelési eljárások átlagos megtérülési idejére, a technológiák fejlődéséből adódó hatékonyságjavulásra, valamint

az erőmű létesítésének időpontjára tekintettel alakította ki a kötelező átvételi rendszert. A jogalkotó figyelembe vette továbbá, hogy a rendszernek biztosítania kell a szükséges, hosszú távú kiszámíthatóságot, az energiapolitikai elvekkel való összhangot, és a termelők piaci versenyét fenntartva csökkentenie kell a termelt villamos energia értékesítése során jelentkező versenyhátrányt. A kötelező átvételi rendszer az adott technológiának a villamosenergia-rendszer működésére gyakorolt hatását is figyelembe veszi. Így a VET és a végrehajtási jogszabály pl. a szélerőművek által termelt villamos energia átvételét a rendszerszintű szolgáltatások korlátozott technikai lehetőségeinek figyelembevételével határozta meg.

A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia és a kapcsoltan termelt villamos energia kötelező átvételének és az átvételi áraknak a részletes szabályait a 2007. végén kihirdetett – 2008. évben többször módosított – 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet határozza meg. A kötelező átvételi rendszer szabályait a 109/2007. (XII. 23.) GKM rendelet részletezi, meghatározva az átvételi kötelezettség alá eső villamos energiának az átviteli rendszerirányító által történő szétosztási szabályait és a szétosztás során alkalmazható árak meghatározásának módját. A kötelező átvétel körébe tartozó nagy hatásfokú, hasznos hőenergiával kapcsoltan termelt villamos energia és a hasznos hő mennyisége megállapításának számítási módját a 110/2007. (XII. 23.) GKM rendelet szabályozza.

6.2.7. Hosszú távú megállapodások (HTM-ek)

Az Európai Bizottság 2005. november 9-én, az EK Szerződés 88. cikk (2) bekezdése alapján hivatalos vizsgálati eljárást indított a magyarországi hosszú távú villamos energia és kapacitáslekötési megállapodások (HTM) esetleges „tiltott állami támogatás” jellege miatt. A Bizottság 2008. június 4-én tette közzé az eljárást lezáró határozatát – a C-41/2005. számú, HTM-ekkel összefüggő, tiltott állami támogatásra vonatkozó vizsgálat ügyében –, és ebben elrendelte a magyar állam számára, valamennyi hosszú távú szerződés 6 hónapos határidővel történő megszüntetését.

A határozat végrehajtására az Országgyűlés törvényt alkotott – 2008. évi LXX törvény – amelyben 2008. december 31-i hatállyal elrendelte a Magyar Villamos Művek Rt., valamint a Budapesti Erőmű Rt., a Dunamenti Erőmű Rt., a Mátrai Erőmű Rt., a Tiszai Erőmű Rt., a Csepeli Erőmű Rt., a Paksi Atomerőmű Rt., illetve a Pécsi Erőmű Rt. között, 1995. január 1. és 2001. december 31. között létrejött és 2004. május 1-jén hatályban lévő HTM-ek megszüntetését. A törvény értelmében, a HTM-ekből származó tiltott állami támogatást – az átállási költségekkel csökkentett mértékben (kompenzáció) – vissza kell fizetni.

A törvény által előírt határidőt megelőzően, az EU Bizottsági határozat közzétételének időpontjára, lényegében befejeződött az MVM Csoportot érintő megállapodások újratárgyalása. Ennek eredményeként a HTM-ek megszűntek és új kereskedelmi megállapodás jött létre a Paksi Atomerőmű Zrt.-vel, a Mátrai Erőmű Zrt.-vel, a Csepeli Áramtermelő Kft.-vel és a Budapesti Erőmű Zrt.-vel. A PannonPower erőműtársasággal (Pécsi Erőmű) a HTM-et kölcsönös megállapodás alapján bontották fel, a felek által kölcsönösen megállapított kompenzációt (amely kisebb volt a kereskedő társaságnak a szerződés megszűnéséből adódó költség-megtakarításánál) az MVM Trade Zrt. kifizette. A további társaságok részére, az újratárgyalások eredményeként, kompenzációt nem kellett fizetni. A Dunamenti Erőmű Zrt.-vel és az AES Tisza Erőmű Kft.-vel az újratárgyalás sikertelen volt.

A Bizottság határozatára tekintettel az MVM Zrt. Igazgatósága megállapította a Dunamenti Erőmű Zrt.-vel fennálló HTM ellehetetlenülését. Ennek alapján az MVM Trade Zrt. közölte a társasággal, hogy 2009. évtől nem vásárol a HTM alapján termelőkapacitást és villamos energiát a Dunamenti Erőmű blokkjából. Az AES Tisza Erőmű Kft.-vel a HTM a törvény alapján szűnt meg.

Az EU Bizottság által, az MVM Zrt. és leányvállalatai ellen, a versenypiaci szabályok megsértése ügyében indított COMPB-1/39318. számú – 2006. május 16-17-én helyszíni vizsgálattal kezdődött – eljárásban nem történt érdemi esemény.

6.2.8. „Robin Hood” adó

A távhőszolgáltatást igénybevevő lakossági fogyasztókra nehezedő terhek enyhítése céljából, az Országgyűlés egy új adó, az ún. „Robin Hood adó” bevezetése mellett döntött. Az erről szóló jogszabályt, a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvényt 2008. november 11-én fogadták el. A törvény 8%-os adófizetési kötelezettséget ír elő a villamos energiáról szóló törvény szerinti villamosenergia-kereskedelmi, valamint az 50 MW beépített teljesítőképességet meghaladó termelői engedélyesi tevékenységekre. Az adó – amely jövedelemadó jellegű – alapja a (korrigált) adózás előtti eredmény. Az adóbevételt az állam a távhő támogatására és korszerűsítésére kívánja fordítani. A törvény 2009. január 1-én lépett hatályba, és 2011. január 1-én hatályát veszti.

„A törvény által előírt határidőt megelőzően, az EU Bizottsági határozat közzétételének időpontjára, lényegében befejeződött az MVM Csoportot érintő megállapodások újratárgyalása.”

„Az árszint növekedését elsősorban a tüzelőanyag (pl. olaj) világpiaci áremelkedése és az árvárakozások bizonytalansága, hazai viszonylatban különösen az erőmű létesítések elmaradása magyarázza.”

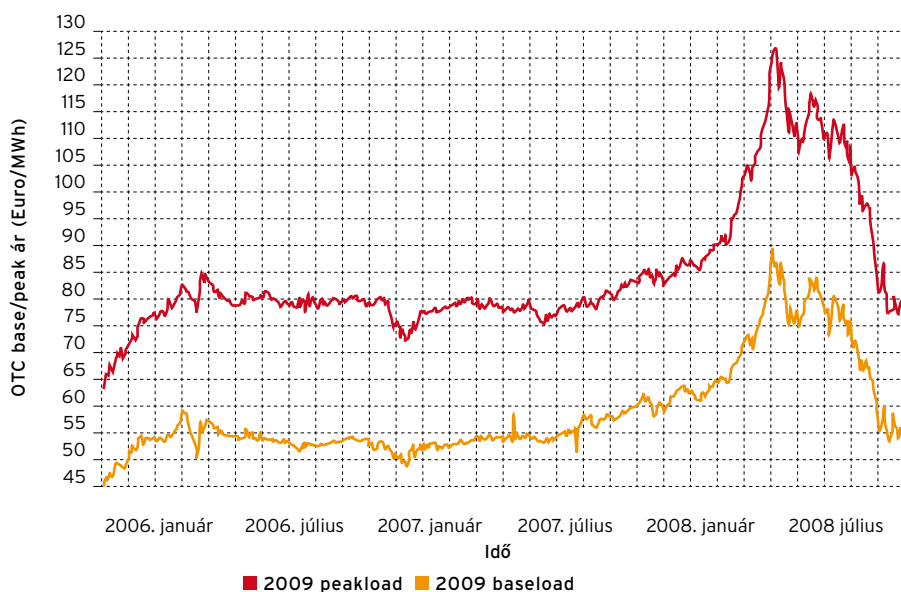
6.3. Az európai és a magyar villamosenergia-piac 2008-ban

2008 az Európai Közösségben az első teljesen liberalizált év volt, minden fogyasztó szabadon kiléphetett a verseny piacra. Magyarországon a fogyasztók egy része csak az év elején szembesült először a korábbi, szabályozott árú közüzemi ellátás megszűnésének következményeivel, elsősorban a jelentős áremelkedéssel.

A 2008. év első fele egész Európában – csúcstértekben 50%-ot is elérő – áremelkedéssel járt (2. ábra). Az árszint növekedését elsősorban a tüzelőanyag (pl. olaj) világpiaci áremelkedése és az árvárakozások bizonytalansága, hazai viszonylatban különösen az erőmű létesítések elmaradása magyarázza. Az év közepétől

a pénzüpiaci, illetve fokozatosan általánossá váló gazdasági válság hatására, először az olajár csökkent lényegesen, majd – az ipari termelés visszaesése miatt – a villamosenergia-igények csökkenése is megindult. A jövőre vonatkozó fogyasztási várakozások és az eluralkodó piaci pesszimizmus a villamosenergia-ár év végi csökkenését, 2007-es árszintre való visszaesését eredményezték. Összességében az UCTE területén a villamosenergia-fogyasztás az elmúlt évben 1,4%-kal nőtt.

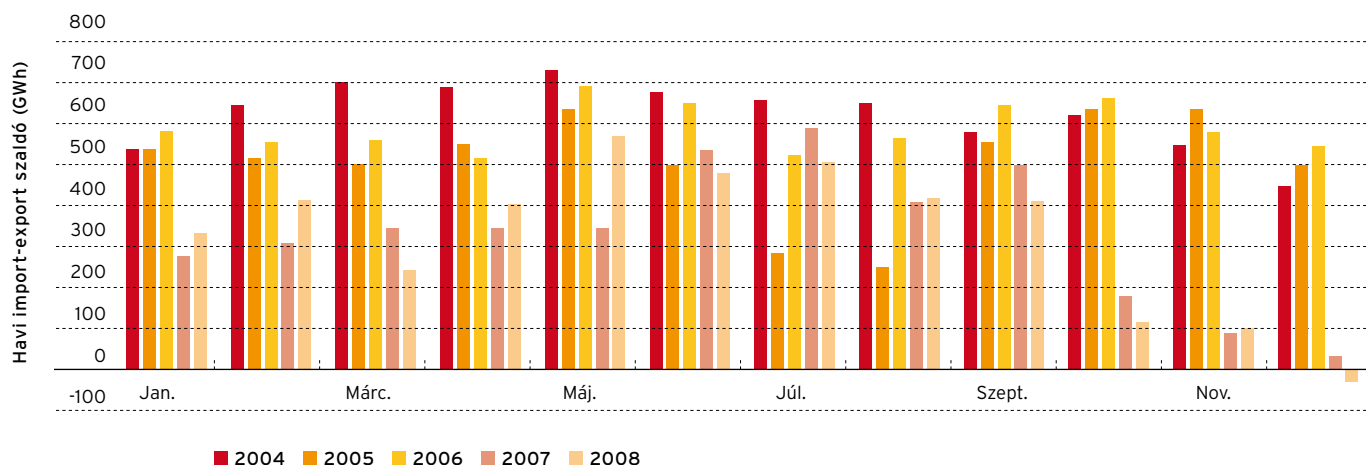
2. ábra Német főpiaci árak változása (zsinórtermék és csúcsidőszaki termék)

Regionálisan jelentkezett a korábbi – a szlovákiai Bohunicei és a bulgáriai Kozloduji Atomerőmű, és kisebb szemes – erőmű leállítások hatása, a korábbi kínálati piac keresletivé vált. Ez jól látható a havi import-export szaldó alakulását bemutató, 3. ábrán is. A 2004-2006. években egyrészt lényegesen nagyobb villamosenergia-importra volt lehetőség, másrészt a havi szaldó alakulása az időjárás valamint az erőművi rendelkezésre állások hatásaitól eltekintve közel egyenletes volt. 2007-ben részben csökkent az importálható mennyiség, másrészt a regionális keresleti-kínálati egyensúly megváltozása miatt, a téli időszakokban lényegesen kisebb volumenű villamosenergia-importra volt lehetőség. 2008 decemberében pedig már többet exportáltunk, mint importáltunk.

„2008-ban a hazai fogyasztói villamosenergia-igények – a MAVIR honlapján elérhető havi adatok alapján – az előző évhez képest 0,45%-kal csökkentek”

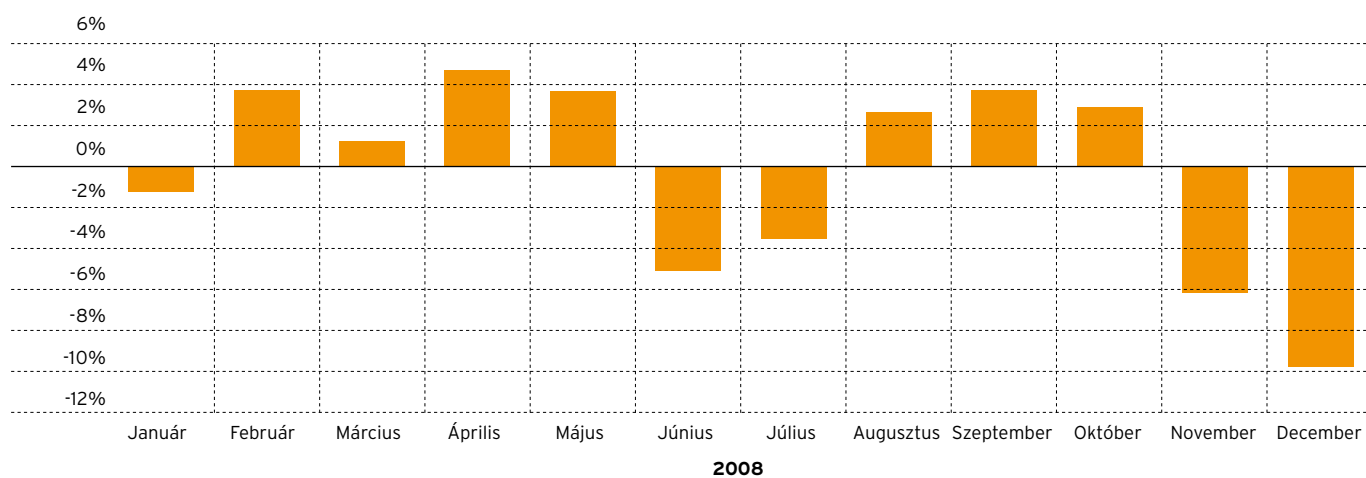
3. ábra A havi villamos energia import-export szaldó alakulása 2004-2008. években

A regionális kereskedelmi forgalmat és az országokénti import-export szaldót, az UCTE adatai alapján a 14. ábra mutatja. 2008-ban a hazai fogyasztói villamosenergia-igények – a MAVIR honlap-

ján elérhető havi adatok alapján – az előző évhez képest 0,45%-kal csökkentek. Az igények éven belüli változása – 4. ábra – azonban ellentétes tendenciákat mutat.

4. ábra A fogyasztói igények változása, előző év azonos hónapjához viszonyítva

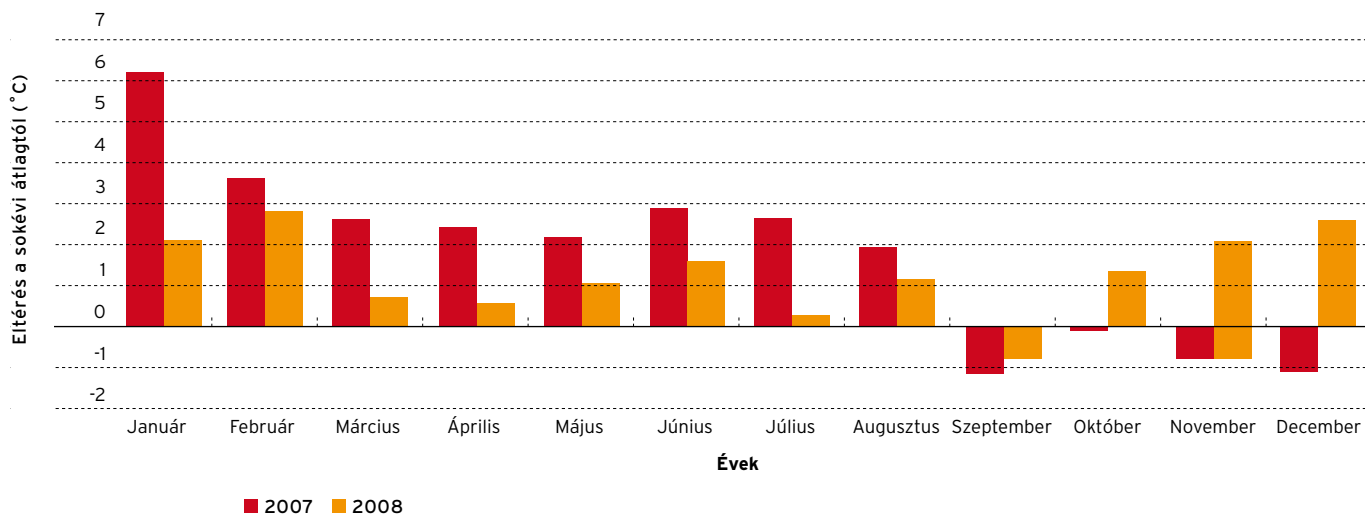

„Augusztus-október hónapokban az igényváltás, az időjárás hatását kiszűrve, még a gazdaság stabilitására, november-december hónapokban azonban már annak erőteljes recessziójára utal.”

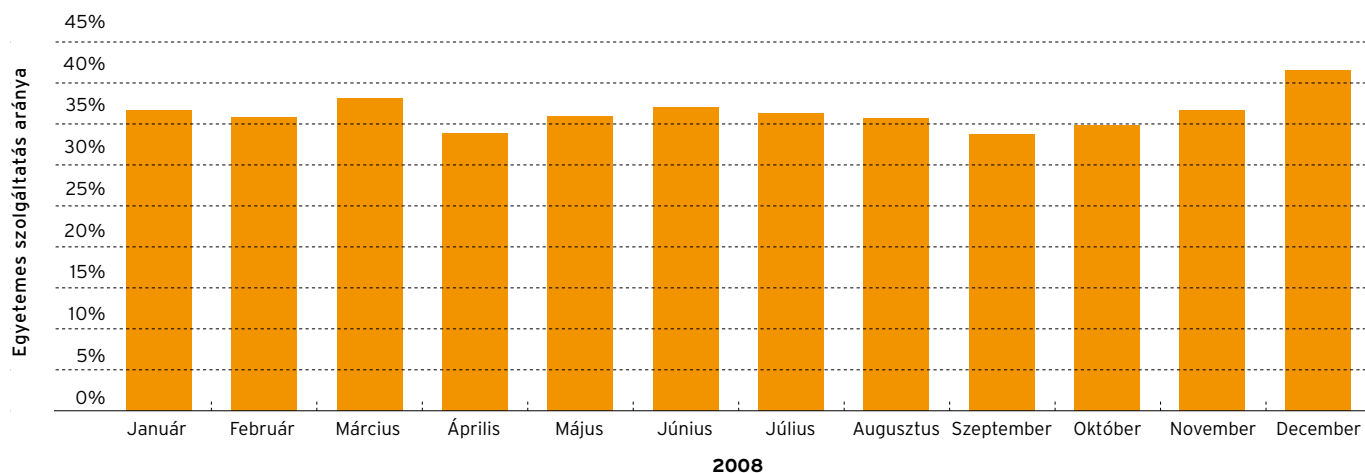
Az év elején és közepén elsősorban az időjárás (a havi átlaghőmérsékletek alakulását az 5. ábra mutatja), a kevésbé meleg nyár és a februári szőkőnap hatása jelentkezett. Augusztus-október hónapokban az igényváltás, az időjárás hatását kiszűrve, még a gazdaság stabi-

litására, november-december hónapokban azonban már annak erőteljes recessziójára utal. Hasonló változást jeleznek az UTCE-re vonatkozó összesített adatok is: novemberben 4%, decemberben 3,3% volt a csökkenés.

5. ábra Budapest külterületén mért havi átlaghőmérsékletek eltérése a sokévi átlagtól 2007-2008-ban

6. ábra Az egyetemes szolgáltatás aránya

A hazai szabályozás az egyetemes szolgáltatásban részesíthető fogyasztók arányát a háztartási fogyasztókra és a 3x50A kismegszakító áramerősség-tartománynak megfelelő teljesítménytartományra korlátozta. Ez azt eredményezte, hogy a 2007-es, mintegy 77-78%-os közüzemi arány helyett, az egyetemes szolgáltatás aránya 35-36% körüli szintre (6. ábra) csökkent.

Amint a kereskedő-engedélyesek beszerzéseinek és értékesítésének volumenét (a Magyar Energia Hivatal honlapján hozzáférhető nyilvános adatok alapján) összefoglaló következő táblázat és az annak alapján szerkesztett 7-8. ábra mutatja, a piacnyitás kezdetétől a hazai versenypiac folyamatosan növekedett, fejlődése töretlen volt az elmúlt évben is.

A villamosenergia-kereskedők által beszerzett és értékesített villamos energia a MEH adatai alapján (GWh/év)²

	2005	2006	2007	2008	2008 MEH
Vásárolt villamos energia összesen	49 312	52 196	66 293	68 180	83 099
hazai erőműtől	31 503	31 318	34 600	34 115	34 115
közüzemi nagykereskedőtől*	5 561	5 926	4 284	14 304	
villamosenergia-kereskedőtől	7 440	9 525	17 000	19 828	34 132
importból	10 369	11 353	14 693	14 237	14 237
kiegyenlítő energia					598
Értékesített villamos energia összesen	49 230	52 025	66 131	68 440	83 099
közüzemi értékesítés*	25 427	24 287	29 709	10 509	11 130
feljogosított fogyasztóknak	11 385	12 993	7 916	24 347	23 254
más kereskedőnek	14 009	16 192	21 817	34 352	34 352
exportra	3 794	4 065	10 505	9 246	9 246
egyéb célra	175	415	468	4 290	5 118

* 2008-tól egyetemes szolgáltatóktól, ill. azok részére vásárolt, ill. értékesített villamos energia

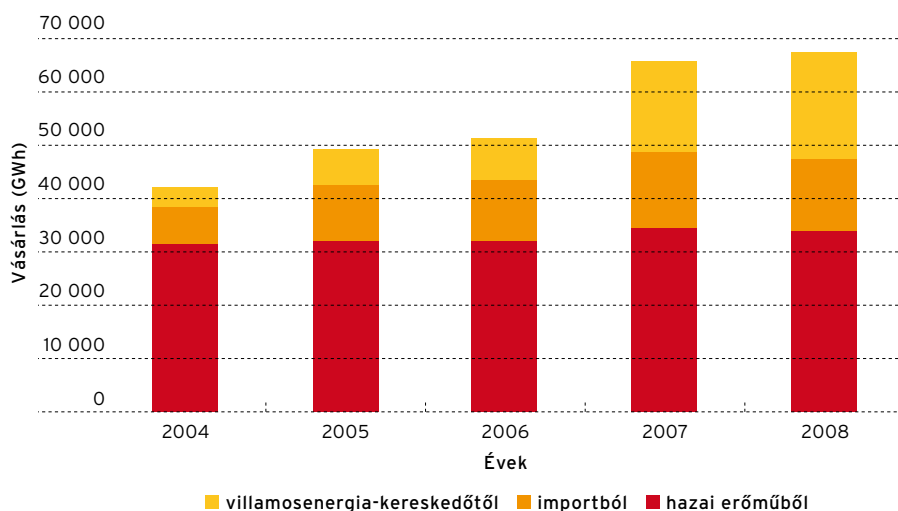
² Az összesen sorok valószínűsíthetően adathiány, az engedélyesek pontatlan adatszolgáltatása és a kerekítések miatt nem egyeznek meg az egyes tételek összegével. Az adat eltérések esetenkénti nagyságára jellemző, hogy a táblázatból 2008. évre számítható kb. 5 TWh importtal szemben a MAVIR honlapján hozzáférhető mennyiségi adatokból csak 3,9 TWh fizikai import adódik. 2004-2007 között az erőművi értékesítési adatok összege nem egyezik a kereskedők erőművi vásárlásainak összegével. A táblázatban a teljes piacnyitást megelőző időszak az összehasonlíthatóság érdekében összevontuk a korábbi közüzemi és versenypiacot, ugyanakkor a halmazódásokat részben kiszűrtük (a korábbi közüzemi nagykereskedő értékesítése, beszerzése csak egyszer szerepel, míg a többi kereskedő egymás közötti értékesítései ugyanazon villamosenergia-mennyiség többszöri adásvételét is tartalmazhatják). A kiszűrést elvégeztük 2008-ra is, de a táblázat a MEH honlapján publikált adatsort (2008 MEH) is tartalmazza. Az egyéb célra értékesített villamos energia (2008-ban) az átviteli és elosztó hálózati veszteség fedezetére, valamint a rendszerszintű szolgáltatások biztosítására értékesített mennyiségeket összegzi. Korábban az elosztóhálózati veszteség a közüzemi értékesítésben szerepelt. A „Hazai erőműtől” sorban a kötelező átvétel is szerepel. Ezt azonban 2008-tól nem a volt közüzemi nagykereskedő (MVM Trade ZRt.), hanem a rendszerirányító bonyolítja.

„A regionális forráshiány (...)csökkent, így az import megnövekedett, és nagyobb része Magyarországon maradt, aminek következtében a hazai erőművek termelése kis-mértékben csökkent. ”

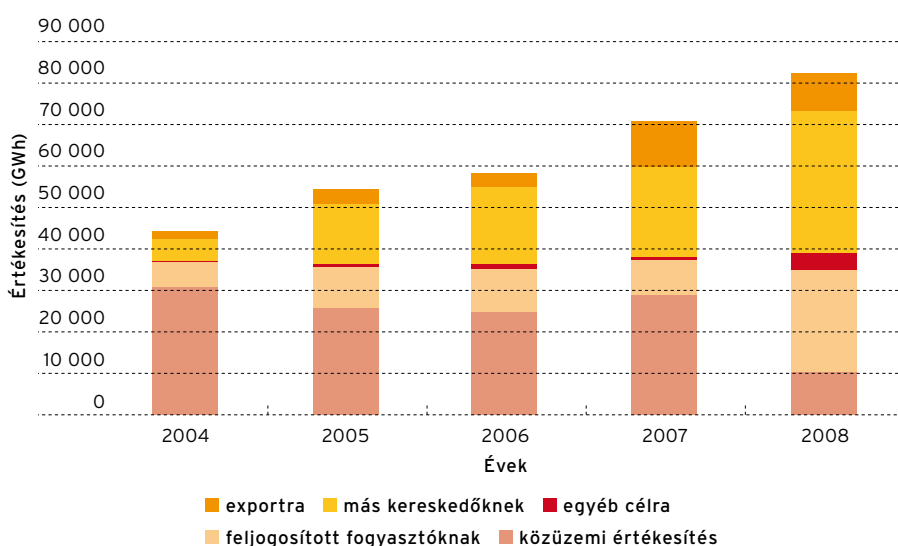
Az MVM Trade ZRt. (a korábbi közüzemi nagykereskedő) kiszűrésével maradó versenypiac eredeti forrásokból (hazai erőműtől, importból, közüzemi nagykereskedőtől) származó beszerzése 2008-ban mintegy 29 TWh, nagyságrendben azonos a volt közüzemi nagykereskedő hazai erőművekből történő - hosszú távú szerződéses (HTM) rendszeren alapuló - kb. 27 TWh beszerzésével. Megfigyelhető (7. ábra) az importból származó villamos energia mennyiségének növekedése (2007-ben 9,9 TWh, 2008-ban az MVM Trade nélkül 11,9 TWh) és a kereskedők egymás közötti üzletkötéseinek bővülése (2008-ban mintegy 20 TWh).

Az értékesítés szerkezetének változásait tekintve - 8. ábra - egyre jellemzőbbé válik a tendencia, hogy a kereskedők egymás közötti (más kereskedőknek illetve exportra értékesített) forgalma meghaladja a végfelhasználóknak (az ábrán közüzemi illetve feljogosított fogyasztóknak és egyéb célra megjelöléssel feltüntetve) történő értékesítés nagyságát.

7. ábra Kereskedők beszerzése
(MVM Trade beszerzéseinek továbbértékesítését kiszűrve)

8. ábra Kereskedők értékesítése a továbbértékesítések halmozódásával
(2008-ban közüzemi helyett egyetemes szolgáltatói értékesítés értendő)

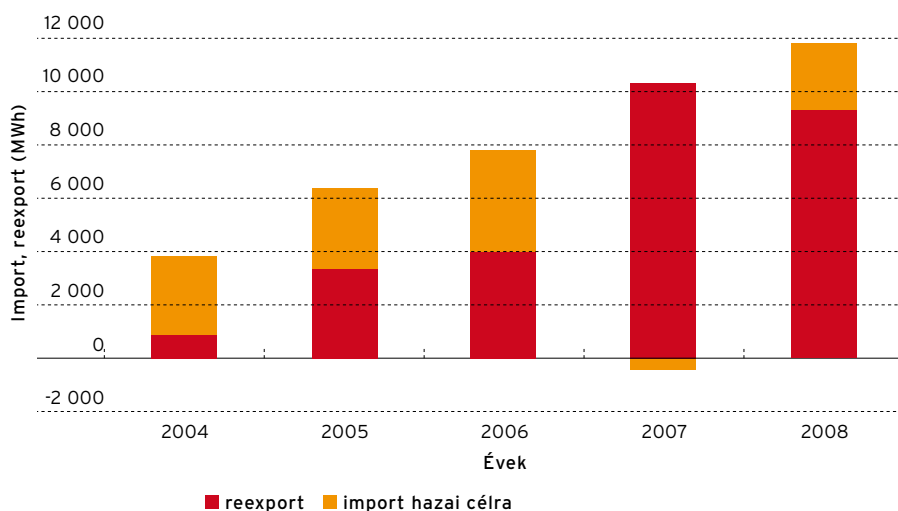

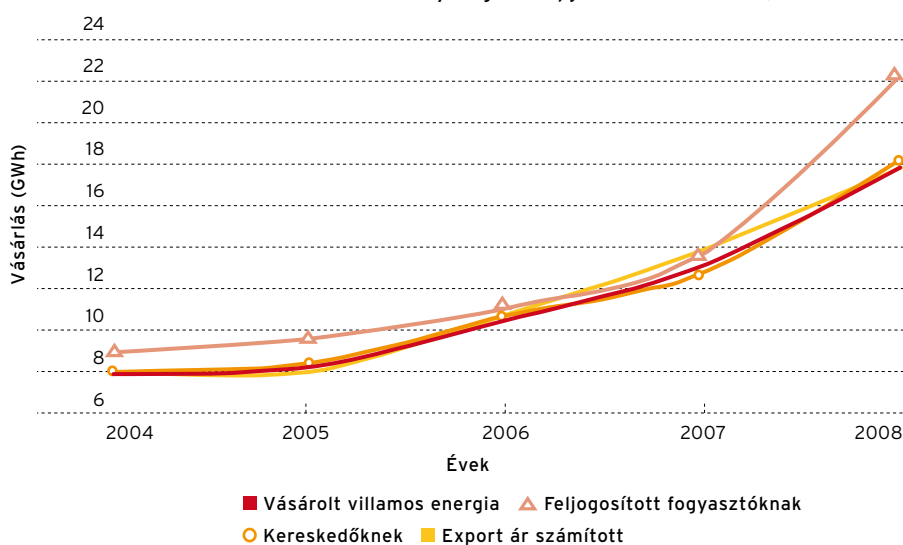
Részleteiben vizsgálva a piaci folyamatokat a következő változások történtek:

- Aközüzemmegszűnésével az MVM Trade (a volt közüzemi nagykereskedő) szerepe lényegesen megváltozott. Az értékesítése csökkent az egyetemes szolgáltatóvá váló áramszolgáltatók felé, ezzel egyidejűleg azonban megnőtt a villamosenergia-kereskedőknek értékesített mennyiség, és emellett mintegy 1 TWh nagyságrendben fogyasztók részére, közvetlenül is értékesített.
- A kötelező átvétel a közüzemi nagykereskedőtől a rendszerirányítóhoz került. A fogyasztóknak értékesítő viszonteladók a havonta változó igényhez viszonyított részarányának megfelelően vásárolják vissza a saját fogyasztóik ellátásához szükséges mennyiséget.
- A regionális forráshiány (valószínűsíthetően az enyhébb időjárás és a gazdasági visszaesés miatt) csökkent, így az import megnövekedett (9. ábra), és nagyobb része Magyarországon maradt, aminek következtében a hazai erőművek termelése kismértékben csökkent.

9. ábra Import, reexport alakulása

10. ábra Átlagos versenypiaci beszerzési ár, értékesítési árak (A 2004-2007. közötti exportár az egyéb, a MEH honlapon hozzáférhető árak és mennyiségek alapján számítható ár.)

„A feljogosított fogyasztók kényszerű piacra lépése következtében lényegesen megnövekedett a részükre értékesített villamos energia ára”

- A feljogosított fogyasztók kényszerű piacra lépése következtében (amint azt a 10. ábra és a következő táblázat mutatja) lényegesen megnövekedett a részükre értékesített villamos energia ára. Míg 2007-ben 13,67 Ft/kWh, addig 2008-ban 22,26 Ft/kWh volt az átlagos beszerzési árak. Ennek alapvető

oka nem a kereskedők beszerzési árának növekedése vagy a volt közüzemi nagykereskedő drágább értékesítése volt, hiszen az előbbinél csak mintegy 5 Ft/kWh-s, az utóbbinál 3 Ft/kWh alatti (14,75 Ft/kWh-ról 17,32 Ft/kWh-ra) növekedés figyelhető meg.

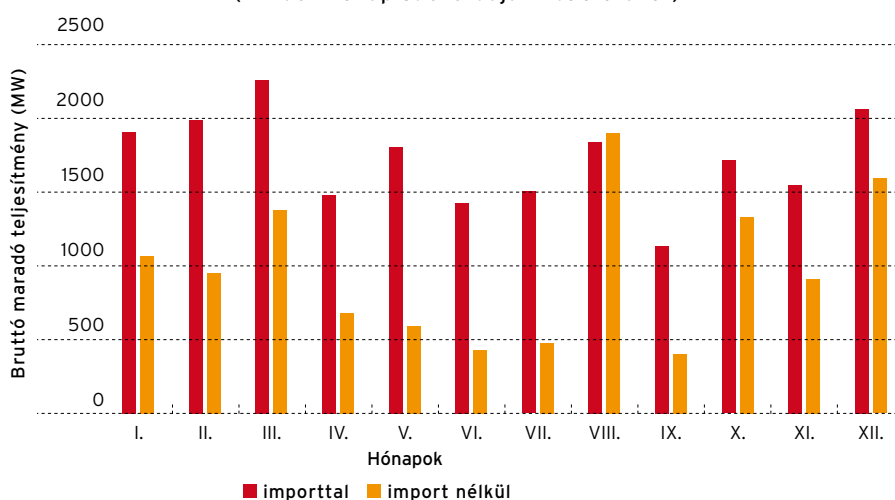
Átlagár adatok Ft/kWh-ban	2005	2006	2007	2008
Vásárolt villamos energia	8,20	10,46	13,08	17,84
Hazai erőműtől	9,71	12,78	13,62	16,48
Rendszerirányítótól kötelező átvétel keretében				25,24
Közüzemi nagykereskedőtől	7,85	9,66	14,75	17,32
Villamosenergia-kereskedőtől	8,37	10,63	12,76	18,46
Importból	8,08	10,57	12,48	16,50
Kiegyenlítő energia átlagára				31,63
Értékesített villamos energia	8,91	10,82	13,29	19,16
Feljogosított fogyasztónak	9,54	11,00	13,67	22,26
Egyetemes szolgáltatónak				16,34
Kereskedőnek	8,37	10,63	12,76	18,22
Export ár számított	7,96	10,71	13,86	17,80
Rendszerszintű szolgáltatás forrása				22,55
Átviteli hálózati veszteség				15,09
Elosztó hálózati veszteség				19,96

- A kereskedők árrése a 2007. évi 0,21 Ft/kWh-ról 1,32 Ft/kWh-ra nőtt. Ezen belül a volt közüzemi nagykereskedő (MVM Trade ZRt.) árrése 1,04 Ft/kWh volt, 16,63 Ft/kWh átlagos beszerzési és 17,67 Ft/kWh átlagos értékesítési ár mellett. Az egyetemes szolgáltatók árrése, 17,81 Ft/kWh beszerzési és 19,87 Ft/kWh értékesítési árral, 2,06 Ft/kWh-ra adódott.

- A 2007. évinél kedvezőbb regionális kínálat lehetővé tette, hogy a rendszerirányító tartalékai minden hónapban (még az import figyelembevétele nélkül is) elérjék vagy meghaladják (11. ábra) az UCTE által elvárt – a beépített teljesítőképesség (BT) 5%-ában meghatározott (kb. 450 MW) – maradóteljesítmény-értéket.

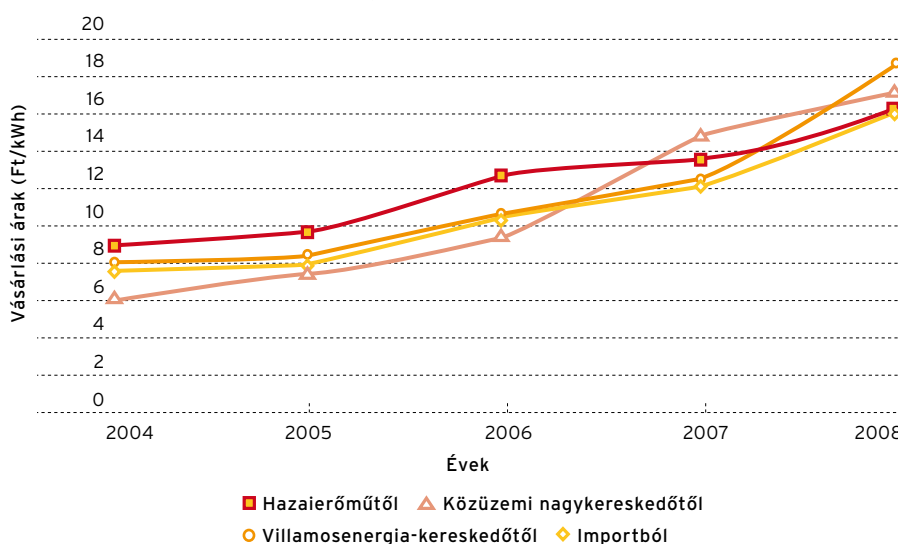
11. ábra Tartalékok alakulása 2008-ban
(minden hónap 3. szerdáján 11:00 órakor)

A lényegesen megváltozott regionális piaci helyzetet jól tükrözi a versenypiaci kereskedők beszerzési árait mutató 12. ábra is. Egyértelmű, hogy a villamosenergia-kereskedők egymás közötti üzletkötéseinél érvényesített árak 2004-2007 között csaknem teljes mértékben összhangban voltak az import villamos energia árával. 2004-2006 között a kereskedők importból is hozzáférhettek a tevékenységükhöz szükséges villamosenergia-mennyiséghez, ezért a közüzemi nagykereskedő kapacitás aukcióin az import árnál olcsóbban vásároltak, hogy az árelőnnyel újabb fogyasztókat tudjanak érdeklőrukbe vonni.

2007-re a helyzet megváltozott, a közüzemi nagykereskedő által piacra vitt energia is szükségessé vált a - regionális forráshiány mellett - megnövekvő kereslet kielégítéséhez, így a kereskedők hajlandók voltak többet fizetni érte. A hazai erőműtől vásárolt villamos energia nagyobb árát a biztos hozzáférés, a kisebb kockázatok és a határkeresztelési allokációs díjak elmaradása magyarázhatja. 2008-ra a helyzet megváltozott, az import ár és az erőművek (kötelező átvétel nélküli) átlagára látványosan azonosra vált, de a valóságban, a kötelező átvétel figyelembevételével (17,54 Ft/kWh), a különbség nagyságrendileg azonos maradt. Lényegesen megemelkedett viszont a kereskedők egymás közötti értékesítéseinek átlagára. Érdemes megfigyelni az előző táblázatban, hogy míg a korábbi években a kereskedőtől történő beszerzés és a kereskedőnek történő értékesítés átlagára azonos volt, addig 2008-ban a kereskedőtől történő beszerzés átlagára meghaladja a kereskedőnek történő értékesítés átlagárát.

12. ábra Versenypiaci kereskedők beszerzési árai

„(...) míg a korábbi években a kereskedőtől történő beszerzés és a kereskedőnek történő értékesítés átlagára azonos volt, addig 2008-ban a kereskedőtől történő beszerzés átlagára meghaladja a kereskedőnek történő értékesítés átlagárát.”

Nagykereskedő

Az erőműtől, kereskedőtől vásárolt villamos energiát más kereskedőknek értékesítik, esetenként exportálják.

AES Borsodi En. Kft.	ETC Hungary Kft.
Bp.-P Energia Szolg. Kft.	EZPADA Hungary Kft.
CEZ Magyarország Kft.	GEN-I Budapest Kft.
EGL Hungary Kft.	Mátrai Erőmű Zrt.
Electrabel Mao. Kft.	Merrill Lynch Comm. Ltd.
Elektra Energia Kft.	RE Magyarország Kft.
Ukrenergy Trade Zrt	Vértesi Erőmű Zrt.
E.ON Energy AG	RBS Sempra Kft.
E-OS Közvilágítási Zrt.	

Nagykereskedő, viszonteladó

A különféle forrásokból beszerzett villamos energiát kereskedőknek, végfelhasználóknak értékesítik, exportálják.

ATEL Energia Ker. Kft.	ÉMÁSZ Nyrt.
BC-Energia Ker. Kft.	Energy Capital Zrt.
Coal Energy Bp. Kft.	E.ON Energiaszolg. Kft.
DBK-Brikettgyár Kft.	JAS Budapest Zrt.
DÉMÁSZ ZRt.	MÁSZ Kft.
Budapesti Energiaker. Kft.	MVM Partner ZRt.
EDF Energia Kft.	MVM Trade ZRt.
ELMIB Zrt.	VERBUND-APT Hung. Kft.

Viszonteladó

A nagykereskedelmi piacon beszerzett villamos energiát fogyasztóknak értékesítik.

ÁTI-Sziget Kft.
ELMŰ Nyrt.
Klepierre Trading Kft.

Exportáló

Jellemzően export tevékenységet végeznek, a döntően Magyarországon beszerzett villamos energia mennyiséget külföldön értékesítik.

FT Budapest Kft.
HSE Hungary Kft.
Statkraft Markets Hung. Kft.

Külkereskedő

A döntően külföldön beszerzett villamos energiát exportálják.

Lumius Kft.

Importáló

Csaknem kizárólag importálnak, a behozott villamos energiát más kereskedőknek értékesítik.

RWE Trading GmbH
System Consulting Zrt.

„(...) a hazai villamos energia árak – Szlovákiához, Csehországhoz hasonlóan – 2008 első felében magasabbak voltak más EU tagállamok hasonló kategóriájú fogyasztóinak árainál.”

Szlovákiához, Csehországhoz hasonlóan – 2008 első felében magasabbak voltak más EU tagállamok hasonló kategóriájú fogyasztóinak árainál. Figyelembe véve, hogy a hazai jövedelmek lényegesen alacsonyabbak az EU átlagánál, hazai viszonylatban igen nagy mértékű az „energiaszegénység”. Ez azt jelenti, hogy a lakosság jövedelmének sokkal nagyobb részét költi az energia beszerzésre, mint más EU tagállamok állampolgárai. Megfigyelhető, hogy néhány volt szocialista országban (Bulgária, Lettország, Litvánia, Észtország) az árak még mindig jelentősen alacsonyabbak az EU-ban tapasztalható átlagnál.

A piaci szereplők 2008. évi tevékenységét a forgalmi adatok alapján áttekintve, megállapítható az aktív illetve a teljes körű (nagykereskedő, viszonteladó) kereskedelmi tevékenységet végző kereskedők számának lényeges növekedése. Ugyanakkor a kereskedők egy részénél megfigyelhető a szakosodás. A MEH honlapján hozzáférhető forgalmi adatokat kategorizálva a táblázat szerinti csoport-

tosítás mutatja a kereskedők jellemző tevékenységi körét (a statisztika szerint a 65 kereskedő közül 17 semminemű tevékenységet nem végzett).

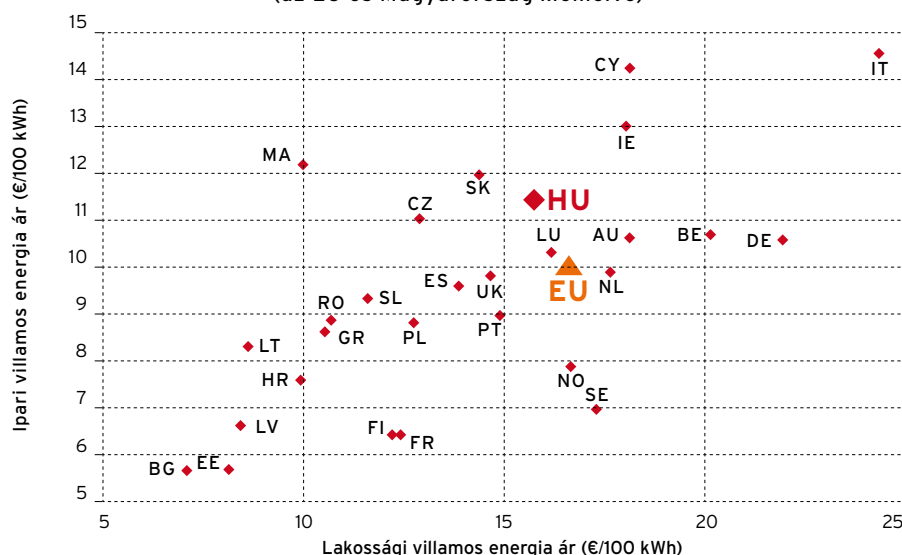
Amint az EUROSTAT 2008. november 25-i, háztartási és ipari villamosenergia-árakra vonatkozó, 45/2008. sz. dokumentuma alapján szerkesztett 13. ábra mutatja, a hazai villamos energia árak –

Villamosenergia-aukció

A 739/2008. sz. JPE határozat és az annak alapján jóváhagyott aukciós szabályzat figyelembevételével, a korábbiaktól eltérően kellett lebonyolítani az aukciót. Az aukciós szabályzat összeállítását több egyeztetés előzte meg, különös tekintettel a HTM rendszer megszüntetését követően az MVM Trade ZRt.-nél maradó portfólió összetételére, és az egyetemes szolgáltatók által igényelt villamosenergia-mennyiség kielégítését követően aukcióra bocsátható különféle termékek nagyságára.

A 2008. október 27-28-án megtartott aukción összesen 5 624,99 GWh villamos energiát értékesítettek, amelyből a legnagyobb mennyiséget a 3 504 GWh-nyi, 400 MW teljesítményt reprezentáló éves zsinór termék tette ki. Az aukciót megelőzően – még a gazdasági válság hatásainak megjelenése előtt – regionális forráshiánnyal, ebből adódóan a német piaci szintet elérő árakkal számoltak a piaci szereplők. Így a Hivatal az

13. ábra Lakossági, ipari villamosenergia-árak 2008. I. félévben
(az EU és Magyarország kiemelve)

aukciós szabályzat jóváhagyása során előírta, hogy azt két szekcióban kell lebonyolítani: az elsőben a hazai fogyasztók, viszonteladók és elosztó-engedélyesek vehettek részt, míg a másodikban az egyéb kereskedők.

A Magyar Energia Hivatal - korábban már említett - határozatával árkorlátot (ún. „ársapkát”) is megállapított az MVM Trade részére. Ennek értelmében az MVM Trade a 2009. évi értékesítésénél biztosítani köteles, hogy az egyetemes szolgáltatók és a kereskedők részére történő értékesítéseinek súlyozott átlagára ne haladja meg az European

Energy Exchange-en (EEX) 2008. január 1-je és 2008. szeptember 30 között, a 2009. év egészére vonatkozóan megkötött zsinór- és csúcsügyletek súlyozott átlagárát. Ez a piaci gyakorlatban meglehetősen szokatlan előírás komoly szakmai kihívást jelentett az aukció előkészítése szempontjából, betartásához külön szoftvert kellett kifejleszteni.

Az első napi árverésen 38 résztvevő (12 fogyasztó, 6 elosztó és 20 kereskedő) jelent meg, míg a második napon, a második szekcióban 29 kereskedő vett részt. Az első napon a hazai felhasználók, kereskedők 4,75 TWh villamos energiát vásároltak 20,72 Ft/kWh átlagáron, míg a zsinór termék átlagára 20,45 Ft/kWh volt. A második napon, 14,20 Ft/kWh-os átlagáron a maradék teljes mennyiség elkelt. Az aukció egészére vonatkozó súlyozott átlagár 19,695 Ft/kWh-ra adódott, így biztonsággal a MEH által meghatározott, mintegy 20,5 Ft/kWh-os árkorlát alatt maradt.

Az árak lényegesen magasabbak voltak a közüzemi nagykereskedelemben megszokott értékeknél, de megítélésüknél figyelembe kell venni, hogy azok a teljes 2009-es évre vonatkoznak és az eladó oldalán jelentkező kockázatok a vevőket nem érintik.

14. ábra Regionális villamos energia forgalom (GWh/év)
2008.év

6.4. Pénzügyi eredmények

6.4.1. A társaságcsoporth 2008. évi konszolidációs köre

A társaságcsoporthot 2008. december 31-én, a tulajdoni jogokat tekintve, 1 anya, 28 leány, 1 közös vezetésű, 7 társult, és 9 egyéb részesedési viszonyú vállalkozás - azaz összesen 46 társaság - alkotta.

A konszolidációba bevont társaságok*

Név	Rövid név	Tevékenység	Honlap
Teljes körűen bevont vállalkozások			
Holding Központ			
Magyar Villamos Művek Zrt.	MVM Zrt.	stratégiai irányítás, vagyonkezelés, távközlési szolgáltatások nyújtása	www.mvm.hu
Kereskedelmi üzletág			
MVM Trade Villamosenergia Kereskedelmi ZRT.	MVM Trade ZRT.	villamosenergia-kereskedelem	www.mvmvk.hu
MVM Partner Energiakereskedelmi ZRT.	MVM Partner ZRT.	villamosenergia kis- és nagykereskedelem	www.mvmp.hu
MVM-ADWEST Marketing und Handels GmbH	MVM-Adwest GmbH	versenypiaci villamosenergia-kereskedelem	www.mvm-adwest.at
Powerforum Zrt.	Powerforum Zrt.	elektronikus villamosenergia-kereskedelmi információs felület üzemeltetése	www.powerforum.hu
HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.	HUPX Zrt.	áramtözsde működtetése	www.hupx.hu
System Investment Ukrajna Beruházási Kft.	SIU Beruházási Kft.	ukrajnai alállomási berendezések karbantartása, felújítása, MVM TRADE ZRT. leányvállalata	-
Termelési üzletág			
Paksi Atomerőmű Zrt.	PA Zrt.	villamosenergiatermelés nukleáris üzemanyagból és hőtermelés	www.npp.hu
ATOMIX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Atomix Kft.	PA Zrt. leányvállalata, a PA Zrt. területén végez döntően létesítmény-üzemeltetéshez kapcsolódó szolgáltatásokat	www.atomix.hu
Vértesi Erőmű Zrt.	VÉ ZRT.	villamosenergia- és hőtermelés, villamosenergia-kereskedelem, szénbányászat	www.vert.hu
Hotel Vértesi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Hotel Vértesi Kft.	üdültetés (siófoki szálloda üzemeltetése), a VÉ ZRT. leányvállalata	www.hotelvertes.hu
Hotel Aranyhíd Panoráma Kft.	Hotel Aranyhíd Panoráma Kft.	üdültetés (balatongyöröki szálloda üzemeltetése), a VÉ ZRT. leányvállalata	www.hotelpanorama.hu
Bánhida Erőmű Kft.	Bánhida Erőmű Kft.	villamosenergia termelés (jelenleg szünetel), a VÉ ZRT. leányvállalata	
MVM GTER Gázturbinás Erőmű Zrt.	MVM GTER Zrt.	MVM Zrt. tulajdonában lévő szénhidrogén tüzelőanyag bázisú, gyorsindítású tartalék gázturbinás erőművek üzemeltetése	www.gter.hu
Tatabánya Erőmű Kft.	Tatabánya Erőmű Kft.	hőtermelés (Tatabánya hőellátása), illetve kapcsolt tevékenységként villamosenergia-előállítás	www.tber.hu
MIFŰ Miskolci Fűtőerőmű Kft.	MIFŰ Kft.	hőtermelés (Miskolc hőellátása), illetve kapcsolt tevékenységként villamosenergia-előállítás	-

*„A társaságcsoporthat 2008. december 31-én,
a tulajdoni jogokat tekintve (...) összesen
46 társaság alkotta.”*

Név	Rövid név	Tevékenység	Honlap
Teljes körűen bevont vállalkozások			
MVM Észak-Budai Kogenerációs Fűtőerőmű Kft.	MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft.	hőtermelés (Észak-Budai régió hőellátása), illetve kapcsolt tevékenységként villamosenergia-előállítás	-
Kárpát Energo Kereskedelmi és Szolgáltató ZRt.	Kárpát Energo Zrt.	vásárosnaményi kombinált ciklusú erőmű létesítése	www.karpatenergo.hu
Bakonyi Kombi ciklus Erőműépítő és Fejlesztő Kft.	Bakonyi Kombi ciklus Kft.	ajkai gázturbinás csúcserőmű létesítése	-
TSO üzletág			
MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító ZRt.	MAVIR ZRt.	a villamosenergia-rendszer üzemvitelének irányítása, az átviteli hálózat üzemeltetése és fejlesztése	www.mavir.hu
Szolgáltatási üzletág			
Országos Villamostávvezeték ZRt.	Ovit ZRt.	átviteli hálózat vezetékeinek karbantartása és létesítése; távközlési hálózat karbantartása, üzemvitel, felügyelete	www.ovit.hu
MVM ERBE ENERGETIKA Mérnökiroda Zrt.	MVM ERBE Zrt.	energetikai mérnöki szolgáltatások, energetikai létesítmények tervezése, beruházások bonyolítása	www.erbe.hu
VILLKESZ Villamosipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	VILLKESZ Kft.	villamosenergia-ipari szolgáltatási feladatok, létesítmények üzemeltetése, őrzése, karbantartása	www.villkesz.hu
ENERGO-MERKUR Villamosenergiaipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	ENERGO-MERKUR Kft.	villamos szerelvények, kábelek nagy- és kiskereskedelem	www.energo-merkur.hu
MVMI Informatika ZRt.	MVMI ZRt.	teljeskörű informatikai szolgáltatások (infrastruktúra, alkalmazási rendszerek üzemeltetése, ügyfélszolgálati és szolgáltatás menedzsment) nyújtása a csoport társaságai számára	www.mvmi-informatika.hu
MVM KONTÓ Pénzügyi és Számviteli Szolgáltató Központ ZRt.	MVM KONTÓ ZRt.	pénzügyi és számviteli szolgáltatások nyújtása a csoport társaságai számára	-
NIKER d.o.o. Kereskedelmi Kft.	NIKER Kft.	„Pansion ALBATROS” idegenforgalmi-vendéglátóipari objektum működtetése (Horvátország, Rovinj)	-
ER-EF Erőmű Kft.	-	operatív tevékenységet jelenleg nem folytat	-
System Investment Ukraine LV	-	ukrajnai alállomási berendezések (söntfojtók) tulajdonlása, a System Investment Ukraine Beruházási Kft. leányvállalata	-
A konszolidációba társultként bevont vállalkozások			
Közös vezetésű vállalkozás:			
EKS Service Kft.	-	távvezeték-elemek korrózióvédelme	www.eks.hu
Társult vállalkozások:			
Dunamenti Erőmű ZRt.	DE ZRt.	szénhidrogén-felhasználáson alapuló villamosenergia-termelést végző vállalkozás	www.electrabel.hu/content/corporate/dunamenti_hu
Mátrai Erőmű ZRt.	ME ZRt.	alapvetően villamosenergia-termelést és ehhez kapcsolódó szénbányászati tevékenységet folytató társaság	www.mert.hu
Zsigmond Vilmos Harkányi Gyógyfürdőkörház Kht.	-	üdültetéssel foglalkozó vállalkozás	www.harkanykorhaz.hu
MM Energy Corporate Finance Beratungs GmbH	-	bécsi székhelyű pénzügyi tanácsadással foglalkozó társaság.	-
Biomassza Erőművek Egyesülése	-	biomasszát felhasználó erőművek támogatása, érdekképviselése	www.biomasszaeromuvek.hu
Dél-Dunántúli Humán Erőforrás Kht.	-	humán erőforrás, szociális szolgáltatások	-
Technopark Ukraine LV	-		-

* Az egyes üzletágakba sorolt leányvállalatok között találhatók azok leányvállalatai (unokák) is, amelyek nem feltétlenül végeznek az anyavállalatukkal azonos tevékenységet.

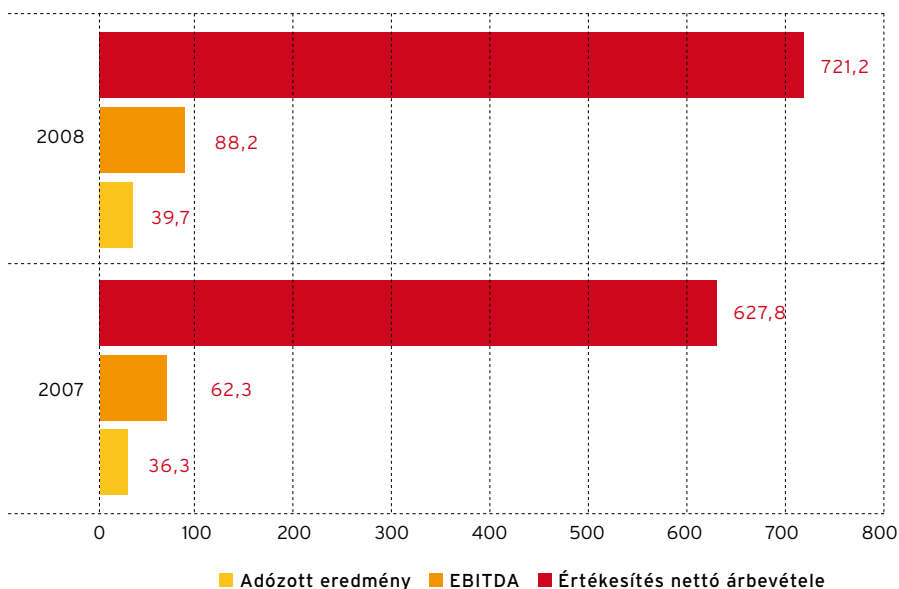
6.4.2. A társaságcsoport 2008. évi eredménye

Az MVM Csoport konszolidált eredménykimutatásának főbb adatai (millió Ft)

	2004	2005	2006	2007	2008	Változás (%) '08/'07
A. Üzemi üzleti tevékenység eredménye	(335)	(1 774)	(12 256)	28 693	51 913	180,9
B. Pénzügyi műveletek eredménye	267	30	(1 383)	2 962	5 208	175,8
C. Szokásos vállalkozási eredmény	(68)	(1 744)	(13 639)	31 655	57 121	180,4
D. Rendkívüli eredmény	(161)	190	14 964	10 219	(5 790)	-
E. Adózás előtti eredmény	(229)	(1 554)	1 325	41 874	51 331	122,6
F. Adózott eredmény	(434)	(1 086)	1 795	36 325	39 657	109,2
G. Mérleg szerinti eredmény	(3 678)	1 031	1 824	35 449	7 493	21,1

EBITDA és adózott eredmény alakulása

15. ábra A Társaságcsoport EBITDA és adózott eredményének alakulása (Mrd Ft)

Az MVM Csoport konszolidált adózott eredménye a 2008. évben összességében a várakozásoknak megfelelően alakult.

A tárgyévben a konszolidációba teljes körűen bevont vállalkozások köre nyolc társasággal (HUPX Zrt., ER-EF Erőmű Kft., Powerforum Zrt., System Investment Ukrajna Beruházási Kft., Niker d.o.o., Kárpát

Energo Zrt., Bakonyi Kombi ciklus Kft., System Investment Ukrajna Kft.) bővült. Ezek egyedileg elért, adózott eredménye a Társaságcsoport előkészítő eredménykimutatásának adózott eredményét együttesen 4,5 Mrd Ft-tal csökkentette, amelyből jelentős a KárpátEnergo Zrt. 2,5 Mrd Ft-os és a Niker d.o.o. 1,0 Mrd Ft-os vesztesége.

A bázisidőszakhoz viszonyítva a konszolidációs szinten elért adózott eredmény 3,3 Mrd Ft-os növekedését, főként a társaságok egyedileg elért eredményességének jelentős változása befolyásolta. Az adózott eredmény az MVM Trade ZRt.-nél 3,9 Mrd Ft-tal, a Paksi Atomerőmű Zrt.-nél 10,6 Mrd Ft-tal, az MVM Partner ZRt.-nél 2,3 Mrd Ft-tal növekedett, míg a Vértesi Erőmű ZRt.-nél 3,3 Mrd Ft-tal csökkent.

A konszolidációs kiszűrések a bázishoz viszonyítva 6,4 Mrd Ft-tal nagyobb mértékben csökkentették az adózott eredményt.

A Társaságcsoporthoz 2008. évi halmozott adózott eredménye így 70,1 Mrd Ft, amely a -30,4 Mrd Ft értékű konszolidációs könyvelések után 39,7 Mrd Ft-nak adódott.

Az eredmény alakulását döntően befolyásoló tényezők:

- **Az értékesítés nettó árbevétele 93,4 Mrd Ft-tal nőtt.** A növekedés közel 98%-a a villamosenergia-kereskedelmi, az átviteli, a rendszerirányítási és rendszerszintű szolgáltatási tevékenységekhez kapcsolódik.

- **Az aktivált saját teljesítmények értéke 7,4 Mrd Ft-tal emelkedett,** az építőipari tevékenység saját teljesítménye és a saját felhasználású széntermelés növekedésének következtében.
- **Az egyéb bevételek és ráfordítások egyenlegének** változása az EBITDA értékét 4,8 Mrd Ft-tal növelte.
- **Az anyag- és személyi jellegű ráfordítások** összességében 79,7 Mrd Ft-tal növekedtek, főként az anyagköltség, az eladott áruk és a közvetített szolgáltatások beszerzési értékének árbevételével párhuzamos emelkedésének hatására.

Mindezek együttes hatására az **EBITDA** 25,9 Mrd Ft-tal javult a bázishoz képest.

- **A pénzügyi eredmény** 2,2 Mrd Ft-tal növekedett, az osztalékbevételek 2,4 Mrd Ft-os csökkenése valamint a kamat- és árfolyamegyenleg 0,9 Mrd Ft-os növekedése, továbbá a társult vállalkozások értékelésének 3,7 Mrd Ft-os pozitív változása következtében.
- **A rendkívüli eredmény** 16,0 Mrd Ft-tal csökkent, amelyből 10,4 Mrd Ft-ot a CO₂-kvóta tárgyévi elszámolásának változása, 5,6 Mrd Ft-ot a tárgyévi rendkívüli események miatt elszámolt értékvesztések indokolnak.
- A Társaságcsoporthoz (látensadóval együttes) adófizetési kötelezettsége 6,2 Mrd Ft-tal magasabb, így az **adózott eredmény** 3,3 Mrd Ft-tal alakult magasabban a bázisévinél.

„A Közgyűlés elrendelte, hogy a társaság a 2008. évi adózott eredménye és eredménytartaléka terhére fizessen összesen 38,8 Mrd Ft osztalékot a társaság részvényeseinek (...).”

A Közgyűlés elrendelte, hogy a társaság a 2008. évi adózott eredménye és eredménytartaléka terhére fizessen összesen 38,8 Mrd Ft osztalékot a társaság részvényeseinek, azaz alapvetően a magyar államnak (MNV Zrt.), amely az MVM-nek 99,87%-os tulajdonosa.

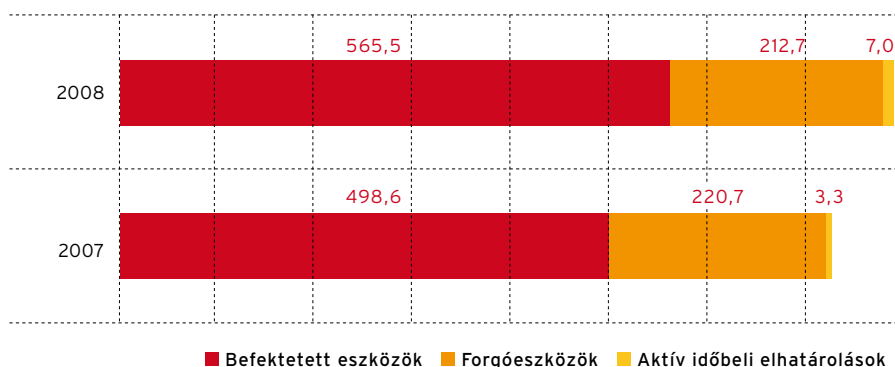
„A befektetett pénzügyi eszközök bázishoz viszonyított jelentős, 32,3 Mrd Ft-os növekedését az egyéb tartós részesedés soron bekövetkezett változás, az ELMŰ Nyrt. és ÉMÁSZ Nyrt. részvények vásárlása eredményezte.”

6.4.3. Az MVM Csoport vagyoni helyzete

Az MVM Csoport konszolidált mérlegének főbb adatai (millió Ft)

	2004	2005	2006	2007	2008	Változás (%) '08/'07
A. Befektetett eszközök	443 276	456 375	474 626	498 648	565 475	113,4
B. Forgóeszközök	98 633	110 699	164 665	220 698	212 705	96,4
C. Aktív időbeli elhatárolás	20 641	30 458	33 584	3 319	7 027	211,7
Eszközök összesen	562 550	597 532	672 875	722 665	785 207	108,7
D. Saját tőke	389 751	395 444	399 588	434 904	451 294	103,8
E. Céltartalékok	12 989	10 859	20 343	41 910	60 992	145,5
F. Kötelezettségek	151 560	166 549	215 154	191 719	198 026	103,3
G. Passzív időbeli elhatárolások	8 250	24 680	37 790	54 132	74 895	138,4
Források összesen	562 550	597 532	672 875	722 665	785 207	108,7

16. ábra A társaságcsoporthoz eszközállományának alakulása

Az MVM Csoport konszolidált eszközállománya 62,5 Mrd Ft-tal (8,7%), 785,2 Mrd Ft-ra nőtt a bázisához viszonyítva. Ezen belül a befektetett eszközök állománya 66,8 Mrd Ft-tal (13,4%) növekedett. Legnagyobb volumenű a tárgyi eszközök értéke, amelynek nettó értéke 7,25%-kal, az előző évi 459,4 Mrd Ft-ról 492,7 Mrd Ft-ra nőtt.

A legnagyobb hányadot továbbra is a Paksi Atomerőmű Zrt. ingatlanjai, műszaki berendezései, valamint a MAVIR Zrt. átviteli tevékenységet kiszolgáló eszközei, továbbá az ezekre elszámolt érték helyesbítés teszik ki. A változásból a tárgyévi új beruházás (beszerzés, létesítés) értéke +58,2 Mrd Ft-ot, az új

„A Társaságcsoporthoz saját tőkéje a bázishoz viszonyítva 3,8%-kal, 16,4 Mrd Ft-tal növekedett. Ez a változás alapvetően a tárgyévi eredményből és az eszközök piaci értékeléséből adódik.”

társaságok bevonása +18,8 Mrd Ft-ot, a tárgyi eszközök után elszámolt, terv szerinti értékcsökkenés összege -36,3 Mrd Ft-ot indokol.

A befektetett pénzügyi eszközök bázishoz viszonyított jelentős, 32,3 Mrd Ft-os növekedését az egyéb tartós részesedés soron bekövetkezett változás, az ELMŰ Nyrt. és ÉMÁSZ Nyrt. részvények vásárlása eredményezte.

A forgóeszközök állománya 8,0 Mrd Ft-tal (3,6%) csökkent. A pénzeszközállomány az előző évi 87,9 Mrd Ft-ról 72,7 Mrd Ft-ra, 17,4%-kal mérséklődött. A csökkenésből 33,9 Mrd Ft a MAVIR Zrt.-nél jelentkezik, melyből 30,7 Mrd Ft-ot indokolt az a tény, hogy kormányhatározat alapján, a 2008. január 1-jéig felhalmozott, de fel nem használt - nagyobb részt átállási díjként befolyt - pénzeszközöket át kellett utalni az Államkincstárnak. Az MVM Zrt. pénzeszközei ezzel szemben 16,4 Mrd Ft-tal növekedtek. A követelések állománya 2,1%-kal, az előző évi 78,5 Mrd Ft-ról 80,2 Mrd Ft-ra nőtt, a készletek 10,3%-kal, az előző évi 54,0 Mrd Ft-ról 59,5 Mrd Ft-ra nőttek.

Az aktív időbeli elhatárolások állománya 3,7 Mrd Ft-os növekedését a bevétel-elhatárolások magasabb értéke okozta.

A Társaságcsoporthoz saját tőkéje a bázishoz viszonyítva 3,8%-kal, 16,4 Mrd Ft-tal növekedett. Ez a változás alapvetően a tárgyévi eredményből és az eszközök piaci értékeléséből adódik.

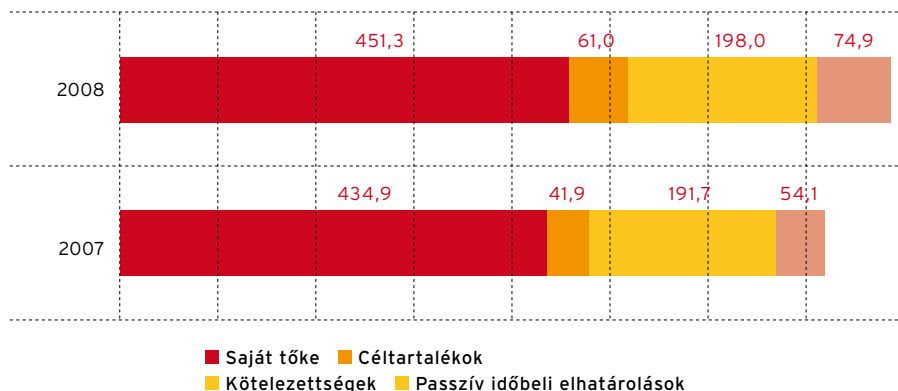
A céltartalékok értéke a bázisévi 41,9 Mrd Ft-ról 61,0 Mrd Ft-ra emelkedett, döntően a Vértesi Erőmű Zrt. villamosenergia-kereskedelmi szerződése miatt kötelezettségek, a kollektív szerződés szerinti és környezetvédelmi kötelezettségek, valamint a Dunamenti Erőművel kapcsolatos számlaviták fedezetére történt céltartalék-képzés következtében.

A tárgyévből a kötelezettségek 6,3 Mrd Ft-tal nőttek, döntően a rendszerirányítási bevétel részeként beszédett átállási díjak továbbadandó értékéből származó kötelezettségek csökkenésének, valamint az osztalék-előírásból adódó kötelezettségek növekedésének együttes hatásából adódóan.

A passzív időbeli elhatárolások állománya jelentősen, 38,4%-kal emelkedett a bázishoz viszonyítva. A költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolásán belül jelentős növekedés mutatkozik az anyagjellegű ráfordításként elszámolt villamos energia beszerzésének összegében, mely a MAVIR Zrt.-nél, az MVM Trade Zrt.-nél és MVM Partner Zrt.-nél jelentkezett.

A halasztott bevételek értéke is magasabb a bázisévinél, amelyből jelentős tétel, a rendszerirányítási tevékenységre vonatkozó speciális árképzési szabályokból következően, a tárgyévből befolyt kapacitás-auktió bevétele, amely a következő év ráfordításainak fedezeteként szolgál.

17. ábra Társaságcsoporthoz forrásösszetételének alakulása

6.4.4. A társaságcsoporth 2008. évi cash flow kimutatása

A társaságcsoporth pénzeszközállománya a 2008. évi nyitó 87,9 Mrd Ft-ról 15,3 Mrd Ft-tal, 72,7 Mrd Ft-ra csökkent. A változás összetevőit a következő táblázat mutatja.

Az MVM Csoport konszolidált cash flow-kimutatásának főbb adatai (millió Ft)

	2007	2008
Nyitó pénzeszközállomány	47 696	87 945
Működési cash-flow	134 047	59 452
Befektetési cash-flow	(44 727)	(66 049)
Finanszírozási cash-flow	(49 071)	(8 684)
Pénzeszközök változása	40 249	(15 281)
Záró pénzeszközállomány	87 945	72 664

- A hatékonysághoz kötött gazdálkodású társaságok esetében, ahol a tevékenység jellege a létszám ehhez igazodó változtatását teszi szükségessé, a létszám növekedésével egyidejűleg az eredmény növekedése biztosítja a hatékony megtérülést. A létszámnövelés engedélyezése ezeknél a társaságoknál hatékonysági mutató teljesítéséhez kötődik.
- Az új társaságoknál csak a feltétlenül indokolt létszám engedélyezésével biztosítható a hatékony működés.

A társaságcsoporth záró létszáma a 8 613 fős nyitó létszámhoz képest 27 fővel nőtt. Az újonnan bevont társaságok 12 fővel növelték az MVM Csoport 2008. évi zárólétszámát.

6.4.5. Az MVM Csoport humánerőforrás politikája

A társaságcsoporth 2008. évi humán erőforrás gazdálkodásának legfontosabb feladatai:

- A humán erőforrás hatékonyságának további növelése.
- A bértömeg-gazdálkodásba bevont társaságoknál (50 főnél nagyobb létszámú társaságok), a stratégiai célkitűzés az inflációval korrigált személyi jellegű ráfordítások 20%-os csökkentése.

A társaságcsoporth személyi jellegű ráfordításainak 2008. évi összege, az újonnan a konszolidációba vont társaságokéival együtt, 67,6 Mrd Ft, amely 5,9%-kal magasabb a bázisévinél.

A keresetfejlesztés tekintetében teljesült az MVM Társaságcsoporth társaságaira egységesen érvényes bértörvény megállapodás. Ennek mértéke minden társaságnál 7,5% volt. A bértörvény megállapodásban rögzített, 4,8%-ot meghaladó inflációból adódó, 1,3%-os mértékű többlet bértörvényfejlesztést a társaságok többsége kigazdálkodta.

Az MVM Csoport főbb humánerőforrás-adatai

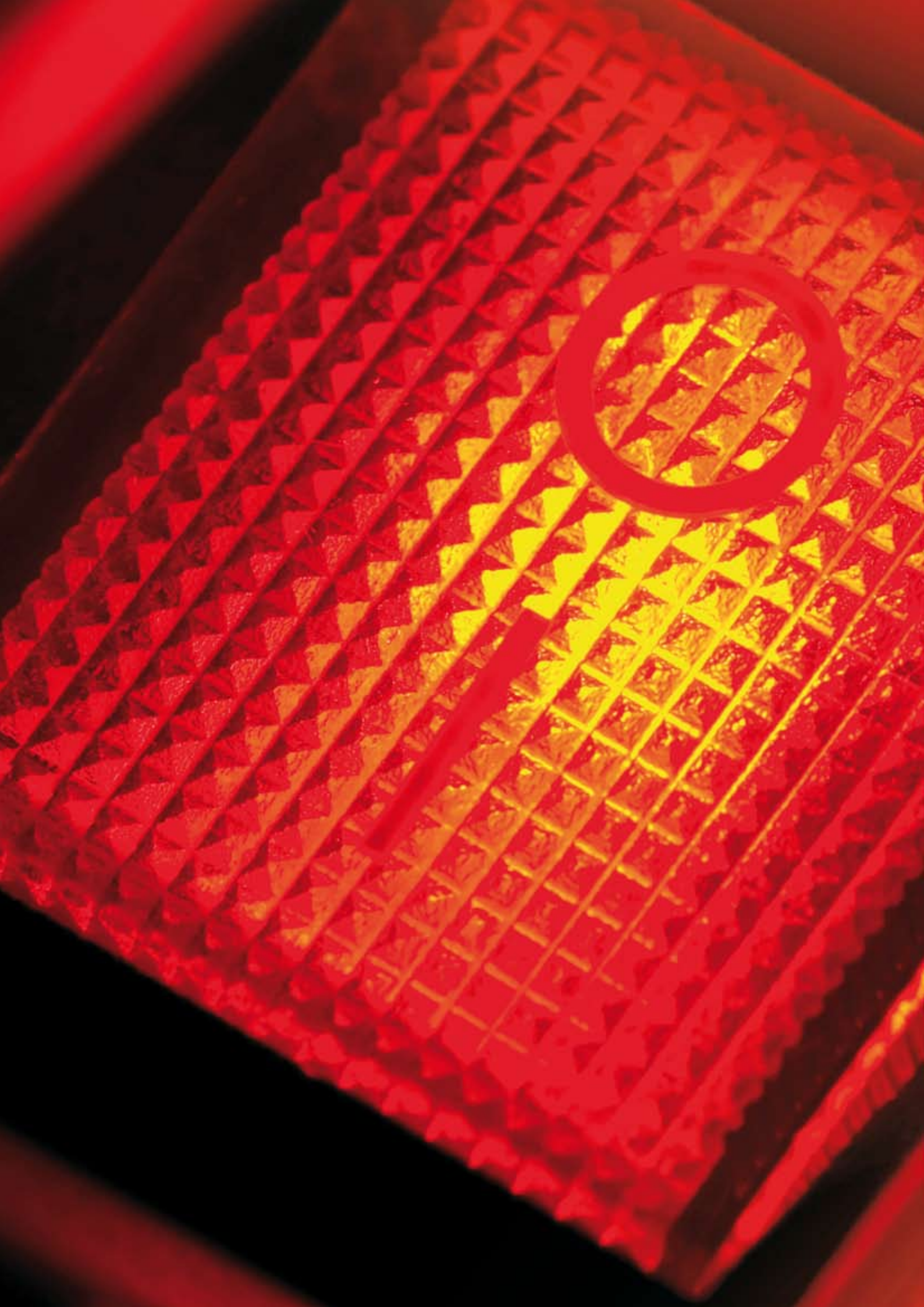
Létszám:		2007	2008	Változás 2008-2007
Összes foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma	fő	8 942	8 553	(389)
Aktív foglalkoztatottak zárólétszáma	fő	8 613	8 586	(27)
Teljes munkaidős létszám bértörvénye	M Ft	35 968	38 476	2,508
Személyi jellegű összes ráfordítás	M Ft	63 829	67 573	3,744

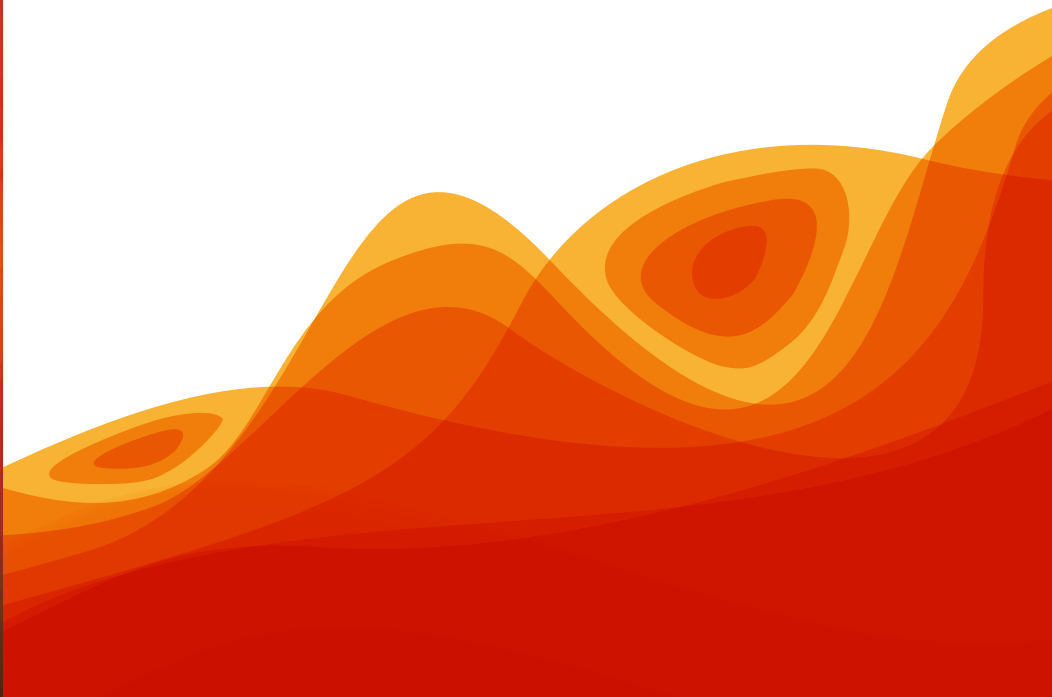
6.5. A leányvállalatok fő pénzügyi adatai

Az MVM Társaságcsoporthoz teljes körű konszolidációjába bevont tagvállalatok	Értékesítés nettó árbevétele 2008		Üzemi ráfordítások 2008		EBITDA 2008		Értékcsökkenés 2008	
	Index 2008/2007		Index 2008/2007		Index 2008/2007		Index 2008/2007	
	millió Ft	%	millió Ft	%	millió Ft	%	millió Ft	%
Magyar Villamos Művek Zrt.	13 240	92,4	21 657	145,2	1 149	20,9	3 571	84,4
MVM Trade ZRt.	536 121	108,5	520 207	108,3	17 861	123,3	192	114,4
MVM Partner ZRt.	90 979	300,5	85 502	308,1	5 501	217,4	18	259,2
MVM-Adwest GmbH	18 915	123,6	19 100	124,8	(177)	-	6	62,0
Powerforum Zrt.	63	-	31	-	38	-	7	-
HUPX Zrt.	0	-	9	-	(9)	-	0	-
System Investment Ukrajna Beruházási Kft.	0	-	12	-	(12)	-	0	-
Paksi Atomerőmű Zrt.	144 274	108,1	127 611	98,3	35 531	148,8	14 107	100,8
Atomix Kft.	3 661	108,5	3 654	108,7	61	96,7	28	88,7
Vértesi Erőmű ZRt.	31 354	144,4	50 251	114,3	(1 421)	-	4 012	111,7
Bánhida Erőmű Kft.	77	7 690,2	91	19,1	6	-	1	112,3
Hotel Aranyhíd Kft.	257	106,5	269	113,3	40	120,9	27	98,8
Hotel Vértess Kft.	291	105,9	288	100,9	35	183,5	28	104,9
MVM GTER ZRt.	11 306	105,8	11 237	107,0	87	43,5	15	193,1
Tatabánya Erőmű Kft.	8 322	112,4	7 648	98,0	1 509	1 658,2	477	101,8
MIFŰ Miskolci Fűtőerőmű Kft.	10 635	195,3	9 614	179,6	2 232	1 771,4	984	4 920,0
MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft.	9 622	306,4	8 990	204,7	1 565	535,9	914	366,9
Kárpát Energo Zrt.	0	-	4 349	-	(85)	-	3	-
Bakonyi Kombi ciklus Kft.	0	-	7	-	(7)	-	0	-
MAVIR ZRt.	105 018	113,9	95 041	72,8	26 668	106,2	15 764	112,3
Országos Villamostávvezeték ZRt.	46 510	133,5	46 619	137,7	1 282	128,6	552	104,4
MVM ERBE Zrt.	7 903	187,1	7 767	185,8	202	199,9	43	98,5
VILLKESZ Kft.	3 741	88,6	3 869	88,6	48	-	28	48,1
MVM KONTÓ ZRt.	1 068	113,0	990	127,6	119	64,1	29	953,3
MVMI Informatikai ZRt.	5 407	135,7	5 667	141,5	1 299	145,1	1 384	166,1
Energo Merkur Kft.	308	61,3	287	65,0	25	38,2	2	76,7
ER-EF Erőmű Kft.	0	-	2	-	(2)	-	0	-
System Investment Ukrajna leányvállalat	13	-	271	-	(2)	-	256	-
Niker d.o.o.	25	-	110	-	(17)	-	2	-

Adózott eredmény 2008		Saját tőke 2008		Eszközök összesen 2008		Beruházások műszaki teljesítése 2008		Átlagos állományi létszám 2008	
Index 2008/2007		Index 2008/2007		Index 2008/2007		Index 2008/2007		Index 2008/2007	
millió Ft	%	millió Ft	%	millió Ft	%	millió Ft	%	fő	%
33 652	100,4	396 225	109,7	491 412	107,7	4 028	165,0	131	91,0
15 284	-	10 103	100,0	59 276	88,0	916	1 714,1	55	96,8
4 386	209,7	996	100,0	11 709	172,0	267	-	28	171,9
(191)	-	422	68,9	2 957	151,0	19	-	7	104,3
26	-	146	-	169	-	12	-	2	-
(8)	-	17	-	18	-	0	-	0	-
(800)	-	56	-	207	-	0	-	1	-
18 384	237,1	129 599	100,0	173 938	98,9	12 354	88,4	2 343	93,3
14	115,1	200	103,1	636	97,8	33	90,9	663	98,4
(6 612)	200,2	3 037	-	40 447	107,5	4 380	138,4	2 102	92,9
(19)	4,0	1 470	98,7	2 169	97,9	7	1 466,8	2	480,0
1	-	433	100,2	675	98,5	13	92,0	36	94,1
0	18,5	527	100,0	908	100,9	9	231,7	40	90,9
65	36,6	147	99,9	2 218	115,7	70	670,0	165	292,0
579	452,0	3 924	106,2	8 406	99,4	174	100,6	41	36,9
195	250,5	5 624	103,6	18 067	99,5	1 434	12,8	44	244,4
(248)	168,7	3 429	97,2	16 201	104,6	869	13,6	8	32,0
(2 507)	-	9 892	-	21 066	-	2 552	-	2	-
(2)	-	1 331	-	2 934	-	2 217	-	4	-
8 232	93,5	225 304	102,5	340 083	96,8	25 667	112,5	592	92,4
464	214,8	5 705	100,0	19 459	122,8	912	172,0	1 531	125,4
199	567,6	901	224,8	3 018	139,6	65	148,2	261	94,2
6	-	647	99,9	1 369	80,7	182	213,0	248	40,9
91	56,6	103	103,0	347	88,0	50	589,3	109	102,3
49	298,5	5 392	110,0	7 078	110,9	1 994	222,1	127	107,5
19	36,9	68	100,0	95	58,7	0	0,0	7	100,0
0	-	49	-	49	-	0	-	0	-
(212)	-	181	-	181	-	0	-	0	-
(972)	-	(965)	-	225	-	1	-	5	-

7. Üzletágak

Az MVM Csoport konszolidált üzletági bontású eredménykimutatásának főbb adatai (millió Ft)

	Holding központ (konszolidált)	Kereskedelmi üzletág (konszolidált)	TSO (konszolidált)	Termelési üzletág (konszolidált)	Szolgáltatási üzletág (konszolidált)	Üzletágak közötti konszolidációs módosítások	Társaságcsoport konszolidált összesen
A. Üzemi, üzleti tevékenység eredménye	1 641	22 921	10 897	19 254	787	(3 587)	51 913
B. Pénzügyi műveletek eredménye	45 237	1 600	96	(3 305)	(217)	(38 203)	5 208
C. Szokásos vállalkozási eredmény	46 878	24 522	10 993	15 949	569	(41 790)	57 121
D. Rendkívüli eredmény	(2 477)	0	86	(2 491)	(907)	(1)	(5 790)
E. Adózás előtti eredmény	44 402	24 522	11 078	13 458	(338)	(41 791)	51 331
F. Adózott eredmény	44 402	18 552	8 230	10 127	(436)	(41 217)	39 657
G. Mérleg szerinti eredmény	10 747	(1 115)	(2)	(8 740)	(1 260)	7 864	7 493

Az MVM Csoport konszolidált üzletági bontású mérlegének főbb adatai (millió Ft)

	Holding központ (konszolidált)	Kereskedelmi üzletág (konszolidált)	TSO (konszolidált)	Termelési üzletág (konszolidált)	Szolgáltatási üzletág (konszolidált)	Üzletágak közötti konszolidációs módosítások	Társaságcsoport konszolidált összesen
A. Befektetett eszközök	417 586	2 051	295 328	192 628	11 062	-353 180	565 475
B. Forgóeszközök	89 994	63 074	42 758	87 558	19 862	-90 541	212 705
C. Aktív időbeli elhatárolás	2 057	4 245	1 875	2 719	324	-4 193	7 027
Eszközök összesen	509 637	69 369	339 962	282 905	31 248	-447 914	785 207
D. Saját tőke	375 631	10 701	225 349	155 602	11 973	-327 961	451 294
E. Céltartalékok	8 865	15 227	946	35 316	640	0	60 992
F. Kötelezettsé- gek	122 890	34 679	46 474	88 587	18 070	-112 673	198 026
G. Passzív időbeli elhatárolások	2 252	8 763	67 194	3 401	565	-7 280	74 895
Források összesen	509 637	69 369	339 962	282 905	31 248	-447 914	785 207

„Az elmúlt évtizedben a magyar energiapolitika, a tüzelőanyag-ellátás tekintetében, a három lábon állás (nukleáris, szén, szénhidrogén) koncepcióját követte.”

7.1. Termelés

7.1.1. A hazai piaci környezet

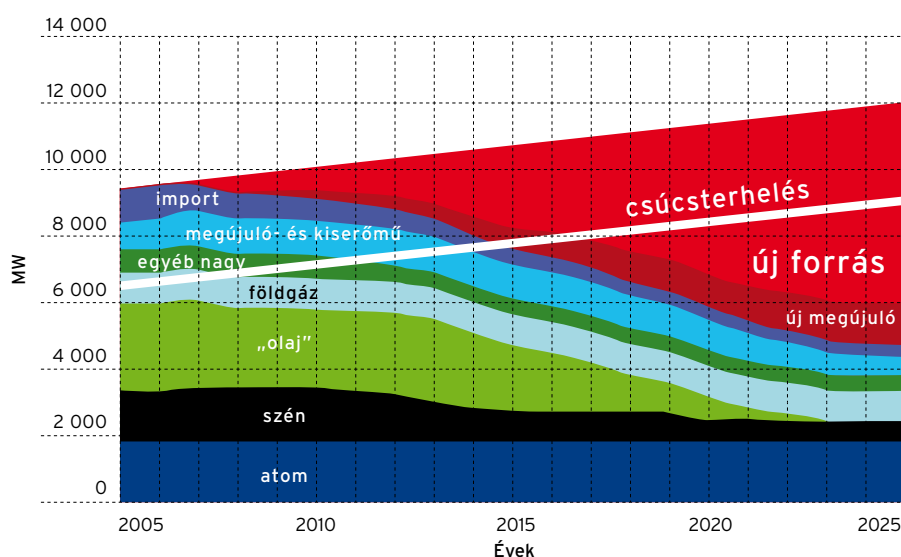
Az elmúlt évtizedben a magyar energiapolitika, a tüzelőanyag-ellátás tekintetében, a három lábon állás (nukleáris, szén, szénhidrogén) koncepcióját követte. Amennyiben a különböző energiahordozókhoz kapcsolódó, egyes erőművi technológiák pénzügyi és műszaki kockázatai külön-külön jelentősen megváltoznának, e diverzifikáció csökkenti annak a valószínűségét, hogy ezek a változások egyszerre jelentkezzenek.

A rendszerváltás óta főképp szénhidrogén tüzelésű és megújuló energiaforrásokra alapozó erőművek létesültek, míg nagymértékű selejtezések történtek a

széntüzelésű erőművek között. A felhasznált energiaforrások terén komoly változások várhatók, mivel a kőolajtaralékok közel járnak a kimerüléshez és a kiöregedő, hazai szénhidrogén-tüzelésű erőművek teljesítményét pótolni kell. Magyarország függését az orosz gáztól, hosszútávon, mindenképp csökkenteni kell. A villamosenergia-import jelentős növekedésére ugyanakkor nem lehet számítani, mivel az elkövetkező években az exportlehetőségek a környező országokban várhatóan szűkülni fognak. A mellékelt ábra azt mutatja, hogy 2025-ig mindenképp szükség lesz új források beépítésére.

A Parlament 2008-ban elfogadta az új energiapolitikai koncepciót, amelynek célja, hogy a hosszú távú szempontokat is mérlegelve, optimalizálja az ellátásbiztonság, a versenyképesség és a fenntarthatóság mint elsődleges célok együttes érvényesülését. Az Országgyűlés az energiapolitika céljainak megvalósítása érdekében többek között arra kérte fel a Kormányt, hogy kezdje meg az új atomerőművi kapacitásokra vonatkozó döntés-előkészítő munkát: a szakmai, környezetvédelmi és társadalmi megalapozást követően a beruházás szükségességére, feltételeire, az erőmű típusára és telepítésére vonatkozó javaslatait – a kellő időben – terjessze az Országgyűlés elé.

18. ábra Az energiaforrások összetételének hazai alakulása

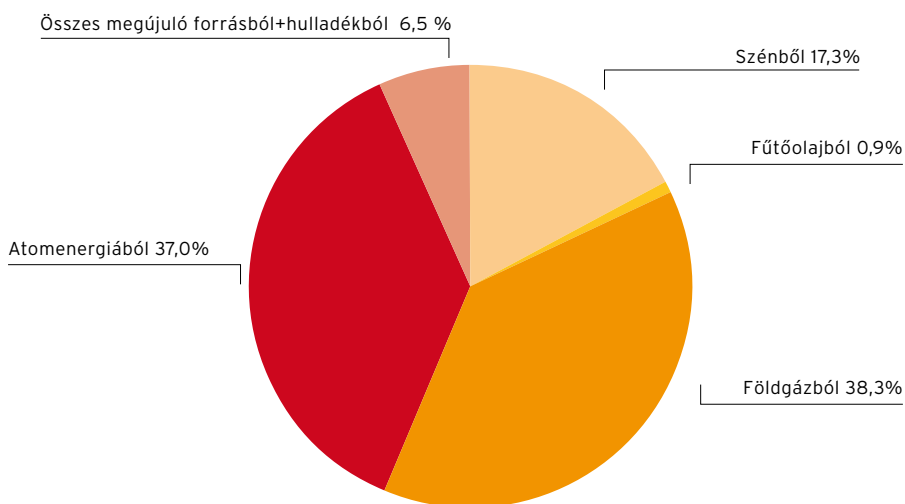
„A felhasznált energiaforrások terén komoly változások várhatók, mivel a kőolajtartalékok közel járnak a kimerüléshez és a kiöregedő, hazai szénhidrogén-tüzelésű erőművek teljesítményét pótolni kell.”

A villamosenergia-termelés megoszlása energiahordozók szerint

Megnevezés	1990		2005		2006		2007		2008	
	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%
Energetikai barnaszénből	4 607	16,8	1 327	3,7	1 229	3,4	762	1,9	920	2,3
Lignitből	2 605	9,5	5 132	14,4	5 460	15,2	6 042	15,2	5 327	13,3
Feketeszen féltermékből	942	3,4	517	1,4	340	0,9	546	1,4	681	1,7
Szénből összesen	8 154	29,7	6 976	19,5	7 029	19,5	7 350	18,5	6 928	17,3
Fűtőolajból	914	3,4	466	1,3	534	1,5	589	1,5	355	0,9
Földgázból	4 486	16,3	12 337	34,5	12 978	36,2	15 116	37,9	15 317	38,3
Szénhidrogénből összesen	5 400	19,7	12 803	35,8	13 512	37,7	15 705	39,4	15 672	39,2
Fosszilis energiahordozókból összesen	13 554	49,4	19 780	55,3	20 541	57,3	23 055	57,8	22 600	56,5
Szélergiából	0	0	10	0	43	0,1	110	0,3	205	0,5
Vízenergiából	178	0,6	208	0,6	186	0,5	210	0,5	213	0,5
Biomassából	0	0	1 612	4,5	1 215	3,4	1 488	3,7	1 818	4,5
Egyéb megújuló forrásból + hulladékból	0	0	300	0,8	413	1,2	340	0,9	371	0,9
Atomenergiából	13 731	50,0	13 834	38,7	13 461	37,5	14 677	36,8	14 818	37,0
Összesen	27 463	100,0	35 445	100,0	35 859	100,0	39 880	100,0	40 025	100,0

Forrás: A Magyar Villamosenergia-rendszer 2008. évi statisztikai adatai, MVM Zrt.

19. ábra A magyarországi villamosenergia-termelés megoszlása energiahordozók szerint 2008. évben

7.1.2. Az MVM Csoport termelési portfóliója

Az MVM Csoport termelési portfólióját 2008-ban nyolc termelői engedéllyel rendelkező társaság:

- a Paksi Atomerőmű Zrt.,
 - a Vértesi Erőmű Zrt.,
 - a GTER Gázturbinás Erőműveket Üzemeltető és Karbantartó Zrt.,
 - a Tatabánya Erőmű Kft.,
 - a MIFÚ Miskolci Fűtőerőmű Kft.,
 - az MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft.,
 - a Kárpát Energo Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.,
 - a Bakonyi Kombi ciklus Kft.
- alkotta.

A felsorolt társaságok mindegyike Magyarországon folytatja tevékenységét.

Az MVM Zrt. többségi tulajdonában lévő három termelői engedélyes (Paksi Atomerőmű Zrt., Vértesi Erőmű Zrt., MVM GTER Zrt.) a hazai villamosenergia-termelés mintegy 40%-át adja.

Az MVM Csoport az ország villamosenergia-szükségletének alapellátását az atomerőmű által biztosítja, míg a szekunder tartalék gázturbinákkal (MVM GTER Zrt.) tartalékként áll rendelkezésre. Az MVM GTER Zrt.-hez tartozó üzemzavari tartalék gázturbinás erőművek speciális szerepet töltenek be: releváns mennyiséget nem termelnek, viszont a rendszer stabil működtetéséhez, a megfelelő rendszertartalékok rendelkezésre állásához elengedhetetlenek.

Az MVM Csoport nagy hatásfokú, kapcsolt villamosenergia- és hőtermelő egységei a Tatabánya Erőmű Kft., a MIFÚ Miskolci Fűtőerőmű Kft. és az MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft. Ezek a villamosenergia-termelés mellett távfűtési feladatokat is ellátnak. Az MVM Csoport így a regionális távhőpiacon is aktív szereplő, ahol korszerű technológiák megvalósításával szolgálja az adott régió kedvező árú és környezetkímélő távhőellátását.

Az MVM további két kulcsfontosságú erőműben (Mátrai, Dunamenti Erőmű társaságok) rendelkezik 25% körüli részesedéssel. Ha ehhez hozzávesszük az MVM részvételével a jövőben várhatóan megvalósuló erőműépítéseket, akkor megállapítható, hogy az MVM Csoport hosszú távon is meghatározó szerepet fog betölteni a hazai villamosenergia-termelésben.

A termelői portfólió bővítése során a kereskedelmi szempontok prioritása érvényesül, a rendszerszabályozás és az ellátásbiztonság érdekeinek messzemenő érvényesítése mellett.

Az MVM Zrt. közgyűlése jóváhagyta az Euroinvest Zrt.-vel és a Bakonyi Erőmű Zrt.-vel kötendő szindikátusi szerződést, amely szerint az MVM Zrt. 50,5%-os tulajdonrész szerzett a Bakonyi Kombi ciklus Kft.-ben. Az ajkai telephelyen 2 egységből álló, összesen 116 MW beépített teljesítőképességű, nyíltciklusú gázturbinás erőmű létesül. A Kárpát Energo Zrt. folytatja a vásárosnaményi 230 MW-os kombinált ciklusú erőmű megvalósítását.

„Az MVM Csoport az ország villamosenergia-szükségletének alapellátását az atomerőmű által biztosítja, míg a szekunder tartalék gázturbinákkal (MVM GTER Zrt.) tartalékként áll rendelkezésre.”

Az MVM fő célkitűzése 2008-ban is a portfóliójában lévő termelő berendezések gazdaságos és biztonságos üzemeltetése, azok fejlesztése, és az igények növekedése miatt szükséges új, versenyképes termelőkapacitások létesítése volt.

„A termelési üzletág legjelentősebb képviselője az ország legnagyobb, és a villamosenergia-szükségletek közel 40%-át biztosító Paksi Atomerőmű Zrt., amely meghatározó módon járul hozzá a piaci pozíció fenntartásához, az ellátásbiztonsághoz és az MVM Csoport piaci értékének növeléséhez.”

7.1.3. A Paksi Atomerőmű Zrt. 2008. évi tevékenysége

A termelési üzletág legjelentősebb képviselője az ország legnagyobb, és a villamosenergia-szükségletek közel 40%-át biztosító Paksi Atomerőmű Zrt., amely meghatározó módon járul hozzá a piaci pozíció fenntartásához, az ellátásbiztonsághoz és az MVM Csoport piaci értékének növeléséhez.

A részvénytársaság elsődleges feladatai közé az alábbi tevékenységek tartoznak:

- villamosenergia-termelés (alaptevékenység),
- gőz- és melegvíz-ellátás,
- erőművi villamos- és hőenergia-termelő berendezések karbantartása.

Az alaptevékenységen túl, tágabb értelemben, a társaság tevékenységi körébe tartozik minden kapcsolódó (kiegészítő, kiszolgáló) és melléktevékenység is, amely az elsődleges feladatai ellátását valamilyen módon elősegíti.

A társaság adózás előtti eredménye 2008. évben 21,6 Mrd Ft, mely 13,5 Mrd Ft-tal meghaladja a 2007. évit. A javulás jellemzően a villamosenergia-értékesítés árbevétele növekedésének (10,6 Mrd Ft) és a tárgyévi céltartalék-képzés bázishoz viszonyított csökkenésének (4,3 Mrd Ft) eredménye, amelyet az üzemeltetési és karbantartási költségek emelkedése (2,8 Mrd Ft) mérsékelte. Az eredmény további javulását, a kedvezőbb finanszírozási helyzetből adódó, kisebb kamatráfordítás és nagyobb kamatbevétel eredményezte. (1,8 Mrd Ft). A 18,4 Mrd Ft adózott eredményt osztalékként az anyavállalatnak fizeti ki társaság. A 2008. évi adózás előtti eredmény összetevőit az alábbi táblázat mutatja (adatok millió Ft-ban):

	M Ft		
	2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
Villamosenergia-értékesítés árbevétele	130 443	141 075	108,2
Hőenergia-értékesítés árbevétele	174	187	107,5
Villamosenergia-átvitel árbevétele	891	916	102,8
Egyéb tevékenységek árbevétele	1 981	2 096	105,8
Értékesítés nettó árbevétele	133 489	144 274	108,1
Összes üzemi bevétel	139 715	149 036	106,7
Összes üzemi kiadás	129 830	127 612	98,3
Üzemi, üzleti tevékenység eredménye	9 885	21 424	216,7
Pénzügyi műveletek eredménye	(1 607)	355	-
Szokásos vállalkozási eredmény	8 278	21 779	263,1
Rendkívüli eredmény	(142)	(173)	-
Adózás előtti eredmény	8 136	21 606	265,6

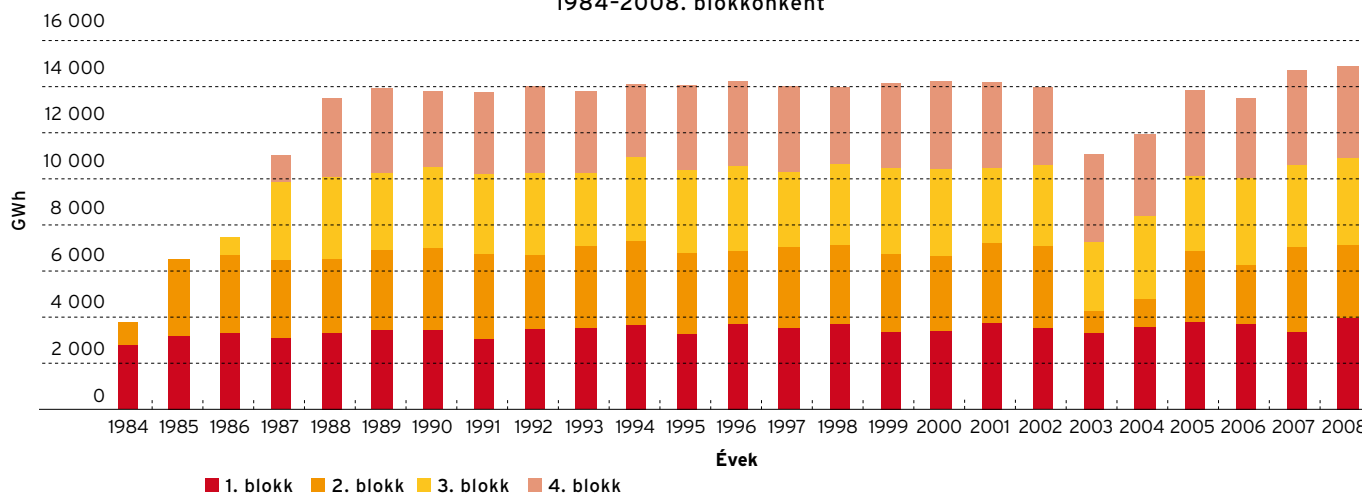
7.1.3.1. Villamosenergia-termelés, -értékesítés

Az 1 940 MW-ra növelt beépített teljesítőképességű Paksi Atomerőmű Zrt. részesedése a hazai villamosenergia-termelésből 37,2% volt. Az erőmű 14 818,5 GWh energiát termelt, mely 141,6 GWh-val (1%-kal) több a 2007. évi mennyiségénél és egyúttal az erőmű történetében elért legmagasabb érték. Az erőmű alaperőműként, megbízhatóan áll rendelkezésre. A hazai piacon a legalacsonyabb egységáron (10,16 Ft/kWh) értékesíti a

villamos energiát, ezáltal nagymértékben hozzájárul a magyar gazdaság versenyképességéhez és a villamosenergia-ellátás biztosításához. Az atomerőmű a légszennyező anyagok tekintetében, a hagyományos erőművekhez képest, sokkal kisebb mértékben terheli a környezetet, és jelentős szerepe van abban, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátása alacsonyabb szintű.

A 2. blokki főjavítások során elvégezték a szükséges átalakításokat, így a 2. blokk 2008. december 5-től már 108%-os teljesítményen üzemel. A program végrehajtása a 3. blokkon is megindult, aminek eredményeként a 3. blokk - egyelőre - 104%-on üzemelhet.

20. ábra Összes villamosenergia-termelés 1984-2008. blokkonként

A Paksi Atomerőmű Zrt. a kiadott villamos energiát teljes egészében az MVM Trade Zrt. felé értékesíti. A Paksi Atomerőmű Zrt. és az MVM Trade Zrt. között megkötött hosszú távú villamosenergia- és kapacitáslekötési megállapodást (HTM),

2008. március 31-i hatállyal, közös meg egyezéssel megszüntették, és április 1-től új megállapodás lépett hatályba. A megállapodás 2013-ig érvényes. A megállapodás értelmében az évenkénti szerződéses feltételeket éves kereskedelmi szerződésben (ÉKSZ) rögzítik.

A HTM-ek megszüntetésével kapcsolatban, az értékesítés során kapott jogellenes állami támogatás mértékét a Magyar Energia Hivatal (MEH) közreműködésével számították ki. A MEH tájékoztatása szerint, a Paksi Atomerőműnél a piacszimuláció alapján nem merült fel visszafizetendő állami támogatás, így az átállási költségek (megtérülések) számítására nem volt szükség.

Az értékesített villamos energia mennyisége 2008. évben 13 885,3 GWh volt.

		2007, évi tény	2008, évi tény	Változás '08/'07
Villamosenergia-termelés	GWh	14 676,9	14 818,5	101,0
Kiadott villamos energia	GWh	13 828,3	13 968,5	101,0
Önfogyasztás	%	5,8	5,7	98,3
Értékesített villamos energia	GWh	13 828,3	13 885,3	100,4

A villamosenergia-termelési tevékenység árbevétele 141,1 Mrd Ft (a társaság nettó értékesítési árbevételének 97,78%-a), adózás előtti eredménye 18,4 Mrd Ft, mely 13,5 Mrd Ft-tal magasabb a bázisévinél. A jelentős növekmény a villamosenergia-árbevétel (nagyobb részben az ár, kisebb részben a mennyiség növekedése miatti) többletének, az anyagjellegű ráfordítások előző évhez viszonyított többletének, az egyéb ráfordítások jelentős összegű elmaradásának, valamint a pénzügyi műveletek eredményjavulásának eredőjeként alakult ki.

7.1.3.2. Hőértékesítés

Az atomerőmű megtermelt hőt döntően a hőszolgáltató Duna Center Therm Kft. felé értékesítette a 2008. évben is. Az értékesített hő árbevétele 187 M Ft (a társasági nettó értékesítés árbevételének 0,13%-a), adózás előtti eredménye

94 M Ft, mely 33 M Ft-tal haladja meg az előző évit. A Duna Center Therm Kft. részére történő „lakótelepi” hőértékesítés növekvő adózás előtti eredményét az értékesítési árak inflációt meghaladó növekedése, valamint a kapcsolódó ráfordítások (döntően üzemanyag és értékcsökkenés) kisebb mértékű csökkenése eredményezte.

7.1.3.3. Villamosenergia-átvitel

A villamosenergia-átviteli tevékenység 916 M Ft értékű nettó értékesítési árbevétele a társasági nettó értékesítés árbevételének 0,63%-át adja. A villamosenergia-átviteli tevékenység az előző évi értékhez viszonyítva csökkenő, 14 M Ft értékű veszteséget eredményezett 2008-ban, elsősorban az amortizációs ráfordítások csökkenésének eredményeként. A MEH által elismert átviteli díj azonban továbbra sem nyújt teljes körű fedezetet a felmerülő költségekre, így a tevékenység kismértékben veszteséges.

7.1.3.4. Egyéb tevékenységek

A fő tevékenységeken túl, az egyéb tevékenységek között valósítjuk meg az egyéb szolgáltatások, szabad kapacitások értékesítését. Az egyéb tevékenység 2,1 Mrd Ft értékű nettó értékesítési árbevétele a társasági nettó értékesítés árbevételének 1,46%-át adja. Az egyéb tevékenységeken korábbi években elért pozitív eredménnyel szemben, 2008-ban 95 M Ft-os adózás előtti veszteség keletkezett. A veszteség elsősorban a növekvő értékcsökkenési ráfordításokra, illetve a céltartalék-képzés egyéb tevékenységet érintő magasabb hányadára vezethető vissza.

„A blokkok üzemidejének 20 évvel történő meghosszabbítását célzó előkészítési feladatok végrehajtása folyamatban van.”

7.1.3.5. Fejlesztések

A 2008. évi tényleges beruházási-teljesítés 14,7 Mrd Ft, az éves aktiválás 13,7 Mrd Ft volt. Saját forrásból kutatási-fejlesztési tevékenységre 0,6 Mrd Ft-ot fordított a részvénytársaság, melyből 0,2 Mrd Ft aktiválható.

Az éves fejlesztési volumen döntő részét a korábban megkezdett, kiemelt jelentőségű feladatok alkották. Emellett stratégiai célokat kiszolgáló, egyéb feladatcsoportok is megvalósításra kerültek. A beruházási tevékenység megvalósításának forrása 2008-ban is a villamosenergia-értékesítés árbevételében megterülő amortizáció volt. A biztonságos finanszírozás követelményeinek megfelelően, a fejlesztések forrásait az eszközértékesítésekből származó bevételek egészítették ki.

7.1.3.5.1 Az üzemidő-hosszabbítás (ÜH) előkészítése

A blokkok üzemidejének 20 évvel történő meghosszabbítását célzó előkészítési feladatok végrehajtása folyamatban van. A munkálatokat a közgyűlés által jóváhagyott ütemterv szerint, belső és külső műszaki szakértők közreműködésével végzik. 2008-ban elkészültek a biztonsági elemzések és a szükséges műszaki számítások (öregedéskezelési programok felülvizsgálata, élettartamgazdálkodást érintő kiemelt feladatok, berendezés élettartamkorlát-elemzések, szilárdsági és repedés-terjedési vizsgálat, rendszerek környezetállósági minősítése).

Az előkészítési ütemtervnek megfelelően, a projekt legfontosabb célfeladataként, a 2008. év végére kidolgozták a tervezett üzemidőn túli üzemeltethetőség feltételeinek megvalósítására előirányzott programot (ÜH Program), valamint az előírt műszaki mellékleteket (ÜH Program Megalapozó Dokumentum). A beadványt 2008 novemberében nyújtották be a hatóság részére. Ezzel az előkészítés első szakasza lezárult, és a hatósági ellenőrzést követően az üzemidő-hosszabbítási feladatok végrehajtása megkezdhető.

7.1.3.5.2. Teljesítménynövelés az atomerőműben

Az atomerőmű négy blokkja közül a 4. és az 1. blokk teljesítményének növelése az előző években megvalósult. A 2. és a 3. blokk átalakítását engedélyező nukleáris hatósági határozat beérkezését követően ezeken az egységeken is megkezdődtek a munkálatok. A 2. blokk főjavítása során elvégezték a teljesítménynöveléshez szükséges egyedi átalakításokat, amelyek közül kiemelkedett a fő keringtető szivattyúk járókerekeinek cseréje. Az ellenőrző mérések megfelelő eredményei alapján, a további ellenőrzéseket, vizsgálatokat követően 2008 novemberében a blokkot 104%-ra, majd az üzemviteli program és ütemterv szerint, 2008 decemberére 108%-os teljesítményre terheltek fel.

A 3. blokk 2008. szeptemberi főjavítása során - a hosszabb időt igénylő turbina átalakítások kivételével - a teljesítménynöveléshez szükséges egyedi átalakítások megtörténtek. A hatóság által ellenőrzött ütemterv alapján, valamint a még szükséges fizikai, technológiai, radiokémiai vizsgálatok végrehajtását követően, a 3. blokk 2008 novemberében érte el a 104-105%-os teljesítményt. A blokk a 2009. évi főjavítást követően üzemelhet 108%-os teljesítménnyel.

„A Vértesi Erőmű ZRt. 2008-ban 1 407,7 GWh villamos energiát termelt. Az értékesített villamos energia mennyisége 1 521,9 GWh volt.”

7.1.4 A Vértesi Erőmű ZRt. 2008. évi tevékenysége

A Vértesi Erőmű ZRt. termelői engedéllyel működő erőműve az Oroszlányi Erőmű, amelynek beépített kapacitása 240 MW. Az Oroszlányi Erőművet a Márkushegyi Bányaüzemben kitermelt barnaszénnel üzemeltetik. A társaság a termelt villamos energiát 77%-ban önállóan értékesíti a versenypiacon. Az erőműben 2002 és 2005 között 20,4 Mrd Ft értékű élettartam-meghosszabbító beruházási (retrofit) program zajlott. Ennek keretében az Oroszlányi Erő-

műben megépült a nedves mészkő-gipsz technológiával működő füstgáz-kéntelenítő berendezés, és több tízezer tonnával csökkent a kéndioxid kibocsátás. A társaság gazdálkodásának eredményességét tovább javítja a megújuló energiaforrásból termelt, kötelező átvétel alá eső villamosenergia-értékesítéséből származó bevétel.

2008-ban az értékesítés nettó árbevétele 31,4 Mrd Ft, ebből a villamosenergia-árbevétele 30,2 Mrd Ft (egységára 19,8 Ft/kWh), a hőenergia-értékesítésből származó árbevétele 0,5 Mrd Ft volt.

A társaság adózás előtti eredménye -6,6 Mrd Ft. A negatív eredmény fő oka a 11,2 Mrd Ft céltartalék, amelyből a villamosenergia-kereskedelmi szerződések miatti kötelezettségek fedezetére képzett céltartalék 8,3 Mrd Ft volt.

7.1.4.1. Villamosenergia-termelés, -értékesítés

A Vértesi Erőmű ZRt. 2008-ban 1 407,7 GWh villamos energiát termelt. Az értékesített villamos energia mennyisége 1 521,9 GWh volt. Az év során - a négy blokknál összesen - 98 alkalommal következett be leállással járó üzemzavar, ami 3 655 óra kiesést okozott.

A 2008. évi adózás előtti eredmény összetevői

	2007. évi tény	2008. évi tény	M ft Változás '08/'07
Villamosenergia-értékesítés árbevétele	20 727	30 183	145,6
Hőenergia-értékesítés árbevétele	447	516	115,5
Szénértékesítés árbevétele	49	59	121,0
Másodlagos tevékenységek árbevétele	486	596	122,6
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	21 709	31 354	144,4
Összes üzemi bevétel	32 799	44 819	136,6
Összes üzemi kiadás	43 980	50 252	114,3
Üzemi, üzleti tevékenység eredménye	(11 181)	(5 433)	-
Pénzügyi műveletek eredménye	(1 699)	(1 187)	-
Szokásos vállalkozási eredmény	(12 880)	(6 620)	-
Rendkívüli eredmény	9 578	8	0,1
Adózás előtti eredmény	(3 302)	(6 612)	-

Oroszlányi Erőmű		2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
Villamosenergia-termelés	GWh	1 473,9	1 407,7	95,5
Kiadott villamos energia	GWh	1 285,5	1 217,9	94,7
Önfogyasztás	%	12,8	13,5	105,5
Értékesített villamos energia	GWh	1 362,3	1 521,9	111,7
Kötelező átvétel (biomasszából termelt vill.en. értékesítés)	GWh	128,8	250,0	194,0
Versenypiaci értékesítés	GWh	1 232,3	1 252,5	101,6
MAVIR felszabályozás	GWh	-	19,3	-

7.1.4.2. Hőszolgáltatás

A hőszolgáltatás a Társaság és az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. között meglévő hosszú távú hőértékesítési keretszerződések alapján történik, Oroszlány város és Bokod település fűtési és használati melegvíz-igényének ellátására.

„2008-ban 4,4 Mrd Ft értékű fejlesztés történt, melyből 0,9 Mrd Ft a saját és 3,5 Mrd Ft az idegen teljesítés.”

Oroszlányi Erőmű		2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
Kiadott hő	TJ	336,6	354,1	105,2
Értékesített hő	TJ	328,5	345,6	105,2
Fajlagos hőfelhasználás	kJ/kJ	1,15	1,15	100,0
Tüzelőhő-felhasználás	TJ	387,0	407,2	105,2

7.1.4.3. Kereskedelmi tevékenység

A Társaság 2007-ben megszerezte a villamosenergia-kereskedelmi engedélyt is, amelynek birtokában novembertől önálló mérlegkört működtetett. Az év során - engedély alapján - lehetőség nyílt villamos energia vásárlására. A kereskedelmi tevékenység 463,9 M Ft eredményt hozott, valamint általa a kiegyenlítő energia igénybevételi szintjét is mérsékelni lehetett, csökkentve ezzel a „szenes” villamosenergia üzletág költségeit. A VÉ Zrt. Felügyelő Bizottságának vizsgálata alapján, egyes - túlzott kockázatvállalást tartalmazó - szerződések-ből eredő várható kötelezettségekre 8,2 milliárd forint céltartalékot kellett képezni.

7.1.4.4. Bányászat

A Márkushegyi Bányaüzem a 2008. év folyamán 16,1 kt nyersszén és 1 270,0 kt nyerspalát termelt.

7.1.4.5. Fejlesztés

2008-ban 4,4 Mrd Ft értékű fejlesztés történt, melyből 0,9 Mrd Ft a saját és 3,5 Mrd Ft az idegen teljesítés. Az összes aktiválás 4,2 Mrd Ft, a befejezetlen állomány 0,5 Mrd Ft. Befejeződött az Oroszlányi Erőmű 2. sz. kazánjának vegyes tüzelésre történő átalakítása. Ezzel az erőmű már két fluidágyas, vegyes tüzelésű kazánnal rendelkezik, amelyekben a szén mellett biomassza tüzelése is lehetséges.

Elkészült az a berendezés, amely lehetővé teszi, hogy a 2. és 3. sz. kazánba mezőgazdasági melléktermékeket fúvassanak be. A beszállított biomassza volumenének növekedése és összetételének változása (térfogat-növekedés) miatt logisztikai fejlesztéseket is végre kellett hajtani. Megépült a megújuló energiahordozók (szalma, hancs, szemettermék, fa) tárolója és a fedett széntároló.

Márkushegyi Bányaüzem		2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
	t	1 397 006	1 286 141	92,1
Széntermelés	GJ	15 812 592	14 448 260	91,4
	kJ/kg	11 319	11 234	99,2

„Az (...) MVM GTER Zrt. alapvető feladata, a korábban is kezelt tartalékerőművek teljes körű és gazdaságos üzemeltetésén túl, a tartósan az MVM Zrt. többségi tulajdonában álló tatabányai és észak-budai fűtőerőművek hosszú távú üzemeltetési feladatainak ellátása.”

7.1.5. Az MVM GTER Gázturbinás Erőmű Zrt. (MVM GTER Zrt.) 2008. évi tevékenysége

A társaság jogelődjét (a GTER Gázturbinás Erőművet Üzemeltető és Karbantartó Kft.-t) az alapító MVM Rt. 1999. október 1-jén hozta létre, a tulajdonában lévő, összesen mintegy 410 MW névleges beépített teljesítőképességű litéri, sajószögedi és lőrinci üzemzavari tartalék gázturbinás erőmű kezelési feladatainak ellátása céljából. A gázturbinák gázturbina-olajjal üzemelnek.

Az MVM GTER Zrt. a tulajdonos által bérleti szerződés formájában biztosított erőművi egységek kapacitását 2003. január 1-jétől kapacitáslekötési és villamosenergia-adásvételi megállapodás keretében folyamatosan értékesíti, a rendszerirányító MAVIR ZRt. részére.

A gázturbinás erőművek üzeme során megtermelt villamos energiát - az erőművi indítások céljától függően, rendszerirányítói indításkor a MAVIR ZRt., míg állapotellenőrző tesztüzem esetén az MVM Trade ZRt. vásárolja meg.

Az MVM Zrt. a tulajdonában lévő több erőművi telephelyen önállóan, de más szervezeti struktúrában működő, szénhidrogén tüzelőanyag-bázisú erőművek gazdaságos és a csoportszintű szinergiákat kihasználó üzemeltetése érdekében - a GTER Kft. szervezeti bázisán - 2008. január 1-én új erőművi társaságot hozott létre. Az újonnan alapított MVM GTER Zrt. alapvető feladata,

a korábban is kezelt tartalékerőművek teljes körű és gazdaságos üzemeltetésén túl, a tartósan az MVM Zrt. többségi tulajdonában álló tatabányai és észak-budai fűtőerőművek hosszú távú üzemeltetési feladatainak ellátása.

Az alapító által meghatározott - számvitelileg is szétválasztott - alaptevékenységeket a társaság üzletági szervezetben végezte.

A **gázturbina üzletág** feladata az alaptevékenységen (az erőművi berendezések kezelése és a tartalék kapacitások értékesítése) túl, a fenntartási, karbantartási munkák elvégzése, valamint a - tulajdonos által elhatározott és finanszírozott - fejlesztési feladatok megvalósításban való közreműködés.

A **fűtőerőmű üzletág** a Fűtőerőművi Kft.-kel kötött, hosszú távú üzemeltetési szerződések alapján végzi a Tatabányai Fűtőerőmű - 180,5 MW hő és 49,7 MW villamos teljesítményű - valamint az Észak-Budai Fűtőerőmű - (kiegészítő tüzeléssel) max. 100 MW hő- és 49,98 MW villamos teljesítményű - berendezéseinek kezelését, műszaki állapotának (karbantartási és javítási tevékenység végrehajtásával történő) fenntartását, továbbá a Kft.-k által elhatározott fejlesztési és beruházási feladatok megvalósítását. 2008-ban mind a bevételek, mind a ráfordítások növekedését döntően befolyásolta, hogy a társaság tevékenysége január 1-jétől kibővült a fűtőerőművek (MVM Észak-Budai Fűtőerőmű, Tatabányai Fűtőerőmű) hosszú távú üzemeltetési feladatainak teljes körű ellátásával. A társaság 2008. évi **adózás előtti eredménye** 77,7 M Ft volt, mely 115,2 M Ft-tal kevesebb az előző évinél.

„A Tatár utcai telephelyen 5 db, egyenként 4 MW_e teljesítményű gázmotorból álló erőmű üzemel. Ugyanitt működik a MIHŐ Kft.-től 2008. március 1-én megvásárolt gáztüzelésű kazánpark és a 39,8 MW_e teljesítményű kombinált ciklusú gázturbinás erőmű, amely 2007. december 1-én kezdte meg kereskedelmi üzemét”

7.1.6. A MIFÚ Miskolci Fűtőerőmű Kft. 2008. évi tevékenysége

A társaság fő tevékenységi körében kapcsolatosan állít elő villamos és hőenergiát. Üzleti tevékenységét öt termelési egységben végzi.

A Tatár utcai telephelyen 5 db, egyenként 4 MW_e teljesítményű gázmotorból álló erőmű üzemel. Ugyanitt működik a MIHŐ Kft.-től 2008. március 1-én megvásárolt gáztüzelésű kazánpark és a 39,8 MW_e teljesítményű kombinált ciklusú gázturbinás erőmű, amely 2007. december 1-én kezdte meg kereskedelmi üzemét. Ez a három létesítmény együttesen biztosítja a Belváros és az Ávas hőközvet teljes hőellátását.

A bulgárföldi (1 MW_e teljesítményű) és diósgyőri (4 MW_e teljesítményű) gázmotoros erőművek a körzetek hőszükségletének egy részét szolgáltatják.

A hő értékesítése a MIHŐ Kft. részére hosszú távú szerződés alapján történik. A hővel együtt kapcsolt villamosenergia-termelés is folyik. A kapcsoltan termelt villamos energiát – amely kötelező átvétel alá esik – a MAVIR Zrt. vásárolja meg.

A telephelyenkénti értékesítési és földgáz-felhasználási adatokat a következő táblázat mutatja be:

		Gázmotorok			KCE	Kazánok	Összesen
		Bulgárföld	Diósgyőr	Tatár utca	Hold utca	Tatár utca	
Kiadott villamos energia	MWh	5 458	21 107	121 399	127 935		275 899
Kiadott hő energia	GJ	22 643	81 050	423 770	424 198	444 690	1 396 351
Felhasznált tüzelőanyag	e m ³	1 541 666	5 858 502	33 143 371	30 491 305	14 308 273	85 343 117

A tevékenységek 2008. évi üzemi eredményét a következő táblázat tartalmazza:

	M Ft		
2008. év	Árbevétel	Költség	Eredmény
Hő termelés	3 484	5 581	-2 097
Villamos energia termelés	7 078	3 961	3 117
Egyéb üzletág	300	72	228
Összesen	10 862	9 614	1 248

A társaság likviditási gondjai és a tervezett üzletrész-értékesítés miatt a fejlesztéseket elhalasztották, illetve átütemezték. A MIHŐ Kft. Tatár utcai Fűtőművének gáztüzelésű kazánjait és segédberendezéseit a társaság 1,4 Mrd Ft-ért vásárolta meg.

„A társaság 2008-ban a fejlesztéseket saját keretéből finanszírozta, amelynek forrását az elszámolt amortizáció fedezte.”

7.1.7. A Tatabánya Erőmű Kft. 2008. évi tevékenysége

A tatabányai fűtőerőmű a hőszolgáltatással kapcsolatosan termelt villamos energiát a MAVIR ZRt., a hőenergiát a Komárom megyei Távhőszolgáltató (KOMTÁVHŐ Zrt.) felé értékesíti, biztosítva ezzel Tatabánya város hőellátását. A fűtőerőmű fő

berendezései: 3 db, egyenként 6 MW_e teljesítményű gázmotor, 4 db 53 t/h teljesítőképességű „középnymású” gőzkazán földgáz-fűtőolaj tüzeléssel és 3 db ellen-nymású gőzturbina 14,6-14,6, illetve 2,5 MW_e teljesítménnyel.

Az adózás előtti eredmény összetevői

	2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
			M Ft
Villamos energia értékesítés árbevétele	4 112	4 452	108,3
- Gázmotoros erőmű	3 152	3 375	107,1
- Hagyományos erőmű	960	1 077	112,2
Hőenergia értékesítés árbevétele	3 282	3 833	116,8
Egyéb tevékenység árbevétele	8	38	495,6
Értékesítés nettó árbevétele	7 401	8 322	112,4
Üzemi, üzleti tevékenység eredménye	-378	1 032	-273,0
Pénzügyi műveletek eredménye	-258	-402	155,8
Rendkívüli eredmény	797	-1	-0,1
Adózás előtti eredmény	160	628	391,5

A társaság 2008-ban a fejlesztéseket saját keretéből finanszírozta, amelynek forrását az elszámolt amortizáció fedezte. A tárgyévben megvalósult beruházási és felújítási munkák az alábbi célkitűzéseket szolgálták:

	2008. évi tény (M Ft-ban)
Üzembiztonság javítása	98
Pótlás - beszerzés	13
Hatékonyág növelése	44
„Szűk keresztmetszetek” csökkentése	19
Összesen:	174

„A Kárpát Energo Zrt. projektársaságként működik, tevékenységének legfontosabb célja a Vásárosnaményban létesítendő 230 MW kapacitású kombinált ciklusú erőmű felépítése.”

7.1.8. Az MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft. 2008. évi tevékenysége

Az MVM Észak-Buda Projekt Ingatlanberuházás Előkészítő és Lebonyolító Kft. neve 2008. 04. 10-től megváltozott: új neve MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft. Törzstőkéje 3,85 M Ft, 100%-os tulajdonosa az MVM Zrt. A törzstőke teljes egészében készpénzből áll.

A társaság feladata a 49,98 MW_e villamos és 74 MW_{th} hőteljesítményű erőmű üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosítása, az üzemeltetési tevékenységének felügyelete és az értékesítések lebonyolítása.

A társaság a termelt villamos energiát a MAVIR Zrt., a hőenergiát a FŐTÁV Zrt. felé értékesíti.

7.1.9. A Kárpát Energo Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. 2008. évi tevékenysége

A társaság a 2008. évtől az MVM Zrt.-hez tartozó társaságcsoporthoz konszolidációs körének tagja.

A Kárpát Energo Zrt. projektársaságként működik, tevékenységének legfontosabb célja a Vásárosnaményban létesítendő 230 MW kapacitású kombinált ciklusú erőmű felépítése. A tervezett erőmű egy gázturbinából, és egy utána kapcsolt hőhasznosító kazánból és gőzturbinából álló kombinált ciklusú egység (KCE). A gázturbina tüzelőanyaga földgáz. A kereskedelmi üzem várhatóan 2011. második félévében kezdődik.

A társaság jegyzett tőkéje 12,3 Mrd Ft, tulajdonosai az MVM Zrt. (51%), a System Consulting Zrt. (25%) és a Stratus Investments Limited (24%).

Az MVM Zrt. a vállalatban történő tulajdonszerződést követően, 2008. március 13-án, 55,3 M EUR összegben kölcsönszerződést írt alá a Kárpát Energo Zrt.-vel. Ebből a kölcsönből a Kárpát Energo Zrt. 32,6 M EUR összegű hitelt nyújtott a Power Investment International II. luxemburgi cégnek. A hitel biztosítékára vonatkozóan a szerződés nem tartalmazott konkrét rendelkezéseket. 2008. december 16-án engedményezési, tartozásátvállalási és beszámítási szerződések megkötésén keresztül 4,2 Mrd Ft-ot az MVM Zrt. részére visszafizettek.

Az adózás előtti eredmény összetevői

	2007. évi tény	2008. évi tény	Változás '08/'07
	M Ft		
Villamosenergia-értékesítés/átvitel árbevétele	1 849	6 908	373,6
Hőenergia értékesítés árbevétele	1 286	2 714	211,0
Egyéb árbevétel	5	0	-
Értékesítés nettó árbevétele	3 140	9 622	306,4
Üzemi, üzleti tevékenység eredménye	42	651	1 534,4
Pénzügyi műveletek eredménye	-190	-899	-
Adózás előtti eredmény	-147	-248	-

Az erőmű beruházása 2008. szeptember 30-án, a 3. sz. gázturbina működési-átvételi bizonylatának kiadásával lezárult. November végéig az utolsó tartalék alkatrészek is beérkeztek, ezzel a fővállalkozói szerződés teljesült.

	M Ft
Beruházás műszaki teljesítése 2008. december 31-ig	15 405
2009. évre áthúzódó pénzügyi teljesítés	189

„A beruházás keretében (...) nyílt ciklusú, gáztüzelésű erőmű létesül, amely a magyar villamosenergia-rendszerben ezidáig hiányzó ún. csúcserőmű szerepét tölti majd be.”

7.1.10. A Bakonyi Kombi ciklus Kft. 2008. évi tevékenysége

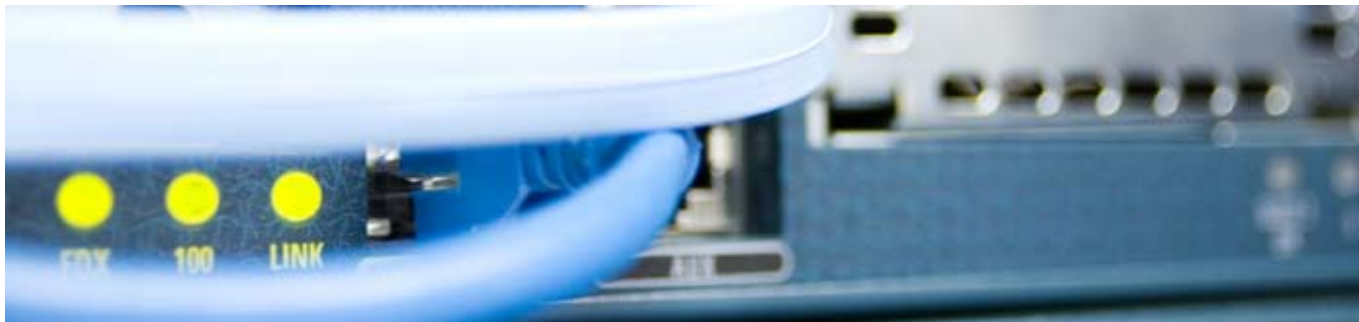
A gázturbinás, kombinált ciklusú, új erőmű fejlesztését a Bakonyi Erőmű és az Euroinvest szakemberei kezdték meg. A létesítésre alapított projekt társaságban az MVM Zrt. később, szakmai befektetőként szerzett tulajdonrészt.

A társaságban az MVM Zrt. 50,5%-ban, míg az Euroinvest Erőmű Fejlesztő és Üzemeltető Kft. és a Bakonyi Erőmű Zrt. együttesen 49,5%-ban tulajdonosok. Az erőmű teljes beruházási költsége mintegy 70 millió euró. A beruházás keretében – megfelelő hőigények hiányában – nem kombinált, hanem nyílt ciklusú, gáztüzelésű erőmű létesül, amely a magyar villamosenergia-rendszerben ezidáig hiányzó ún. csúcserőmű szerepét tölti majd be. A két azonos gázturbinára teljesítménye egyenként 58 MW. A projekt létesítési és környezetvédelmi engedéllyel is rendelkezik.

A társaság 2008. év végén jegyzett tőkéje 1,3 Mrd Ft, a befejezetlen beruházások záró állománya 2,2 Mrd Ft volt.

Miután a fennmaradó kölcsönösszeget nem fizették meg, a biztosíték hiánya miatt a Kárpát Energo Zrt. 2,3 Mrd Ft összegű értékvesztést kényszerült elszámolni.

Tárgyi eszközeinek 2008. évi záró állománya 15,5 Mrd Ft, adózás előtti vesztesége – a Power Investment International II társaságnak adott kölcsönre elszámolt értékvesztéssel összefüggésben – 2,5 Mrd Ft.

7.2. Kereskedelem

7.2.1 A hazai piaci környezet

A szabályozási környezet változása miatt átforgalmazott hazai villamosenergia-piac négy -lényegesen eltérő feltételek és árak mellett működő - részterületből áll:

- **a kötelező átvétel piaca:** a villamos energia meghatározott termelőktől történő átvétele, szabályozott áron;
- **az egyetemes szolgáltatás piaca:** az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók ellátása, szabályozott áron;
- **a versenypiac:** villamosenergia-nagykereskedelem és az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók ellátása, piaci áron;
- **a rendszerszintű szolgáltatások piaca:** a rendszerirányító részére a villamosenergia-rendszer egyensúlyának, a biztonságos és megfelelő minőségű villamosenergia-átvitel fenntartása céljából kereskedelmi alapon nyújtott szolgáltatások piaca.

A **kötelező átvétel** körébe egyrészt a megújuló primer energiahordozókból termelt, másrészt a jó hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés során előállított villamos energia tartozik. A termelői engedélyesek, az új szabályozás alapján, kötelesek csatlakozni a MAVIR ZRt. úgynevezett „zöld mérlegkör”-éhez, melyet a rendszerirányító (azaz ő maga) egyenlített ki. A termelt villamos energiát a MAVIR ZRt. a piaci áránál általában magasabb, szabályozott áron veszi át, amelyet azután a végfogyasztóknak történő értékesítésük árnyában a kereskedelmi engedélyesek kötelesek megvásárolni.

Az **egyetemes szolgáltatásra** jogosult felhasználók ellátását a területi egyetemes szolgáltatók (korábban közüzemi

áramszolgáltatók) biztosítják, amelyek az ehhez szükséges villamos energiát az MVM Trade ZRt.-től (korábban közüzemi nagykereskedő) szerzik be. E beszerzés forrását az uniós követelményeknek megfelelően újratárgyalt szerződések alkotta portfólió biztosítja. Az egyetemes szolgáltatók számára szükséges villamos energiát az MVM Trade ZRt., az ugyancsak újratárgyalt villamosenergia-értékesítési szerződések alapján, értékesíti.

Az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználókat a kereskedelmi engedélyes piaci szereplők a **versenypiac**on kétoldalú szerződések alapján látják el. A hazai versenypiac két jól elhatárolható része a nagykereskedelmi piac (kereskedők egymás között, valamint a kereskedők és a források között), valamint a kiskereskedelmi piac (a felhasználók és a kereskedők között). Ennek a szegmensnek a forrás oldalát

- az MVM Trade ZRt. által le nem kötött hazai források,
- az import, és
- az MVM Trade ZRt. versenypiaci kapacitás-aukciói, valamint egyéb (POWERFORUM) transzparens értékesítései képezik. Az elosztó- és az átviteli hálózati veszteséget fedező villamos energia értékesítése is a versenypiacon történik.

Az átviteli rendszerirányító (MAVIR ZRt.) a rendszer biztonsága és a minőségi ellátás érdekében, kereskedelmi alapon, a következő **rendszerszintű szolgáltatásokat** biztosítja:

- feszültség- és meddőteljesítmény szabályozás,
- üzembiztonsági szolgáltatások,
- kiegyenlítő szabályozás valamint
- hálózati átviteli keresztmetszetek, met-szések kezelése.

Az első három pontban felsorolt szolgáltatások nyújtásához szükséges erőművi kapacitást és villamos energiát a MAVIR ZRt. bármely hazai vagy külföldi termelő vagy kereskedő számára hozzáférhető módon, nyilvánosan (versenytárgyalások formájában) szerzi be.

7.2.2. Az MVM Csoport kereskedelmi tevékenysége

Az MVM Csoport Magyarország meghatározó villamosenergia-nagykereskedője (MVM Trade Villamosenergia Kereskedelmi ZRt.), valamint számottevő részesedéssel rendelkezik a közvetlen fogyasztói értékesítés piacán is (MVM Partner ZRt., MVM Adwest GmbH).

Az MVM Csoport kereskedelmi divízióját, 2008. végén, az alább felsorolt tagvállalatok alkotják:

- MVM Trade Villamosenergia Kereskedelmi ZRt. (továbbiakban: MVM Trade ZRt.),
- MVM Partner Energiakereskedelmi ZRt. (továbbiakban: MVM Partner ZRt.),
- MVM-ADWEST Marketing und Handelsgesellschaft m.b.H. (továbbiakban: MVM-ADWEST GmbH),
- POWERFORUM Zrt.,
- HUPX Zrt.

A MVM Adwest GmbH bécsi székhelyű, az üzletágba tartozó többi társaság magyarországi székhelyű.

Az MVM Csoport, részvényvásárlás útján, kisebbségi részesedést szerzett az ELMŰ NyRt. és ÉMÁSZ NyRt. áramszolgáltató társaságokban. Az egyetemes szolgáltatói tevékenységben, az alacsony részesedés miatt, nincs jelentősebb befolyása.

„A teljes versenypiaci nyitást követően működési engedélye is változott, olyan kereskedelmi engedélyes lett, mint bármely más hazai villamosenergia-kereskedő. ”

7.2.3. Az MVM Trade ZRt.

Az MVM Trade ZRt. 2008. január 1-től a korábbi évekhez képest alapvetően megváltozott szabályozási környezetben működik. A teljes versenypiaci nyitást követően működési engedélye is változott, olyan kereskedelmi engedélyes lett, mint bármely más hazai villamosenergia-kereskedő.

A társaság a termelőkkel korábban megkötött hosszú távú áramvásárlási szerződéseit a megváltozott regulációs és piaci környezetnek, valamint az EU-s követelményeknek megfelelően felülvizsgálta és újratárgyalta. Egy szerződést a felek közös megállapodással megszüntettek, két szerződést pedig törvényi rendelkezés szüntetett meg. A társaság, a megújított szerződéseire, ugyan a

korábbinál kisebb, de továbbra is jelentős forrásoldali portfólióval rendelkezik. A társaság a forrásoldali portfóliója bázisán, a korábbi hosszabb távú értékesítési szerződéseit is célszerűen, az új helyzetnek megfelelően alakította át. Az egyetemes szolgáltatási engedéllyel rendelkező társaságokkal, az azok kereskedelmi engedélyéhez kapcsolódó tevékenységek fedezésére, az MVM Trade többéves kereskedelmi szerződéseket kötött. Ezzel párhuzamosan, az elosztóhálózati üzemeltetők és az átviteli hálózatot üzemeltető rendszerirányító vételi aukcióin indulva, elnyerte ezen hálózatok veszteség-fedezetének biztosítását is. Mindezekon túlmenően egyéb versenypiaci értékesítést is folytatott, melynek több mint 90%-a nagykereskedelmi ügylet volt.

A fenti értékesítési tevékenység forrásoldalát – a már említett erőművi szerződéseken túlmenően – a rendszerirányítótól történő vásárlás (kötelező átvétel, kiegyenlítő energia), a célszerű kiegészítő versenypiaci vásárlás, valamint a korábbi hosszú távú importszerződések bázisán beszerzett villamos energia fedezte.

Az MVM Trade ZRt. 2008. évi működési eredményét nagyban befolyásolta, hogy – a rendszerirányítótól történő vásárlás kivételével – a villamos energia beszerzése piaci áron, míg értékesítésének meghatározó része hatóságilag kontrollált, a versenypiaci árszínvonalnál alapvetően alacsonyabb áron történt. Mindezek eredőjeként a 2008-ban megvalósult 30,5 TWh/év villamosenergia-értékesítés 20,2 Mrd Ft adózás előtti és 15,3 Mrd Ft adózott eredményt hozott, amelyet az anyavállalat osztalékként elvont a társaságtól.

Az MVM Trade ZRt. fontosabb kereskedelmi adatai 2008-ban (MWh):

Összes beszerzett villamos energia	30 276 696
Ebből: hazai szerződések alapján	26 804 528
rendszerirányítótól	191 269
versenypiacról	936 410
importból	2 344 489
Összes értékesített villamos energia	30 276 696
Ebből: egyetemes szolgáltatóknak	10 508 453
rendszerirányítónak	942 149
versenypiacon	18 780 160
határon kívüli értékesítés	45 934

7.2.4. Az MVM Partner ZRt.

Az MVM Partner ZRt. az MVM Csoport versenypiaci villamosenergia-kereskedő leányvállalata, amelynek kereskedelmi tevékenysége kiterjed a hazai, valamint a határparitásokon a nemzetközi piacokra. 2008-ban a társaság fő versenypiaci beszerzési forrásai a hazai erőművek, az MVM Trade ZRt., valamint az import voltak. A villamos energiát legnagyobb arányban magyarországi feljogosított fogyasztóknak, továbbá magyarországi kereskedelmi engedéllyel rendelkező kereskedőknek, kisebb arányban pedig külföldi partnerek felé értékesítette. Az MVM Partner ZRt. piaci részesedése a nagykereskedelmi piacon 7,0%, a felhasználók piacán 9,1% volt.

Az MVM Partner ZRt. 2008. év során sikerrel felkészült arra, hogy magyarországi kis és középvállalkozások számára tömeges ügyfélszolgálatával biztosítson megbízható villamosenergia-szolgáltatást.

2008-ban a társaság összes villamosenergia-értékesítése elérte a 4,9 TWh-t, egyben 4,4 Mrd forint adózott eredményt ért el, melyet osztalék formájában az anyavállalat elvont.

7.2.5. Az MVM-ADWEST GmbH

Az MVM Csoport társaságai közül az osztrák bejegyzésű MVM-ADWEST GmbH a regionális villamosenergia-kereskedelemben vesz részt. Sajátszámlás nagykereskedelmi tevékenységet folytat az osztrák, a német, a szlovák és a cseh piacon, valamint ezen piacok között. Tagja az osztrák és a német áramtőzsdének, a cseh szervezett napi piacnak valamint kereskedési lehetőséggel rendelkezik több bróker-plafonon is. Kereskedelmi üzletágát szolgáltatási üzletág egészíti ki, amely elsősorban mérlegkör-tagsági és tőzsdei kereskedési szolgáltatások nyújtását jelenti, mind az MVM Csoporton belül, mind pedig külső megbízók részére. 2008-ban a Társaság megteremtette a CO2 kvóták megbízás alapján történő kereskedésének feltételeit is.

Az éves kereskedelmi forgalom 2008-ban 1,16 TWh volt. 2008-ban a Társaság kereskedelmi és szolgáltatási tevékenysége együttesen eredményes volt, azonban az éves adózott eredmény a forgalom növekedése ellenére negatívan alakult (-191 M forint). Ennek oka az előre nem látható piaci folyamatok miatt elszenvedett veszteség volt.

Az MVM Partner ZRt. kereskedelmi adatai 2008-ban (MWh):

Vásárolt villamos energia összesen	4 892 163
hazai erőműtől vásárolt	1 128 593
villamosenergia-kereskedőtől vásárolt	3 051 592
import	304 472
átviteli rendszerirányítótól kötelező átvétel keretében átvett	407 506
Értékesített villamos energia összesen	4 892 163
felhasználónak értékesített	2 143 050
villamosenergia-kereskedőnek értékesített	2 493 320
export	255 793

„A Társaság 2008 júniusától teljes mértékben átvette a korábbi MVM Piacér elektronikus kereskedelmi platform szerepét, így annak működési feltételeiben változás nem történt.”

7.2.6. A POWERFORUM Zrt.

A POWERFORUM Zrt. 2008. május 30-án 120 M Ft-os törzstőkével jött létre, az MVM Trade Zrt. 100%-os leányvállalataként. A Társaság 2008 júniusától teljes mértékben átvette a korábbi MVM Piacér elektronikus kereskedelmi platform szerepét, így annak működési feltételeiben változás nem történt.

A Társaság Ügydöntő Felügyelő Bizottsága a villamosenergia-ágazat valamennyi területét képviselő társaságok közismert vezetőiből áll, kifejezésre juttatva azt a célt, hogy a POWERFORUM Zrt. a hazai árampiac egészét, annak összes résztvevőjét szolgálja. A regisztrált felhasználók száma 2008-ban 63 volt, amelyek kereskedőkből, termelőkből és fogyasztókból álltak.

2008-ban a POWERFORUM Zrt. az MVM Trade Zrt. és a Dunamenti Zrt. számára két, az új VET 106. § hatálya alá tartozó árverést bonyolított le. Árbevétele (63 M Ft) e tevékenységből származott. Adózott eredménye 26 M Ft lett.

7.2.7. A HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.

A MAVIR Zrt. 2007. május 9-én, 100%-os leányvállalataként, 20 M Ft-os jegyzett tőkével alapította meg a HUPX Magyar

Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.-t, amelynek feladata az áramtőzsde működtetése lesz. A társaság projektárságként kezdte meg a hazai szervezett villamosenergia-piac létrehozását. A HUPX legfőbb feladata, hogy minden előkészítő munkát elvégezzen az azonnali piac létrehozásához az alábbiak szerint:

- Az engedélyeztetési dokumentáció előkészítése;
- A belső szabályzatok előkészítése, valamint a Működési és a Kereskedelmi Szabályzat kialakítása;
- A külső résztvevőkkel kötendő szerződések előkészítése, aláírása;
- A szükséges informatikai feltételek és a fizikai infrastruktúra összehangolása.

A társaság engedélyes működését még nem kezdte meg. A MAVIR Zrt. 2008. szeptember 11-én benyújtotta a szervezett villamosenergia-piac létrehozására, illetve működtetésére vonatkozó engedélykérelmet a Magyar Energia Hivatalhoz. Az engedélykérelem beadását követő időszakban egyeztetések zajlottak a Magyar Energia Hivatallal. A Hivatal kiegészítésre, hiánypótlásra vonatkozó kéréseit a társaság folyamatosan teljesítette.

7.2.8. System Investment Ukrajna Beruházási Kft.

Fő tevékenysége gép- és nagyberendezés nagykereskedelem, az MVM Trade leányvállalatoként sorolták be 2008-ban a kereskedelmi üzletágba. Jegyzett tőkéje 856 M Ft.

„Az átviteli rendszerirányító kötelessége, hogy az átvételi kötelezettség (kötelező átvétel, KÁT) alá eső villamos energia elszámolására mérlegkört hozzon létre.”

7.3. Átviteli rendszerirányítás (TSO). A MAVIR ZRt.

Magyarországon a nagyfeszültségű villamos energia szállítása egyetlen, közös átviteli vezetékhálózaton történik, amelynek tulajdonosa, üzemeltetője a magyarországi átviteli rendszerirányító, a MAVIR ZRt., amely az MVM Csoport tagja. Az átviteli rendszerirányító az átviteli hálózatot igénybe vevő többi gazdasági szereplőtől függetlenül működik, függetlenségét jogszabály írja elő. A vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően, a MAVIR ZRt. a villamosenergia-rendszer többi résztvevőjétől független szervezatként felel a biztonságos energiaellátásért és a villamos-energia piacon a versenysemlegesség érvényesüléséért.

A MAVIR ZRt. - mint villamos energia átviteli-rendszerirányítói engedélyes - a hazai erőművek által termelt, valamint az importforrásokból származó villamos energiát a tulajdonában levő, 3 634 km nyomvonal-hosszúságú, nagyfeszültségű hálózaton juttatja el a közvetlen fogyasztói értékesítést végző szolgáltatókhoz. A jogszabályok szerint a piaci szereplők egyenlő feltételekkel férnek hozzá az átviteli hálózathoz.

A MAVIR ZRt. úgy üzemelteti a tulajdonában lévő villamos hálózatot és az ahhoz kapcsolódó berendezéseket, hogy ezzel folyamatosan biztosítsa a zavarmentes hazai villamosenergia-ellátást

és a fejlesztések révén megfeleljen az áramkereskedelem növekvő igényeinek, valamint annak a követelménynek, hogy az átviteli hálózat az európai villamos-energia-rendszer jelentős infrastruktúrális tényezője legyen. Rendelkeznie kell a villamosenergia-rendszer szabályozásához szükséges tartalékokkal, diszpónál a határkeresztesző távvezetékek, hálózati kapacitások felett.

Az átviteli rendszerirányító kötelessége, hogy az átvételi kötelezettség (kötelező átvétel, KÁT) alá eső villamos energia elszámolására mérlegkört hozzon létre. Az átvételi kötelezettség alá eső villamos energia termelői ugyanakkor kötelesek a létrehozott mérlegkörhöz csatlakozni, és az átviteli rendszerirányító üzletszabályzata szerint mérlegköri szerződést kötni. Ezt a mérlegkört az átviteli rendszerirányítónak kell kiegyenlítenie. A bevezetett rendszerben minden villamosenergia-kereskedő, egyetemes szolgáltató és a felhasználóknak közvetlenül értékesítő termelői engedélyes köteles, a felhasználók részére értékesített villamos energia arányában, átvételi kötelezettség alá eső villamos energiát átvenni, és erre vonatkozóan szerződést kell kötnie az átviteli rendszerirányítóval.

A Társaság gazdasági helyzete a 2008. évben is stabil, kiegyensúlyozott volt. Az adózás előtti eredmény 11,1 Mrd Ft volt, amely a bázisidőszakhoz viszonyítva 5,0%-os növekedést jelent.

Az adózás előtti eredmény bázisához viszonyított 527 M Ft-os növekedését az alábbi tényezők befolyásolták:

A társaság a tárgyévben összesen 107,7 Mrd Ft bevételt realizált, amely 35,9 Mrd Ft-tal (25%-kal) alacsonyabb, mint 2007-ben. A csökkenés az egyéb bevételként

elszámolt KÁT 2007. év végi megszűnésének a következménye, ami miatt az egyéb bevételek 48,4 Mrd Ft-tal voltak alacsonyabbak 2008-ban, mint egy évvel korábban. (Tekintettel a KÁT szabályozásának sajátosságaira, ugyanilyen összegű ráfordítás-csökkenés is bekövetkezett, így a Társaság eredményességét a bevétel-kiesés nem befolyásolta.) Az értékesítés nettó árbevétele ugyanakkor a bázis időszakhoz viszonyítva 12,8 Mrd Ft-tal (13,9%) nőtt. A többletbevétel elsősorban a kiegyenlítő és szabályozási energia árbevételénél és a kapacitás-aukcióból származó árbevételénél jelentkezett.

A ráfordítások értéke a 2008. évben 96,7 Mrd Ft volt, amely 36,5 Mrd Ft-tal (27,4%-kal) csökkent a bázishoz viszonyítva, elsősorban a KÁT - már említett - megszűnése miatt. Az üzemi költségként elszámolt tételek összességében 18,4%-kal, azaz 14,5 Mrd Ft-tal növekedtek a bázisidőszakhoz viszonyítva. Ezt egyrészt a rendszerirányítási tevékenységgel összefüggő villamosenergia-beszerzési költségek és ráfordítások - elsősorban a szabályozási energia ráfordításainak KÁT miatti - növekedése, másrészt a magas eszközigényű átviteli tevékenységhez kapcsolódó fenntartási, üzemeltetési költségek (karbantartás, informatikai szolgáltatások) és az értékcsökkenés növekedése okozta.

„A MAVIR ZRt.-nél a korábban elindított fejlesztési programok (beruházások, rekonstrukciók) és a jóváhagyott tervelőirányzatok szerint került sor a beruházásokra.”

7.3.1. Hálózatfejlesztés

A MAVIR ZRt.-nél a korábban elindított fejlesztési programok (beruházások, rekonstrukciók) és a jóváhagyott tervelőirányzatok szerint került sor a beruházásokra. A Társaság 2008. évi beruházásainak értéke 25,6 Mrd Ft.

A Társaság a 2008. évben is folytatta az átviteli hálózati fejlesztési tevékenységét, amelynek alapvető célja, hogy a Magyar Energia Hivatal által jóváhagyott hálózatfejlesztési tervben előírtak és egyéb fejlesztések megvalósításával biztosítsa az ellátásbiztonság szinten tartását. A jelentősebb beruházási munkák két fő csoportra oszthatók:

- **Pótló beruházások (13,6 Mrd Ft):**
 - Alállomás felújítások, rekonstrukciók,
 - Távvezeték rekonstrukciók,
 - Transzformátor felújítások,
 - Egyéb pótló beruházások.
- **Bővítő beruházások (12,0 Mrd Ft):**
 - Szombathely-Hévíz 400 kV összeköttetés,
 - MEP TRP (technológiai rendszerek projekt) bővítés,
 - Pécs-Ernestinovo 400 kV-os összeköttetés projekt,
 - Általános informatikai fejlesztések,
 - Egyéb bővítő beruházások,
 - Idegen megbízás alapján átvett forrásból megvalósuló beruházások.

Az üzembe helyezések (aktiválások) értéke 21,6 Mrd Ft volt.

A 2008. év legfontosabb hálózatépítési feladata a Békéscsaba-Nagyvárad magyar-román 400 kV-os távvezeték kivitelezésének befejezése volt, amelynek ünnepélyes átadására december 10-én

került sor. Az átviteli hálózat folyamatos fejlesztése érdekében, még 2007. évben aláírták egy új magyar-horvát 400 kV-os összeköttetés (Pécs-Ernestinovo) létesítési szerződését is. Az előkészítés megkezdődött, a távvezeték 2010-ben üzembe kerülhet. A vezeték Pécs térsége ellátásbiztonságának javítása mellett, a Paksi Atomerőműben termelt villamos energia kiszállításában is jelentős szerepet játszik. Folyamatban van a belső ellátásbiztonság szinten tartásához szükséges Szombathely-Hévíz 400 kV-os összeköttetés engedélyeztetése, a Martonvásár-Bicske-Győr 400 kV-os kapcsolat és az új Gönyűi Erőmű hálózati kapcsolatának előkészítése is. A munkák előrehaladását lassítja ugyan a helyi tulajdonosok, önkormányzatok vélt vagy valós indokokon alapuló kifogásainak kezelése, azonban megfelelő kommunikációs programmal, a kommunikációs eszközök célszerű megválasztásával, ésszerű érveléssel a feladat sikeresen megoldható.

Az átviteli-rendszerirányítói engedélyesi tevékenységet tartósan közvetlenül szolgáló immateriális javakat, telkeket, épületeket, távvezetéki és alállomási berendezéseket a mérlegben piaci értéken értékelték. Ebből adódóan a mérlegkészítés fordulónapján 83,5 Mrd Ft értékhelyesbítést tartanak nyilván.

7.4. Egyéb tevékenységek

7.4.1. MVM Holding Központ

7.4.1.1. Vagyonkezelés

Az MVM Zrt. mint holdingközpont, alapvetően stratégiai irányító, ellenőrző tevékenységet lát el a tulajdonában álló gazdasági szervezetek fölött. Ebbe a tevékenységi körbe tartozik a stratégiai tervezés és döntéshozatal, a társaság-csoport tagjainak és a szervezet egységeinek felügyelete (kontrolling és monitoring), irányítása, valamint a holding központosított pénzgazdálkodási, vagyongazdálkodási és ügyviteli tevékenysége. Mindez azonban nem vonatkozik az engedélyhez kötött tevékenységekre (villamosenergia-termelés, rendszerirányítás, villamosenergia-kereskedelem és -átvitel, továbbá a nukleáris biztonság-gal összefüggő tevékenységek). A MAVIR ZRt. esetében, a stratégiai irányítás a működési függetlenség garantálásával, a Magyar Energia Hivatal által jóváhagyott, ún. Megfelelési Szabályzat előírásai szerint történik.

7.4.1.2. Távközlési szolgáltatások

Az MVM Zrt. a Nemzeti Hírközlési Hatóság által bejegyzett elektronikus hírközlési szolgáltató. A tulajdonában álló távközlési hálózatot az Ovit ZRt.-vel együtt üzemelteti, kiszolgálva a MAVIR ZRt. rendszerirányítási és átviteli célú távközlési igényeit. Távközlési szolgáltatásokat nyújt a társaság-csoport tagjai részére, továbbá nyilvános gerincszolgáltatónaként, bérelt vonali és más, nagy értékű szolgáltatásokat nyújt a távköz-

7.4.2. Szolgáltatási üzletág

7.4.2.1. Az OVIT Zrt.

lési nagykereskedelmi piacon. A MEH által a MAVIR Zrt.-nél végzett költség-felülvizsgálat alapján a társaság által az MVM Zrt.-nek fizetett - szabályozott - távközlési hálózathasználati díjak az indokolt költségeket nem fedezik.

7.4.1.3. Szekunder tartalék erőművek bérbeadása, ingatlanhasznosítás

A társaság a tulajdonában lévő szekunder tartalék erőműveit bérbe adja leányvállalatának, az MVM GTER Zrt.-nek. Bevételre származik továbbá az ingatlanok (irodaház, egyéb) bérbeadásából. A MEH által MVM GTER Zrt.-re előírt árkorlát („ársapka”) hatást gyakorolt az MVM Zrt.-re is, a három szekunder tartalék erőmű bérleti díjának csökkenése következtében. Az 1 Mrd Ft-os csökkenés volt a fő oka annak, hogy a belföldi értékesítés nettó árbevétele 1,5 Mrd Ft-tal csökkent. Emellett 500 millió Ft-tal csökkent a MIFÚ Kft.-be apportált erőművi eszközök kiegészítő bérleti díja is.

A társaság a 2008-as üzleti évet 33,7 Mrd Ft adózott eredménnyel zárta, amelyet a közgyűlési határozat szerint, a tulajdonos MNV Zrt. osztalékként von el. Az MVM Zrt. 2008. évi beruházásainak tényleges teljesítése 4,0 Mrd Ft, aktiválása 2,4 Mrd Ft volt. Befektetéseinek értéke 37,7 Mrd Ft, amelyből az ELMŰ Nyrt. és az ÉMÁSZ Nyrt. társaságokban történt részesedés-vásárlás 29,2 Mrd Ft-ot tesz ki.

Az OVIT Zrt. az átviteli hálózat egységeit alkotó távvezetékek és transzformátorállomások létesítését, felújítását, karbantartását végzi, valamint vállalkozik más erőművi és ipartelepi tevékenységre, villamos létesítmények üzemeltetésére és nehéz berendezések szállítására is.

A Társaság adózás előtti eredménye a 2008. évben 504 M Ft. Az adózás előtti eredmény bázisához viszonyított 260 M Ft-os növekedését a Paksi Atomerőmű Zrt. és MAVIR Zrt. tárgyevi megrendeléseinek növekedése jelentősen befolyásolta.

7.4.2.2. Mérnökszolgálat, karbantartás

7.4.2.2.1. Az ERBE ENERGETIKA Kft.

A társaság fő profilja az energiatermelő, szállító és szolgáltató létesítmények beruházásainak előkészítését, megvalósítását biztosító komplex mérnöki szolgáltatás. Üzleti tevékenységének középpontjában 2008-ban is az MVM Zrt. és irányított társaságai, valamint az ország különböző erőművi beruházásai, fejlesztései álltak. Sikeresnek értékelhető az ERBE munkája a meglehetősen bonyolult Vásárosnaményi Gázturbinás Kombinált Ciklusú Erőmű kivitelezésében. A társaság adózás előtti eredménye 239 M Ft, amely a bázishoz képest 167%-kal nőtt.

7.4.2.2.2. A VILLKESZ Kft.

A VILLKESZ Kft. fő tevékenysége az erőművek (PA Zrt., VÉ Zrt., MVM Zrt. gázturbinás erőművek) üzemeltetéséhez kapcsolódó karbantartási és szolgáltatási feladatok ellátása. A karbantartási munkák mellett épület-fenntartási, gondnokolási, őrzési munkákat végez a társaság, valamint nyomdát is üzemeltet. A társaság adózás előtti eredménye 2008-ban a bázishoz képest kedvezőbb, 8 M Ft lett.

7.4.2.3. Számviteli, informatikai és egyéb tevékenységek

Az MVM Kontó Zrt. pénzügyi és számviteli, az MVMI Informatika Zrt. teljeskörű informatikai szolgáltatásokat nyújt az MVM Csoport tagvállalatai számára. A 2008-as évet az MVM Kontó Zrt. 103 M Ft, az MVMI Informatika Zrt. 50 M Ft adózás előtti eredménnyel zárta. A több mint 10 éve alakult Energo-Merkur Kft. elsősorban villamos szerelvények, kábelek nagy- és kiskereskedelmét végzi. A 2008. évben az adózás előtti eredménye 23 M Ft volt.

A Niker d.o.o. Horvátországban bejegyzett, üdültetéssel foglalkozó leányvállalat. Adózás előtti vesztesége, az év végén elszámolt rendkívüli értékvesztéssel összefüggésben, 972 M Ft.

A System Investment Ukraine LV fő tevékenysége egy Ukrajnában található söntfojtó bérbeadása, az MVM Trade Zrt.-nek. A társaság a System Investment Ukraina Beruházási Kft. leányvállalata. Adózás előtti vesztesége 2008 végén 212 M Ft volt. A System Investment Ukraine LV ukrainai, a NIKER d.o.o. horvátországi székhelyű, a többi társaság Magyarországon folytatja tevékenységét.

8. A társaságcsoporthoz kiemelt fejlesztései

*„Az MVM Csoport
előnyben részesíti
a megfelelő jöve-
delmezőségű erőmű
beruházásokat, köztük
a megújuló energia-
forrásokat hasznosító
erőműveket is.”*

„A beszerzési illetve értékesítési portfólió szélesítése, közvetlen belföldi és külföldi befektetéseken vagy stratégiai partnerkapcsolatokon keresztül.”

8.1. A társaságcsoport által előnyben részesített beruházási területek

Összhangban a társaság középtávú stratégiájával, az MVM előnyben részesíti és keresi azokat a befektetési és beruházási területeket, amelyek hozzájárulnak a meghatározó hazai villamosenergia-nagykereskedői szerep fenntartásához és a regionális szintű kereskedelmi tevékenység kiterjesztéséhez.

Ilyen terület a nukleáris villamosenergia-termelői pozíció fenntartása és javítása, valamint új termelőkapacitások létesítése, lekötése, megvásárlása, különös tekintettel a rendszerszabályozás és az optimális rendszerműködés köve-

telményeinek biztosítására. A fenti stratégiai célt szolgálja a hazai és külföldi áramszolgáltató és -kereskedő társaságokban való részesedésszerzés is.

Az MVM Csoport előnyben részesíti a megfelelő jövedelmezőségű erőmű beruházásokat, köztük a megújuló energiaforrásokat hasznosító erőműveket is. 2008-ban részletes vizsgálatok történtek biomassza- és szélerőművekbe való beruházási ill. akvizíciós lehetőségekkel kapcsolatban.

Különleges prioritást élvez az átviteli rendszerüzemeltetésből származó kötelezettségek folyamatos, magas színvonalú teljesítésének biztosítása a MAVIR-on keresztül, ezért megkülönböztetett figyelmet kap az átviteli hálózat szükséges mértékű bővítése és korszerűsítése.

8.2. Tervezett jelentősebb beruházások, befektetések

A termelői portfólió bővítésével kapcsolatos beruházások:

- A Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbítása, teljesítményének növelése. Az üzemidő-hosszabbítás jelentős mértékű pozitív hatást gyakorol a csoport hosszú távú jövedelmezőségére, mivel annak költsége lényegesen alacsonyabb egy új erőmű létesítési költségeinél.
- Új atomerőművi blokkok létesítésének előkészítése.

- A rendszer szabályozhatóságát növelő beruházások (például szivattyús energiatároló létesítése, földgáztüzelésű kondenzációs kombinált ciklusú blokk – ilyen a vásárosnaményi „Heller Erőmű” is – építésében való részvétel).
- Egyéb erőművi beruházások megvalósítása, vagy a megvalósításban való részvétel (például a Mátrai Erőmű fejlesztése, csúcsgázturbinák telepítése a Bakonyi Erőmű területén).
- Erőművek, vagy azok egy részének megvásárlása.

Egyéb üzletfejlesztési lehetőségek:

- A vertikális és horizontális integráltság növelése (regionális szinten), egyetemes szolgáltatásban való részvétel. Az MVM Zrt. ennek a célkitűzésnek megfelelően, 2008-ban az ELMŰ NYRt.-ben 13,2%-os, az ÉMÁSZ NYRt.-ben 8,6%-os részesedést szerzett. A megszerzett részesedés nem jár menedzsmentjogokkal, ugyanakkor stratégiai nyitást jelent a kiskifogyasztók ellátásának irányába.
- A beszerzési illetve értékesítési portfólió szélesítése, közvetlen belföldi és külföldi befektetéseken vagy stratégiai partnerkapcsolatokon keresztül.
- A kereskedelmi tevékenység kiterjesztése minden olyan, a villamosenergia-termeléshez és -kereskedelemhez kapcsolódó területekre, ahol versenypiaci szabályok érvényesülnek (primer energiahordozó-ellátás, CO₂ kvóta kereskedelem).
- A földgázellátás biztonságát szolgáló létesítmények megvalósításában való közreműködés.

„Tovább folytatódott a Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és teljesítménynövelési programja (...)”

8.3. Megvalósítandó és folyamatban lévő kiemelt projektek

- Tovább folytatódott a Paksi Atomerőmű **üzemidő-hosszabbítási és teljesítménynövelési programja**, amelynek célja a termelőegységek élettartamának 20 évvel történő meghosszabbítása, teljesítményük 500-500 (összesen 2 000) MW-ra történő megnövelése mellett.
- Az MVM Zrt. vezetősége úgy döntött, hogy a jövőben megépítendő atomerőművi blokk(ok) létesítésének előkészítése projekt formában induljon meg. A **Teller Projekt** célja rendszerbe foglalni, elindítani és végrehajtani azokat a legfőbb teendőket, amelyek szükségesek az új atomerőművi blokk(ok) létesítésének, a Magyar Országgyűlés atomtörvényben előírt, elvi jóváhagyó döntéséhez. A projekt a terveknek megfelelően teljesítette feladatait. Benyújtották az új blokkok előkészítéséhez szükséges országgyűlési engedély megszerzésére vonatkozó előterjesztést, amelynek alapján a Paksi Atomerőmű telephelyén, új atomerőművi blokk(ok) létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez, az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulását adta. A Teller Projekt ezzel kitűzött célját elérte.
- Tovább folytatódott a **vásárosnaményi, 137 millió EUR beruházási költségű, 236 MW-os, kombinált ciklusú gázturbinás erőmű** megvalósítása. Az erőmű létesítése beleillik az MVM termelői portfóliójának diverzifikálásába; az eddig túlnyomóan nukleáris alapú energiatermelés mellett jelentősen javítja

a portfólió rugalmasságát. A tervek szerint az erőmű 2011-ben kezdi meg a kereskedelmi üzemet, az eredetileg tervezett időponthoz képest 1 év eltolódással. A teljes tervezett beruházási összeg: 193,5 M EUR.

- A közgyűlés egyetértett az MVM Zrt. 74,9% és a **Mátrai Erőmű Zrt.** 25,1% tulajdoni részesedése mellett – az újonnan alapított Mátrai Villamos Művek Termelő Zrt. (MVMT Zrt.) keretében – megvalósítani tervezett **új lignittüzelésű erőműblokk** létesítésével. Az új erőmű létesítése az MVM számára a közeljövő legjelentősebb beruházásaként értékelhető, amely egyaránt szolgálja a nemzetgazdaság érdekeit és az állami tulajdonú MVM csoport értéknövelését. Az új blokk hazai energiahordozóra épül, jó hatásfoka és innovatív megoldásai révén javul a hazai energetikai rendszer hatékonysága, ezzel az ország környezeti állapota is. Teljesítmőképessége 400-600 MW, hatásfoka legalább 41%, tervezett élettartama 40 év lesz, kereskedelmi üzemet 2015-ben kezdheti meg. A beruházás elvárt minimális tőkearányos megtérülése 8%. A blokk, a lignit mellett, mintegy 10%-ban biomassa tüzelésre is alkalmas lesz. Az új blokk belépésével a Mátrai Erőmű telephelyén a fajlagos CO₂-kibocsátás (1 kWh megtermelt villamos energiához tartozó kibocsátás) több mint 20%-kal csökken. A 41%-os hatásfokú új blokk nem bocsát majd ki több szén-dioxidot, mint az üzembe he-

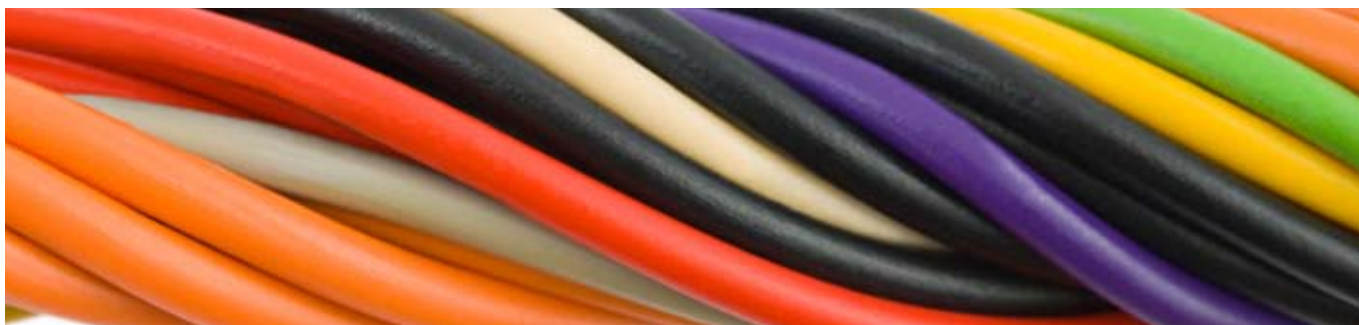
„Az új erőmű létesítése az MVM számára a közel-jövő legjelentősebb beruházásaként értékelhető, amely egyaránt szolgálja a nemzetgazdaság érdekeit és az állami tulajdonú MVM csoport értéknövelését.”

lyezésével egyidőben, a Mátrában leál-ló, de jelenleg még üzemelő két 100 MW-os blokk, amelyek 40 évesek és csupán 26%-os hatásfokúak. Az aláírt vegyesvállalati szerződés szabályozza a felek együttműködését a létesítés-előkészítés kapcsolatrendszerének kialakítása, a beruházás, majd a működtetés és az üzemeltetés folyamatában. Ennek megfelelően a megállapodás mintegy 40 évre szóló együttműködés kereteit teremti meg az állami tulajdonú Magyar Villamos Művek Zrt. és a német RWE-EnBW konzorcium többségi tulajdonában lévő Mátrai Erőmű Zrt. között. A feladatoknak a két alapító cég közötti megosztása szerint a létesítés és az áram piacra vitele az MVM felelőssége, míg a Mátrai Erőmű

feladata a tüzelőanyag-ellátás biztosítása és az erőmű üzemeltetése lesz. A beruházás értéke mintegy 200 Mrd Ft. A projekt finanszírozása várhatóan 20%-ban saját forrásból, míg 80%-ban bankhitelből történik. Az adóbevétel, loka a tulajdonosok üzleti kockázatára épül, nem igényel állami garanciavállalást és egyéb állami forrást. Az építés időszakában - 2010-2015 között - 2 000 új munkahely jön létre Észak-Magyarországon, hazánk egyik munkanélküliséggel leginkább sújtott térségében. A blokk üzembe helyezése révén a lignit bázisú villamosenergia-termelés megtartja az energiapolitika elvárásainak megfelelő 15%-os piaci részarányát, garantálva a munkahelyek megtartását is.

- **A bakonyi gázturbinás csúcserőmű** az MVM Zrt., a Bakonyi Erőmű Zrt. és az EUROINVEST Zrt. közös projektje. A két új 58 MW-os blokk a hazai villamosenergia-rendszerből eddig hiányzó csúcserőműként fog üzemelni. A várhatóan már 2010-ben üzembe kerülő új erőmű, nagy hatásfoka révén, a környezet terhelésének jelentős csökkentését fogja eredményezni. Az új létesítmény - a csúcsigények kielégítése révén - egyrészt javítja a hazai energiarendszer szabályozhatóságát, másrészt képes a villamosenergia-piacon keresett, értékes termék (csúcsidőszaki villamos energia) előállítására.
- **A MAVIR Zrt.** mint átviteli engedélyes 2008-ban is folytatta fejlesztési tevékenységét, amelynek alapvető célja, hogy a Magyar Energia Hivatal által jóváhagyott Hálózatfejlesztési tervben előírtak és egyéb fejlesztések megvalósításával biztosítsák az ellátásbiztonság szinten tartását.

Ennek keretében:

- **A Békéscsaba-országhatár** (Nadab-Nagyvárad) 400 kV-os **távvezeték** építése, a román féllel kötött létesítési szerződésnek megfelelően befejeződött. A MEH által közcélú beruházásnak minősített távvezeték növeli Békéscsaba alállomás üzembiztonságát és a keleti irányú villamosenergia-szállításhoz meglévő határkeresztező kapacitást. A távvezeték magyarországi szakaszának és az alállomási fogadómező kiépítésének munkái 2008-ban befejeződtek. A nemzetközi távvezeték 2008 decemberében került üzembe.
- Folytatódtak a **Szombathely-Hévíz 400 kV-os távvezeték** létesítésének munkálatai, a vezetékjogi engedélyt az illetékes hatóság megadta, a kivitelezésre vonatkozó szerződést megkötötték. A távvezeték alapozási munkái megkezdődtek, az összeköttetés üzembe helyezése a 2009. év végére, a projekt lezárása 2010 elejére várható.
- **A Pécs-országhatár (-Ernestinovo) a 400 kV-os távvezeték** vezetékjogi engedélyt kiadták, az jogerőre emelkedett. A HEP-OPS horvát partnercéggel aláírták a létesítési szerződést, az építés a távvezeteki oszlopok alapozási, valamint oszlopállítási munkáival megkezdődött.
- Megkezdődött a Dunamenti Erőmű-Oroszlány, Oroszlány-Győr 220 kV-os távvezeték 400/220 kV-ra történő átépítésének engedélyeztetése és a Bicske 400/120 kV-os alállomás, valamint az ehhez csatlakozó távvezeték szakasz előkészítése. A távvezeték átépítéséhez ill. az új nyomvonalvezetéshez az előzetes környezetvédelmi hatósági

engedélyt a Társaság megkapta. A Magyar Energia Hivatal MEH 726/2008 sz. határozatában, 2008. június 30-án, a beruházást közcélúvá minősítette.

- Budapest térség ellátásbiztonságának javítása érdekében az Albertfalva 220/120 kV-os alállomáson, a Dunamenti 220 kV-os vonalak üzembiztosabb leválasztása érdekében, új típusú szakaszoló megszakítók kerültek beépítésre. A felújítással párhuzamosan sor került 2 db 120 kV-os HKV transzformátor környezetvédelmi alapjainak, a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő felújítására. Tovább folytatódott az a '90-es években megkezdett program, amely célul tűzte ki, hogy az ellátásbiztonság szinten tartása érdekében 2010-ig fejeződjenek be az átviteli hálózati elemek rekonstrukciói. Ezek során a régi, esetenként komoly üzemi zavar-veszélyt jelentő, 30-50 éves primer technológiát lecserélik, és ezzel párhuzamosan korszerű, ezt kiszolgáló szekunder rendszereket építenek ki, lehetővé téve az alállomások távkezelését.
- 2008-ban befejeződött a Felsőzsolca, Göd, Sajóivánka és Szeged alállomások 120 kV-os, valamint a teljes Göd alállomás primer és szekunder rekonstrukciója, melynek során a porcelán-szigetelős, olajtöltetű berendezéseket korszerű készülékekre cserélték, és bevezették az alállomások távkezelését.
- Felsőzsolca alállomáson a II. számú közép feszültségű söntfojtó alapját a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően átalakították.

- Az alállomási munkákkal párhuzamosan folytatódott a távvezetékek rekonstrukciós programja, amelynek keretében befejeződött a Martonvásár-Paks, valamint a Martonvásár-Litér, illetve megkezdődött az Albertirsa-Békéscsaba 400 kV-os és a Békéscsaba-Békéscsaba Nyugat kétrendszerű, 120 kV-os távvezetékek szigetelőcseréje. Ennek keretében a törésveszélyes porcelán hosszúrúd szigetelőket helyett szakadásmentes kompozit szigetelőket szereltek fel. E felújításokkal párhuzamosan - a feszültségmentesítést kihasználva - az érintett távvezetékek oszlopainak felületvédelmét is elvégezték, ami egyrészt csökkenti az ilyen irányú környezetterhelést, másrészt a festék színe segíti a környezetbe való minél jobb illeszkedést.
- A távvezetékek erdőnyiladékainál bíz-
tató kísérletek folytak a természet-kö-
zeli kialakítással, ahol alacsony növésű,
a vadon élő állatok részére menedéket
és táplálékot nyújtó honos cserjék te-
lepítésével segítik a táj képének egysé-
gesebbé tételét.

